ЦЕОГРАФІА ВЕКЕ

ПЕНТРУ

КЛАСЕЛЕ КОЛЕГІАЛЕ

ДІН

АКАДЕМІА МІХАІЛЕАНЪ

ДЕ

СТОЛN. D. ГѸСТІ.

Іашії,

Інстітѕтѕл Албінеї.

1843.

КЪТРЪ ЧІНСТІТА ЕПІТРОПІЕ
А
ЛНВЪЦЪТОРІЛОР ПОБЛІЧЕ

Сімціреа рекѫноществцеї фіінд чел маї нобіл сентімент де каре м'ам ѫнсѫфлеціт ѫн схоалеле націонале, ѫнде м'ам крескѫт, ѫмі дъ оказіе а мъ аръта астъзі ѫнаінтеа Чінст: Епітропії кѫ ачеастъ мікъ лѫкраре а Џеографіеї векі, потрівіт ѫнсърчінъреї че ам а пропѫне ачест обіект ѫн колегііле Академіеї Міхаілене. Біне воеаскъ дечі Чінст: Епітропіе а о прімі кѫ ачеа ѫнгъдѫіре шi мѫлцъміре, кѫ каре шi лѫкръторіѫл

де пъмжнт, дяпъ остенелеле сале кълеце спічеле аяріте а гръянтелві сънънат; кьчі кз ачеасть пяцінъ просфоръ іскълітял се мжнгже къ, макар ɅН парте, поате съ ръспяндъ ащептърілор Епітроніей, ші прін а ей Ʌнгріжіре се репродъче вн ноў фолос Ʌн фаворял лямінърей.

А чінстітеі Епітропії

пресупус ші пре упіліт

шервў

столн. д. гості.

ÎНТРОДУЧЕРЕ.

Кунощінца пъмжнтулуї. Кунощінца Џеографіеї сеаў а дескріереї пъмжнтулуї ла чеї векї ера фоарте недісвълітъ. Дін супрафаца глобулуї куноща нумаї о парте, шї лучкуріле очеанурілор ста ascunse шї некълкате де ожнщії. Омул ѫн сълбътъчіа са ну куноща декжт пъдуріле челе нестръбътуте, пе унде фоамеа ѫл пурта дупъ вжнареа анімалелор, ріуріле челе лімпезї ѫн каре лініщіт пъскуеа, мунції чеї умброшї каре жї арата друмул кътръ коліба чеа сінгуратікъ, шї пъшунеле челе ѫнверзіте, пе унде весел жш пъщеа турмеле. Траюл чел ръгъчіторіў а урмашілор ѫнлесні куноащереа маї мултор локурї шї църї, къчї ѫнмулціндусе оаменії дін тімп ѫн тімп, фъръ невоіцї а се деспърці шї а се лъці, асъміне фелюрітеле прічінї шї черте іскате ѫнтре попоареле ѫнвечінате, сілі пе чеї маї слабї а фуџі дін наінтеа челор маї путернічї, шї аша а се ашъза шї акуноаще локурї че

лі ера пънъ атꙋнчеа стрыіне. Фъръ ꙟндоіалъ къ съмінціїле челе дін тъї сеаꙋ ꙟнтрꙋнірea фамілііолр, нꙋ'шї да алтъ нꙋміре, декѫт де оаменї, іаръ локꙋрілор де пъмѫнт. Ачесте доꙋъ ідеї џенерале росtіте прін деосебіте тонꙋрї, нъскꙋръ ꙟнтрꙋ адевър мꙋлцімеа атѫтор нꙋмірї деосебіте сеаꙋ де нацїї сеаꙋ де церї. Прін афлареа Навігаціеї, доꙋъ фолосꙋрї марї аꙋ къпътат оменіреа, ꙋнꙋл адекъ комерцꙋл, каре с'аꙋ фъкꙋт маї леснічос, шї алтꙋл кꙋноштінца цермꙋрілор, ріꙋрілор, мърілор, церілор шї кꙋ ꙋн кꙋвѫнт а пъмѫнтꙋлꙋї. Тоате пропъшіріле ачесте нꙋ ле фꙋръ ꙟндеаџꙋнс, пентрꙋ а пꙋте кꙋ десъвѫршіре кꙋноаще сꙋпра фаца пъмѫнтꙋлꙋї. Аша къ ꙋнеле церї шї попоаре пе каре ноі ле щім, челор векї ера де тот некꙋноскꙋте, пре кꙋм шї ꙟнсꙋшї пропъшіторілор ноштрії кꙋ врео 300 де анї ꙟнаінте нꙋ ле ера щіꙋтъ Амеріка шї Аꙋстраліа. Чеї векї, іаръ маї кꙋ самъ Гречії зічеа, къ патріа лор адекъ Гречіа ꙟнкꙋнџꙋратъ де інсꙋле есте чентрꙋл пъмѫнтꙋлꙋї а ле къръіа марџінї се лъкꙋеск де варварї (*), пе карії жї цермꙋреазъ очеанꙋл. Чентрꙋл ачеста дꙋпъ сістіма лꙋї Омір ера мꙋнтеле Олімп дін Тесаліа. Преоції лꙋї Аполон де ла Делфї нꙋмітъ шї Піто, аръта прін традіціе къ Делфії ар фі чентрꙋ чел адеварат ал пъмѫнтꙋлꙋї, каре спꙋнере се кредеа де чеї векї.

ФОРМА ПЪМѪНТꙊЛꙊЇ. Пъмѫнтꙋл се ꙟнкіпꙋеа де ꙋнії ка ꙋн шес ротꙋнд пе акъръіа ꙟмпреџꙋріме се разімъ черꙋл, аша прекꙋм ні се ꙟнфъцошазъ шї ноꙋъ афлѫндꙋне ꙟнтрꙋ о кѫмпіе ꙟнтінсъ.

(*) Варварі нꙋмеа Гречії пе тоате попоареле че нꙋ се асъмъна кꙋ дѫншії ꙟн граіꙋ, обічеꙋрі, ꙟнбръкъмінте шї реліџіе.

Алції жл сокотеа ка ун діск ҷнкунҷурат дін тоате пърціле де Очеан, прекум жл ҷнкіпуеще Омір пе скутул луї Ахіл. Тот дупъ пъререа ачестуї поет ера ка ун діск ҷн міжлокул унеї болте, пе унде стелеле зілеї ші а нопцеї се ротеск пуртате ҷн каръ де ноурї. Ачеастъ пърере ера маї ку самъ ҷн тімпуріле челе фабулоасе.

Алції зічеа, къ ар фі авжнд о формъ патратъ.

Алції, къ пъмжнтул ар фі ла міжлок дешърт, ҷнкжт пентру ачеаста плутеще деасупра Очеанурілор.

Філософії ші ануме Анаксімандру, жл асъмъна ку ун ціліндру. Леучіт ка о добъ. Ераклід ка о лунтре, ші алції ка о формъ кубікъ. Ксенофон, Анаксімен ші алції жл сокотеа ка ун мунте а къруіа поале се ҷнтіндеа ку немърҷініре, ші къ пърціле луї челе деосъбіте се луміна де стелеле ротітоаре ҷн ҷнурул луї.

Ку 400 анї маї тжрзіу, супт Еродот пъмжнтул се куноску ка о супрафацъ ҷнтінсъ мърҷінітъ ҷнтре колоанеле луї Еркуле ші ріуріле Індулуї. Ҷнсфжршіт ера ші о самъ де бърбацї карії препунеа деспре ротунзімеа пъмжнтулуї. Ҷнтре ачещіа фу ші Арістотел дін тімпуріле луї Александру чел маре. Ачеастъ ідее аҷунсъ а фі маї лъцітъ токма ҷн ачінчеа сутъ дупъ Хс.

ҶМПЪРЦІРЕА ПЪМЖНТУЛУЇ. Фіінд къ чеї векї ну аў фост біне ҷнкредінцацї деспре форма чеа адеваратъ а пъмжнтулуї, апої ші ҷмпърціріле фъкуте де джншії, фъръ греші́те, къчї ротунзімеа пъмжнтулуї дупъ пъререа луї Омір се ҷмпърцъ де понтул Еуксін, мареа Егеіе ші Медітерана ҷн доуъ пърцї, уна Септантріо-

налъ сеаў де ла меазъноапте, ші алта Меридіоналъ сеаў де ла меазъзі. Пе ачеа дін тъїў Анаксімандрꙋ о нꙋмеа Европа ші пе адоѹа Асіа. Пентрꙋ о атреіа парте а пъмѫнтꙋлꙋї, Екате фѹ чел дін тъїў каре ѫш ѫнкіпꙋї, ші ачеаста ера Лівіа дін коло де флꙋвіꙋл Ніл, кареа се нꙋмі Афріка, іаръ марџініле а-честор контінентꙋрї нꙋ се кꙋнощеа кꙋ деплінътате, кѫчї Еродот пърінтеле Історіеї сокотеа пе Европа, къ есте де опотрівъ ѫн мъріме кꙋ Асіа ші Афріка ла̀ ꙋн лок лꙋате. Ѫн џеографіа веке се тратеазъ нꙋмаї деспре ачесте треї пърці, ші анꙋме маї ѫнтъїў деспре Асіа ка чеа маї веке, апоі деспре Афріка ші ѫн ꙋрмъ деспре Европа. Ачастъ ѫмпърціре а пъмѫнтꙋлꙋї аў ꙋрмат аша пънъ ла 1492, кѫнд Џеновезꙋл Крістофор Колꙋмб дескоперi Америка сеаў лꙋмеа чеа ноѹъ ші Очеаніа. Іаръ ѫмпърціреа цеcurrent

ѪМПЪРЦІРЕА МЪРІЛОР. Дꙋпъ пъреріле че а-веа ꙋнії дінтре чеї векї, къ пъмѫнтꙋл ар фі плꙋтінд ѫн міжлокꙋл Очеанꙋлꙋї, ѫмпърціръ мъріле ѫн доѹъ пърці, адекъ ѫн мъріле дін афаръ ші дін лъꙋнтрꙋ. Пе челе дін тъїле ѫмпърціръ іаръш ѫн патрꙋ пърці дꙋпъ пꙋнктꙋріле Орізонтацієї, адекъ ѫн Очеанꙋл Сцітік сеаў ѫнгецат де ла Норд, ѫн очеанꙋл Оріентал сеаў ръсърітеан алкътꙋіт дін мареа Сірікъ

ші Індікъ, ꙟн очеанъл Австрал сеаѹ де ла меазъзі алкътѹіт дін мареа Ерітреа ші Етіопікъ ші ꙟн Очеанѹл Окціденталь сеаѹ Апѹсан алкътѹіт дін мареа сеаѹ очеанѹл Атлантік. Ачеа де а доѹа сеаѹ дінлъѹнтрѹ ера нѹмаі мареа Інтернъ сеаѹ Медітеранъ, нѹмітъ аша пентрѹ къ се афлъ ꙟн міжлокѹл пъмѫнтѹлѹі адекъ а Европеі, Асіеі ші Афрічеі. Дінтре тоате мъріле, Медітерана аѹ фост чеа ꙟнтъі ші маі біне кѹноскѹтъ де кътръ попоареле векімеі, пентрѹ къ пе цермѹріле еі лъкѹеа челе маі вестіте нації антіче, прекѹм Фенічеміі, Еџіптеніі, Гречіі, Картагінезіі ші Романіі.

ЏЕОГРАФІІ ЧЕІ ВЕКІ. ꙟн тімпѹріле векі тотѹші с'аѹ афлат барбаці, каріі пе лѫнгъ ніще маі лъмѹріте ідеі, аѹ ші дескріс тоатъ сѹпрафаца пъмѫнтѹлѹі пе атѹнчеа кѹноскѹтъ. ꙟнтре ачестіа се ꙟнсамнъ.

Ератостенес нъскѹт ла 280 ані ꙟнаінте де Хс. ꙟн політіа Цірінеа дін провінціа Афрічеі мічі Цірінаіка. Ел пентрѹ фелюрітеле ші ꙟнавѹціtеле сале кѹноштінце се нѹмі Філологѹ, ші нѹ тѫрзіѹ се кемъ де кътръ Птоломеѹ Евергетѹл, рѫндѹіндѹл ла Бібліотіка дін Александріа ка Бібліотікарю. Апоі аџѹнгѫнд ꙟн врѫрстъ де 70 ані, кѫнд пердѹсе ші відеріле, мѹрі де фоаме ꙟн міжлокѹл непорочірілор. Дінтре скріеріле лѹі џеографіче нѹ ні ръмасъ де кѫт ніще фрагменте.

Страбон нъскѹт ꙟн Амасіа дін Понтѹ пе ла 60 ані ꙟнаінте де Хс. кълъторі прін Гречіа, Італіа, Еџіпт ші Асіа, ꙟнавѹціндѹсъ маі кѹсамъ кѹ кѹноштінце џеографіче, ꙟнкѫт се ші нѹмі Пърінтеле Џеографіеі.

Ел кү аџүторıүл скріптелор рамасъ де ла Ератостенес, ші кү ачеле лүкрате де дѫнсүл, алкътүі о Џеографіе ѫмпърціtъ ѫн 17 волүмүрі (томүрі), каре манүскріпт дүпъ оріџінал с'аү тіпъріт пентрү ѫнтъіа дать ѫн Венеціа ла 1516 ані дүпъ Хс.

Пліні е чел маре. Ачеста дінтре латіні пе лѫнгъ алте лүкрърі вредніче де ѫнсъмнат а ле лүі, скрісъ ші о џеографіе аџүтѫндүсъ кү скріптеле де маі наінте. Епоха лүі фү ѫн ал 23-ле анү дүпъ Хс. ші мүрі ѫн Неаполі кутрүпіт де лава везүвүлүі ѫн вѫрстъ де 79 де ані, үнде күріозітатеа ѫл адүсъсъ пентрү ка ѫн үрмъ се поатъ маі біне дескріе ачест феномен а натүреі.

Помпоніүс Мела, дүпъ үніі фıүл ріторүлүі Сенека, іаръ дүпъ алціі үнкıүл філософүлүі М. Сенека тръі пе ла міжлокүл сүтеі 1-а дүпъ Хс. Ел скрісъ о компендіе (скүртаре) џеографікъ ѫн 3. волүмүрі ѫн тітүлатъ de situ Orbis адекъ деспре ашъзареа, сеаү сітүаціа пъмѫнтүлүі, каре џеографіе о лүкръ дүпъ сістіма лүі Ератостенес, ші се тіпърі пентрү ѫнтъіа дать ла Мілано ѫн аніі 1471 ѫн 4°.

Клаүдіүс Птоломеүс ѫнфлореа ѫн тімпүл фрацілор Антоніні де ла 140 пънъ ла 170 ані дүпъ Хс. Ел стъту үн барбат де үн џеніү фоарте рар, ѫнкѫт фү чел ѫнтъıү астроном а векімеі, ші веџүі ѫн Александріа Еџіптүлүі. Сістема лүі Астрономікъ се үрмъ пънъ ѫн зілеле лүі Копернік ла 1543. Џеографіа скрісъ де Птоломеү аша дүпъ күм аү аџүнс пънъ ла ноі, нү есте де кѫт үн таблоү елементар математік, ѫн каре фігүра мъріmeі пъмѫнтүлүі ші

позіціїле локуріЛор сжнт детермінате, іаръ ↑мпърціреа цері.лор нумаї арататъ, пе лжнгъ каре унде ші унде маї адаоџе ші ↑нсъмнърі історіче.

КЪЛЪТОРІЇ ШІ ДЕСКОПЕРІРЇ. Традіціїле челе дешърте, ші історісіріле челе пліне де мінуні домнітоаре ↑н прунчіа куноштінцелор челор векї, мулт тімп ↑нкъ ар фі маї цінут, дакъ чертеле дін лъунтру сеаў апасареа унора ну іар фі сіліт аш къута ↑н церї стреіне о патріе ноўъ, унде съ се ашезе, ші іаръ дакъ ръзбоаеле дін афаръ сеаў лъкоміа чеа несъціоасъ а алтора ну іар фі ↑н демнат де а афла чел пуцін міне де ↑навуціре ші де путере.

Пе ла 2000 анї ↑наінте де Хс. се куноащеа нумаї локуріле дінтре Еуфрат, Тігру, Індў, Ніль ші Медітерана.

Ла 1686 ↑наінте де Хс. Інах ку о колоніе Фенічеанъ дісналікъ ↑н Пелопонес ↑нтемеінд Аргосул.

1580 ↑н. де Хс. Чекропс дісналікъ ку о колоніе Еџіптеанъ дін Саіс ла цермуріле Атічеї.

1500 ↑н. де Хс. Моісі дісклъвінд пе Істраілтенї, трече мареа Рошіе, кутріеръ дешъртуріле Арабіеї спре а аџунџе ла пъмжнтул Ханаанулуї сеаў а фъгъдуінцеї.

1480 ↑н. де Хс. Сезостріс трече ку арміа дін Афріка ↑н Асіа пънъ ла Танаіс (Дон).

1470 ↑н. де Хс. Данаў дін Еџіпт се ашазъ ку о колоніе ↑н Пелопонес.

1450 ↑н. де Хс. Кадмус віне дін Фенічіа, ръдікъ Теба ↑нвъцінд пе Гречї ↑нтъіа датъ а четі ші а скріе.

1400 Ꙟн. де Хс. Бахус супуне Індіа ші Еркуле тречe пънъ ла Џібралтар.

1300 Ꙟн. де Хс. Аргонауції дупъ арътъріле луї Орфеў, Аполоніус ші Валеріус Флакус аў кълъторіт пе ла џумътатеа сутеї а 13-а ꙟн. де Хс. де ла цермуріле Тезаліеї спре Колхіда, пентру а луа де супт путереа домніторюлуї де аколо Медеў, Велерул сеаў пелеа ку лжна аурíе, ꙟн кълъторіа ачеаста ꙟнотъ Архіпелул ші Понтул, куноску маї мулте інсуле, цермуріле Асіеї мічї ші маї мулте попоаре.

1000 Ꙟн. де Хс. Фенічениї домнеазъ ку комерцул ꙟн Медітерана.

900 Ꙟн. де Хс. Дідо ку Тіріениї фундеазъ Картаго, ші Іоніениї се статорніческ пе цермуріле Асіеї мічї.

800 Ꙟн. де Хс. Колониї Гречещї се ашазъ ꙟн Сіціліа, Цірінаіка дін Афріка, Калабріа дін Італіа ші пе ла цермуріле мъреї Негре.

600 Ꙟн. де Хс. Нехао домніторю ꙟн Еџіпт експедуеще о флотъ спре а ꙟнкунџура Афріка, kареа се ꙟнтоарнъ пе ла Џівралтар.

500 Ꙟн. де Хс, Евдоксіе дін Цізікў афлжндусъ ꙟн Еџіпт супт домніреа луї Евергет ал доіле, фу тріміс дін преунъ ку алцiї спре а ꙟнапоеа ун Індіан, пе кареле валуріле мъреї жл арункасъ ла цермуріле голфулуї Аравік, ші каре фъгъдуї а ле аръта цара са, дакъ жл вор ꙟнсоці. Евдоксіе адусъ ꙟнтурнжндусъ дін Індії ароматe ші петре *преціоасе*.

484 Ꙟн. де Хс. Еродот нъскꙋт ꙟн Алікарнасꙋ, дескісъ дрꙋмꙋрі нестръбътꙋте, аша візітъ пе Пеоні лъкꙋіторі ꙟн Сервіа де астъзі, пе колоніїле Гречещі де ла Понтꙋл Еꙋксін, пітрекꙋ пъмѫнтꙋріле цермꙋрале а ле Борістенꙋлꙋі (Дніпрꙋлꙋі), кълъторі спре ръсъріт пънъ ла Бабілоніа ші Сꙋса, візітъ тот Еџіптꙋл дескріінд лꙋкрꙋріле челе мінꙋнате де аіче, черчетъ колоніїле Гречещі дін Џірінаіка, трекꙋ ꙟн Гречіа Еꙋропіанъ, ꙋнде дескрісъ кꙋ чеа маі маре лъмꙋріре стрѫмптоареа Термопілелор, каре фꙋ локꙋл ꙟнмормѫнтъреі бравꙋлꙋі џенерал Леонідас кꙋ чеі треі сꙋте де Спартані, ꙟнсфѫрші діскълекъ пе цермꙋріле меріdіонале а ле Італіеі нꙋмітъ Гречіа маре, ꙋнде се паре къ аꙋ ші мѫнтꙋіт де скріс історіа са.

434 Ꙟн. де Хс. Ханон џенерал Картагінез, дꙋпъ ꙟнорѫндꙋіреа кончетъцънілор сеі, трече дінколо де колоанеле лꙋі Еркꙋле кꙋ о флотъ де 60 коръбіоаре ꙟнкаркате кꙋ треізечі мії де оамені, ші кꙋ ꙟндестꙋлъ провізіе, ꙟнкѫт дꙋпъ о кълъторіе де доъ зіле дінколо де колоане, фꙋндъ політіа Тіміатеріон пе о кѫмпіе ꙟнтінсъ, де ꙋнде аџꙋнсъ ꙟн Лівіа ла капꙋл Солое, ші трекѫнд спре ръсъріт зіді пе цермꙋрі політііле: Карікꙋмтеіхос, Чіта, Акра, Меліта ші Арамба. Дескоперіріле ачестꙋі адмірал Картагінез дꙋпъ кꙋм зіче: Бошар, Кампоман ші Бꙋнгенвіл с'аꙋ ꙟнтінс пънъ ла Сенегамбіа ші поате ші пънъ ла Квінеа.

420 Ꙟн. де Хс. Ксенофонт прін ретраџереа дȣпъ бътъліа де ла Кȣнакса кȣчеĭ зечі міĭ Гречĭ, адȣче ꙟмпъртъшірĭ деспре церіле Асіеĭ.

330 Ꙟн. де Хс. Неарк џенерал а лȣĭ Алек-сандрȣ а Мачідоніеĭ се кобоаръ пе Індȣ ꙟн Очеан ші віне пе мареа Роші ꙟн Еџіпт.

324 Селеȣкȣс Нікатор. Александрȣ чел маре ꙟн експедіціа са авеа маĭ мȣлцĭ Џеографĭ пре-кȣм пе Діагнетȣс ші Бетон карії ꙟнсъмнъръ дрȣмȣріле фъкȣте де арміа са, дȣпъ обсер-вації астрономіче, іаръ Андростен, Неарк шĭ Онесікрітȣс се ꙟнсърчінъръ де Монарх а чер-чета цермȣріле мерідіонале а ле Асіеĭ. Калістен, Арістобȣл, Птоломеȣ ші Кратерȣс компаніонĭ сеаȣ Џенералĭ а лȣĭ Александрȣ фъкȣръ ꙟнсъмнърĭ деспре лȣкрȣріле челе маĭ ꙟнсъмнате ꙟн кълъторіа лор, ші ачесте жȣрналȣрĭ слȣжі ка ȣн ісвор ноȣ пентрȣ Џео-графіа Асіеĭ. Дȣпъ моартеа лȣĭ Александрȣ Ніканор сінгȣр пȣртъ армеле сале челе бірȣ-ітоаре пънъ ла цермȣріле Гангесȣлȣĭ, іаръ Адмі-ралȣл Патроклȣ пе очеанȣл Індік ші мареа Каспікъ.

300 Ꙟн. де Хс. Флотеле Птоломеілор візітеазе цермȣріле Індіеĭ.

300 Ꙟн де Хс. Анахарсіс ал Счітілор кълътореще ꙟн Гречіа, ȣнде черчетеазъ ші афлъ обічеѫ-ріле, ꙟнделетнічіріле ші сербъріле ачестеĭ нації пе атȣнче цівілізатъ, кареле ꙟнтȣрнѫн-дȣсъ ꙟн патріа са врȣ але ꙟнтродȣче ꙟн еа,

ѫнсъ фѹ непорочіт, къ токма кѫнд ѫнтрѹ о зі серба ѫн о пъдѹре пе Зіній адѹшї дінГречіа, се ѹчісъ, дѹпъ кѹм зік ѹній, кеар де ѫнсѹшї фрателе съѹ Саѹліѹс ріга Счітілор, іаръ дѹпъ алцій тот де ачест Домніторїѹ че нѹ жї ера фрате.

150 Ѫн. де Хс. Артемідор дін Ефес візітъ цермѹріле Афрічеї мърџінітоаре голфѹлѹї Арабік, прекѹм ші цермѹріле че се ѫнтінд пънъ ла капѹл Квардафѹї, лъсінд скріерї амърѹнтате деспре ачесте, кѹ каре се аџѹтъ Страбонѹ. Агатарчід дін Кнід тот ѫн ачесте тімпѹрї черчетъ цермѹріле голфѹлѹї Арабік, де ла ачещї доі воеажорї ръмасъ нѹмаї ніще фрагменте.

70 Ѫн. де Хс. Лѹкѹлѹс Џенерал Роман стрӑбате пе ла Каѹказ, Понт ші Арменіа, де ѹнде адѹче чірешіле ѫнтъіа датъ ѫн Европа. Бролбѹс пънъ ла рїѹл Нігер ѫн Афріка.

50 Ѫн. де Хс. Іѹліе Цезар сѹпѹне Галіа ші Белџіа, іар Клаѹдіе аџѹнџе ла Скоціа пе каре о сокоате де інсѹлъ.

20 Дѹпъ Хс. Џерманік плѹтеще пе мареа Џерманъ.

105-6. Дѹпъ Хс. Траіан діскалекъ ѫн Дачіа, о дешартъ де лъкѹіторії сеї Дачї, ѫмпопоржндѹо кѹ колоній ноѹъ де Романї адѹсе дін Італія.

380 Дѹпъ Хс. Гоцїї він дін Свезіа тъбържнд ѫн церіле сѹдостіче але Европеї.

410 Дѹпъ Хс. Вандалії він деспре мареа Балтікъ ші се ашазъ ѫн Афріка.

450 Хуниĭ вінŭ деспре Хіна ші се ашазъ ꙟнтре Дунъреа ші Балтіка.

493 Острогоцiĭ се ашазъ ꙟн Італіа.

565 Ломбардiĭ вінŭ деспре Балтіка ші се ашазъ ꙟн Італіа.

700 Норманiĭ дескопър Ірланда ші мареа Балтікъ.

861 Се дескопър інсуліле Ферое.

1100 Негуціторiĭ. Місіонарiĭ ші Кручіацiĭ ꙟнчеп а кълъторі ꙟн Асіа.

1160 Веніамін Тудел Евреŭ візітеазъ тоате локуріле пънъ ла Індіа ші Етіопіа.

1200 Џеновезiĭ діскопър Інсулеле Канаре

1260 Џеновезiĭ фак негоцŭ пе мареа Неагръ дукжнд Колонiĭ ла Тауріда (Кржм), ші Бесарабіа.

1271-295 Марко Паоло нобіл венеціан кутріеръ 26 де анĭ Асіа, ші стрбате чел ꙟнтъiŭ дінтре Европеĭ ꙟн Хіна, Іапон ші Інсуліле асіатіче, де локуріле възуте адуче інтересанте дескріерĭ, ші тот одатъ ші Бусула че о възусъ ꙟн Хіна, асъмінеа аратъ чел ꙟнтъiŭ къ Афріка се унеще ку Асіа нумаĭ прін Істмул де Суецŭ, ші къ дін Спаніа се поате мерџе ла Індіа пе Очеан.

1300 Џоіа Амалфіе Італіан, публікъ пентру ꙟнтъіа оаръ ꙟн Европа Бусула, каре дъ маре ꙟмпулс ші ꙟнаінтаре Навігаторілор, ку тоате ачесте ꙟнтребуінцареа еĭ маĭ пе урмъ се лъці.

1380 Џеаніĭ доĭ фрацĭ Венеціенĭ дескопър дін ноŭ Інсуліле Ферое.

1400-1420 Гонзалет дескопере капул Нун ші Інсуліле Мадере.

1433 Кабрал дескопере інсуліле Азоре ші Џіліанез, капул Боіадор ші Нунет.
1440 Трістан аџунџе ла капул Бланк.
1442 Гонзалет ла капул Аргуін.
1445 Португезії аџунгꙋ ꙟнтъіа датъ ла Сенегамбіа
1447 Ланзарот дескопере ріул Сенегал, ші Фернандецї капул Верде.
1450 Азореле се дескопър де тот ші се колонізазъ.
1456 Кадамост венеціанул дескопере інсуліле Кап-вердіче.
1462 Португезії аџунгꙋ ла Квінеа.
1471 Сантарем дескопере цермул де аур, ші Фердінанд По інсула де асемінеа нуміре.
1473 Інсуліле: Анобон, Тома ші Прінцꙋ.
1484 Дієгос Камос аџунџе ла Конго.
1486 Діац Португезул дескопере капул чел маї деспре амеазъзі ал Афрічеї нуміт капул Турмент сеаꙋ Фортунос, пентру фортунеле челе мулте де аколе, іаръ Іоан II суверанул Португаліеї л'аꙋ нуміт капул Бунасперанцъ (а бунеї недежде), пентру къ прін трꙟнсул с'аꙋ ꙟмпленіт недеждеа де а мерџе ла Індіа пе дупъ Афріка.

Тоате дескоперіреле ачесте се нумъръ ла лумеа чеа веке каре урмеазъ пънъ ла 1492, кꙟнд Крістофорꙋ Колумб дін Італіа нъскут ꙟн Џенова ла 1441, дескопере лумеа чеаноуъ, адекъ Амеріка ла 1492 ані дупъ Хс.

ІНТЕНЕРАРІЛЕ ШІ ХЪРЦІЛЕ ЧЕЛЕ ДІН ТЪЇ.
Пе кꙟнд уніі дінтре Гречї се ꙟнделетнічеа ку ꙟно-

ржндѹіреа воеажѹрілор Картагінезе, алції пъшъ дін ноѹ пе ѹрмеле ӂндрързнецілор плѹтіторі а Картагѹлѹї. Ӂнтре чеї ӂнтъї се нѹмъръ ші Скілакс пе ла 430 ӂнаінте де Хс. ӂнсъ каре есте кѹ тотѹл осъбіт де ачел ӂнсърчінат де Даріе а плѹті ӂн цѹрѹл Арабіеї, ел адѹнъ інтенераріїле навігаторілор контімпѹранї кѹ джнсѹл, ші ні лъсъ о кѹлецере кѹпрінзътоаре де цермѹріле Палѹдеї Меотіде, Понтѹлѹї Еѹксін, Архіпелѹлѹї, Адріатічеї, Медітеранеї ші Афрічеї Окціденталe пънъ ла інсѹла Церіне.

Евдоксіе дін Кнід нъскѹт пе ла 370 анї ӂнаінте де Хс. фѹ сколерѹл ші пріетінѹл лѹї Платон, пітрекѹ 13 анї кѹ преоції ӂн Еџіпт ӂнделетнічіндѹсъ кѹ щіінцеле, ӂн кжт Ціцеро ӂл нѹмі пърінтеле Астрономіеї. Пе лжнгъ алте лѹкрърі але лѹї, алкътѹі ші ѹн воеаж ӂн цѹрѹл пъмжнтѹлѹї, сеаѹ маї біне о інтенераріе ѹніверсалъ, дін каре аѹ ремас нѹмаї ніще ӂнсемнърі мічї.

Алкътѹіреа мапемонделор Гречещї ера ӂн ѹрмъторѹл кіп: фіінд къ мъсѹріле челе недепліне каре късѹсе ӂн мжнеле Астрономілор дін Александріа, нѹ ера ӂн деаџѹнс пентрѹ а детерміна тоате пѹнктѹріле кѹноскѹте дін лѹме, апоі къѹтъръ а фаче ӂншії обсервації, аџѹтжндѹсъ кѹ челе маї де наінте, каре маї таре ӂї рътъчеа. Ератостенес кѹ аџѹторѹл ѹнѹї Гномон (*) афлъ деосебіреа лъцімеї сеаѹ а дістанціеї ла нордѹл Екваторѹлѹї ӂнтре Сіена ші Александріа, ӂнсъ се амъџі фоарте таре пѹнжнд пе амжндоѹъ тот пе ачел мерідіан, пентрѹ къ дѹпъ обсерва-

---

(*) Ѹн аръттъторїѹ прін каре се мъсоаръ ӂнълціме Соарелѹї ші а локѹрілор.

ціле де астъзї, Сіена есте дін коло де Александріа спре ръсъріт ку ун град. Асъмінеа грешалъ аў фъкут ші ку маї мулте алте політії пусе пе ачел мерідіан, кжнд еле се афлъ сеаў маї ѫнаінте сеаў маї ѫнапої. Ератостенес спріжіні дін ноў рътъчіреа луї Дісеарк пунжнд супт паралела інсулеї Родос стржмптоареа колоанелор луї Еркуле, Січіліа, Капул Сунїум ші голфул Ісус, пунктурї че стаў аў маї спре норд аў маї спре суд. Паралела ачеаста а Родосулуї атжт де ръў ѫнсемнатъ, ѫнформа пе Мапемонд о лініе де 70,000 сеаў де 77,800 стадії, арътжнд лунџімеа сеаў лъціменa пъмжнтулуї лъкуіт, ші се нумеа Діафрагмъ. О алтъ паралелъ маї скуртъ декжт џумътатеа челеї ѫнтъї ші ѫндрептатъ де ла норд спре суд, о тъеа пе ачеа ѫнтру ун унгіў дрепт ѫнфъцошінд лунџімеа сеаў лъціменa пъмжнтулуї де супт меріділнул Александріеї. Фігура Хърцеї ѫнтреџї ера патратъ, ѫн лъунтрул къріа се ѫнсемнасъ Европа, Асіа ші Афріка ка о інсулъ маре де о фігуръ овалъ, ѫнкунџуратъ дін тоате пърціле де мареа Атлантікъ.

Анаксімандру дін Мілет сходерул луї Талес алкътуї о сферъ, ші фъку чел ѫнтъіў Мапемонд куноскут, ачеастъ хартъ се ѫндрептъ де компатріотул сеў Екате, адъогжндуї ші о інтенераріе а лумеї де атунче.

Інтенераріїле ла Романї ера де доуъ фелюрї, пе ачесте Вацес ле нумеще: Annotata et Picta адекъ ачеле ку ѫнсъмнърї сеаў скрісе ші ачеле десінате. Челе дін тъї купріндеа нумаї нуміреа локурілор ші а станціілор ку депъртареа лор. Челе де ал доі-

ле пе лѫнгъ нѹміреа ші департареа локѹрілор маї кѹпріндеа нѹмеле ші ꙟтіндереа деосебітелор провінції, нѹмърѹл лъкѹіторілор, мѹнції, кѹрсѹл рі̂ѹрілор ші мъріле челе ꙟвечінате. Ꙟтре інтенераріїле челе маї векі каре аѹ аџѹнс пънъ ла ноі, есте ачеа нѹмітъ Інтенераріа ꙟмпъратѹлѹї Антонін, деспре циреа ѹнії дін скріїторі зік къ ар фі фъкѹтъ сѹпт Іѹліе Цезар, алції сѹпт Каракала ші алції сѹпт Теодосіе I, фіінд къ мѹлте дін локѹріле ꙟсемнате пе джнса нѹ ера ꙟнкъ дескоперіте ꙟн зілеле лѹї Антонін, че маї ꙟн ѹрмъ. Ачеастъ Інтенераріе се веде къ есте алкътѹітъ дін таблоанеле челе векі а маї мѹлтор воіажорі. Ла фелѹл ачест де ал доіле се нѹмъръ ші Табѹла лѹї Пеѹтінгер, пе кареа Шеіб о ꙟнсѹшъще ꙟмпъратѹлѹї Теодосіе I пе ла 368 ші 396 дѹпъ Хс. Манер зіче: къ ꙟнчепѹтѹл хърцеї ачещіа се сѹе пънъ ꙟн тімпѹріле ꙟмпъратѹлѹї Северіе пе ла 230 анї дѹпъ Хс. Ꙟнсъ копіа афлътоаре де астъзї с'аѹ прілежіт де ла ѹн кълѹгър дін сѹта а 13-а, де пе кареа с'аѹ копіат маї мѹлте алте. Конрад Целтес афлъ ѹна дін ачесте копії ꙟн монастіреа Бенедікцілор Тегерн Сеіе, пе кареа о ꙟмпрѹмѹтъ лѹї Пеѹтінгер патрічіѹ дін Аѹксбѹрг, кѹ скоп де а о тіпърі, ачеа че нѹ се фъкѹ. Дѹпъ моартеа лѹї Пеѹтінгер нъскѹт ла 1465 ші морт ꙟн вжрстъ де 82 анї, Маркс Велзер, тіпърі ніще бѹкъцї сеаѹ пърцї сѹпт тітлѹ: Fragmenta Tabulæ antiquæ ex Peutingerorum bibliotheca, адекъ фраментеле (бѹкъціле) таблеї антіче дін Бібліотека Пеѹтінгерілор, ешіте ꙟн Венеціа ла 1591 ꙟн 4°. Харта чеа адевъратъ фѹ ръткчітъ, ші токма ꙟн а 18-а сѹтъ се афлъ ꙟн-

тре манускріптеле луї Пеутінгер, ꙟнсъ ші ачаста ну жеар оріџіналул, че о копіе; каре астъзі се афлъ ꙟн вівліотіка імперіалъ де ла Віена. Дупъ сокотінца луї Доџен копіа ачаста се паре а фі дін а 12-а сутъ.

МЪСѸРІЛЕ ЧЕЛОР ВЕКЇ. ꙟн мъсурарея локурілор ші а пъмжнтулуї, чеї векї ꙟнтребуінца стадііле прекум Гречії, ші Романії. Ачещї дін урмъ ꙟнтребуінца ші міліріа адекъ о мъсуръ де 1000 де пашї. Стадііле ера мъсурї локале ші де маї мулте фелурї: прекум ачеле Олімвіче каре він 600 ла ун град, (*) ачеле Наутіче с'аў маріне 500, ші ачеле Еџіптене 1,111. Гатерер вестітул професор дін Гетінга, не аратъ ꙟнкъ ун фелїў де стадіе де 750 ла ун град, пе карея о дедуче дін мъсуріле луї Ератостенес ші Іпарх. Ѹна дін Стадііле челе маї овічнуіте ші ануме дін челе Олімвіче купрінде ка ла 80^{0} стжнжінї ші 4 палме молдовене.

Маї сус ла форма пъмжнтулуї с'аў аратат, къ Омір жл сокотеа ка ун діск ротунд, ші Еродот ка о кжмпіе немърџінітъ. Дечї дупъ маї мулте черкърї, Астрономії ші маї ку самъ Евдоксіе дін Кнід каре есте ꙟн фрунтеа лор, арата къ пъмжнтул есте ун глоб маре, ші къ цірконференціа (ꙟнпрецурімеа) унуеа дін черкуріле челе марї а ле луї есте де 40,000 стадії. Алції іаръ, ꙟнтре карії Архімід ші Клеомед ꙟнкредінцазъ къ пъмжнтул аре 300,000 стадії ꙟн цірконференцъ. Посідоніус претінде а фі мъсурат ун

(*) Стадііле Олімвіче ера маї марі ꙟнтребуінцате.

аркӱ а меріdіанꙋлꙋї dінтре Родос ші Александріа (каре астъзї нꙋ сѫнт тот пе ачел меріdіан), ші ѫнкеіе къ пъмѫнтꙋл аре 240,000 стаdії ѫмпреџꙋр. Ѫнсфѫршіт Ератостенес, Іпарк ші Страбон зік, къ ꙋн черк dінтре челе марї але глобꙋлꙋї аре 252,000 стаdії.

Dꙋпъ мъсꙋреле астрономіче челе маї аdевърате, каре с'аӱ аплекат асꙋпра пъмѫнтꙋлꙋї, сꙋпрафаца са есте dе 148,521,600 міле патрате џеографіче кѫте 60 ла ꙋн град, іаръ ѫмпреџꙋрімеа ла Екватор dе 21,600 міле џеографіче.

СКОПꙊЛ ЏЕОГРАФІЕЇ ВЕКЇ. Џеографіа веке не ѫмвацъ а кꙋноаще форма пъмѫнтꙋлꙋї, мърімеа лꙋї, ѫмпърціреа церілор, а мърілор, мꙋнцілор ші рівꙋрілор, dꙋпре кꙋм се щіеа dін векіме, ші ачесте маї кꙋ самъ dꙋпъ сокотінцеле Гречілор ші а Романілор, карії ера попоареле челе маї лꙋмінате. Пентрꙋ ѫмвъцареа ачестеї џеогртфії есте dе неапърат компараціа сеаӱ алътꙋрареа dꙋпъ пꙋтінцъ а нꙋмірілор векї кꙋ ачеле dе астъзї, аdекъ а церілор, політіілор, мꙋнцілор, рівꙋрілор ші мърілор.

АСІА.

НѸМІРЕА. Ачест контінент, дѹпре кѹм зік ѹнії дін скріторї, с'аѹ нѹміт Асіа, де ла Асіа фїіка Очеанѹлѹї ші а Тетеї (Зінї де мареа), еа фѹ соціа лѹї Іапет ші авѹ де фїїѹ пе Промітеѹ, ачастъ арътаре есте фабѹлоасъ. Алці скріторї зік, къ с'ар фі нѹміт де ла Асіѹс фіѹл лѹї Атіс домніторѹл Лідіеї, каре нѹміре о пѹртъ маї ꙟнтъіѹ цара са ші апої тот контінентѹл кѹнонкѹт кѹ нѹмеле Асіа, асеміне спѹнере се паре а фі маї мѹлт історікъ. Бошар сокоате къ нѹмеле ачеста віне де ла кѹвꙟнтѹл фенічіан Асі, каре ꙟнсамнъ міжлокѹ, пентрѹ къ Асіа мікъ каре фѹ чеа маї ꙟнсъмнатъ ꙟнтре челелалте статѹрї, се афлъ ла міжлокѹ ꙟнтре Асіа маре, Афріка ші Европа. Ачеастъ сокотінцъ се апропіе маї мѹлт де адевър.

КОНФІНІЛЕ. ꙟн партеа нордікъ се мърџінеще кѹ мареа Сцітікъ сеаѹ ꙟнгецатъ, ꙟн партеа остікъ кѹ очеанѹл ръсърітеан нѹміт Еос ші Індік, ꙟн партеа сѹдікъ кѹ очеанѹл Індік ші мареа Еритреа, ꙟн партеа

суд-вестікъ кУ Африка де кареа се деспарте пріи флувіул Ніл, ші ꙟн партеа норд-вестікъ ку Европа де кареа се деспърцъ прін флувіул Танаіс.

МЪРІЛЕ. Ла норд очеанул Сціті́к сеаӱ Бореал каре абеа лі ера куноскут. Ла ост очеанул Еос нуміт Індік ші Сірік. Ла суд очеанул Аустрал алкътуіт дін мареа Ерітреа (Арабікъ). Ла вест мареа Інтернъ (Медітеранъ), мареа Егеіе (Архіпелул). мареа Пропонтідъ (мармаръ). Понтул Еуксін (мареа неагръ). Палуда Меотідъ (мареа Азофікъ), ші мареа Ірканікъ (мареа Каспікъ).

ГОЛФУРІЛЕ. Челе маї ꙟнсемнате сінурі сеаӱ голфурі а ле векімеї де ла судул ші вестул Асіеі ера: Сінул Сінарум (мареа Хінезъ). Сінул маре (голфул Сіам дінколо де Херзонезул де аур сеаӱ пенінсула Малака. С. Перімуліе (гофул Мартабан). С. Гангесулуї (голфул Гангесулуї) ꙟнтре амъндоуъ пенінсулеле Остіндіче. С. Барігазенус (голфул Камбаіа). С. Ірінус сеаӱ Канкі (голфул Кутш). С. Парагон (голфул Оман). С. Персік. С. Аваліцілор (Пасул Баб-ел-мандеб). С. Арабік сеаӱ мареа Роше. С. Еланіцілор (Г. Аілак). С. Ісік (Александрет). С. Памфілік (голфул Аталіа). С. Глаукул (голфул Макрі). С. Черанік (голфул Кос). С. Іасіус (голфул Мунтеша). С. Смірна.

ФЛУВІІЛЕ. Челе маї ꙟнсемнате флувії а ле Асіеї ера: Даонас (Маіконгул) че се варсъ ꙟн гофул маре, Безінга (Араваді) ꙟн гол. Перімуліе, Гангесул ꙟн гол. де асемінеа нуміре. Індул прін гол. Індік ꙟн мареа Ерітреа. Тігрул ші Еуфратул каре ꙟнтруніндусъ

се варсъ ꙟн гол. Персік. Іорданꙋл ꙟн лакꙋл Асфалтес. Меандрꙋ ші Ермꙋс (Сарава сеаѹ Кодос) ꙟн Архіпел. Гранікꙋл (Ѡстваола), Менітꙋс (Сꙋсꙋгерліа) ꙟн пропонтіда. Сінгарісс (Сакаріа) ші Халіс (Кізік-Ермак) ꙟн понтꙋл Еѵксін. Танаіс (Донꙋл), ші Іпаніс (Кꙋванꙋл) ꙟн Палꙋда Меотідъ. Рімнікꙋс (Ѡрал), Ра (Волга), Ѡдон (Кꙋма), Алонта (Терек), Чірꙋл сеаѹ Корꙋл ші Оксꙋл (Оса сеаѹ Теджеа) ꙟн мареа Іркапікъ. Іаксартес сеаѹ Араксес (Сір-даріа сеаѹ Сеіхоꙋн), ші Оксꙋс (Амꙋр-даріа сеаѹ Гіхонꙋл) ꙟн лакꙋл Коразміа.

ЛАКѠРІЛЕ. Лакꙋл Коразміа (Арал) ла остꙋл мъреі Іркане. Лісівнітꙋс (Кочка сеаѹ Еріван) ꙟнтре флꙋвіꙋл Чірꙋ ші мꙋнтеле Арарат. Артеміа сеаѹ Арсіза (Ван) ꙟн Арменіа. Тата (Тꙋлза сеаѹ лак сарат) ꙟн Лікаоніа дін Фрігіа. Кораліс (Керелі) ꙟн Ісаѹріа дін Пісідіа. Асканіа (Ізнік) ꙟн Пісідіа. Аполоніат (Лꙋвад) ꙟн Бітініа, Асканіа (Ак-шехер) ꙟн Бітініа. Лакꙋріле: Фіана, Самахоніт, Генісарет сеаѹ Тіверіас (мареа Галілееі) ші Асфалтес сеаѹ мареа Моартъ (Брах-ел-лꙋт) ꙟн Палестіна.

ꙞМПЪРЦІРЕА. Мꙋнтеле Таѹр ꙟмпърцъ Асіа ꙟн доѹъ пърці, адекъ церіле де дінкоаче ші де дінколо де мꙋнтеле Таѹр. Маі апоі се ꙟмпърці ꙟн Асіа мікъ че се ꙟнтіндеа де ла Медітерана пънъ ла Персіа, ші ꙟн Асіа маре де ла Персіа пънъ дінколо де Гангес. Церіле ачестор доѹъ пърці де къпітеніе се ꙟмпърці ꙟн церіле попоарелор домнітоаре сеаѹ прімаре ші ꙟн церіле попоарелор сꙋпꙋсъ сеаѹ маі мічі.

Челе дін тъі ера:

Бавілоніа, Асіріа, Медіа, Персіа, Палестіна ші Фенічіа.

Челе де ал доіле ера:

Асіа мікъ, Сіріа, Месопотаміа, Арменіа, Іберіа, Колхіда, Албаніа, Арабіа, Індіа, Сцітіа, Серіка ші Сармаціа Асіанъ.

БАБІЛОНІА.

Бабілоніа нумітъ ші Халдеа, ıаръ астъзї Ірак-Арабі ера уна дінтре челе маї ԫнтъї, маї ԫнсемнатъ ші маї путернікъ Монархіе а Асіеї. Пъмжнтул еї ера фоарте родіторѹ прекурмжндусъ де маї мулте каналурї. Курмалії, смокінії ші маслінії прекум ші пънъ астъзї сжнт челе маї комуне ші фолосітоаре продукте пентру комерц. Гръдінеле Бабілоніеї ԫнлесні о мулціме де кіпарішї Мачідоненілор пентру дуpареа флотеї лор, ші дупре сокотінца луї Бошар ԫнсушї Ноеа дуръ дін асъміне арбор арка са чеа вестітъ.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Месопотаміа ші Асіріа, ла ост Сусіана, ла суд голфул Персікѹ ші ла вест дешертул Арабіеї.

ФЛѸВІЛЕ. Бабілоніа се прекурмъ де доуъ флувії марї де ла норд спре суд. Ачесте сжнт: Еуфратул ші Тігру, каре дупъ че ԫнтъıул адапъ партеа деспре апус ші чел ал доіле деспре ръсъріт а Месопотаміеї, ԫнтръ ԫн Бабілоніа върсіндусъ апої ԫн голфул Персік.

ԪМПЪРЦІРЕА. Бабілоніа се ԫмпърцъ ԫн доуъ пърцї, партеа деспре суд а Бабілоніеї че се ԫнтіндеа кътръ Арабіа се нумеа Халдеа, іаръ чеа деспре норд, Бабілоніа, каре астъзї се нумеще Ірак-Арабі.

ПОЛІТІЛЕ. Бабілоніа ера капітала цереї, ші се нумъра

ꙟнтре челе маї марї ші маї фрꙋмоасе політії а ръсърітꙋлꙋї. Еа дꙋпъ мъртꙋрііле історічілор се зідї де Немрод чел маї векїꙋ ꙟнтре кꙋчерітор͡ї, апої се мърі де кътръ Белꙋс, ші се ꙟнфрꙋмꙋсецъ де кътръ Навоходоносор ші соціа са Нікотріс, аџꙋнгѫнд дꙋпъ сꙋрпареа Нінівеї а фі сінгꙋръ капітала Асіріеї. Форма са ера патратъ, прін міжлокꙋл еї тречеа Еꙋфратꙋл, престе каре ера ꙋн под, ла капътꙋл кърꙋеа деспре ръсъріт се рідіка ꙋн тꙋрн фоарте ꙟналт ꙟнкінат лꙋї Белꙋс сеаꙋ Бал, че се адора де тоцї Бабілоненії, тꙋрнꙋл ера де кърьмізї ші мꙋлт маї ꙟналт декѫт пірамізеле Еџіптꙋлꙋї, ел слꙋжъ тотодатъ ші ка обсерваторіꙋ Халдеілор. Ла капътꙋл деспре апꙋс а подꙋлꙋї ста палатꙋл лꙋї Набоходоносор ꙋнде се афла ші вестітеле гръдінї але Семірамідеї спънзꙋрате ꙟн аер пе болте маніне; еле се нꙋмъра ꙟнтре челе шепте мінꙋнї але лꙋмеї, ачесте кꙋ цермꙋріле Еꙋфратꙋлꙋї, кꙋ лакꙋл ачел мещешꙋџіт, кꙋ каналꙋріле прін каре се ꙋска лакꙋл, кꙋ мꙋрії політіеї че ера де о формъ патратъ ші кꙋ порціле челе де бронзꙋ, аміра пе тоцї прівіторії. Тоатъ стрълꙋчіреа ачестеї політіе нꙋ ꙟнфъцошазъ астъзї воеажорꙋлꙋї, декѫт ніще рꙋіне ꙋріеше, ростоголіте дін рѫндꙋріле лор пе кѫмпііле челе зімбітоаре але ръсърітꙋлꙋї, престе каре одінеоаръ фалнік се ꙟналца палатꙋріле монархілор Асіеї. Бабілоніа възꙋ вещезѫндꙋісъ флоареа кѫнд се пріфъкꙋ ꙟн провінціе романъ, ші сꙋпт Авгꙋст ера маї тоатъ къзꙋтъ ꙟн рꙋіне, ꙟнкѫт анімалеле челе рътъчітоаре а дешертꙋрілор, афла лок де адꙋмбрір ші

ꙟнкуїваре, аколо унде ꙋдініоаръ деспоції Асіеї се десфъта ꙟн молътате.

Селеучіа. Ꙟн провінціа де асеміне нуміре ꙟнтемеіетъ де Селеукус ну департе де Тігру, нумъръ ꙟнкуржнд 600,000 лъкуіторї ші вещезі флоареа Бабілоніеї. Ктесіфон пе Тігру резіденціа ріџілор Парцї де варъ. Сура унде се афла а треіа Академіе а Іуделор дін Бабілоніа, ачесте доуъ політії екзістъръ пънъ ла сута а 7-а ку ꙟнтродучереа Ісламісмулуї. Артеміта локул нащереї історікулуї Аполодор. Апамеа (Корнеа) ла ꙟнтрунїреа Еуфратулуї ші Тігрулуї де унде нурчеасъ флота луї Александру. Сітас капітала Сітаценеї, аіче ашезъръ табъра чеї зече мії де Гречї де сунт Ксенофонт ꙟн ретраџереа лор, ші ꙟн апропіере де кареа с'аў зідіт Багдатул де кътръ каліфул Алманзор.

АСІРІА.

НꙊМІРЕА. Асур фіул луї Сін дъду нуміре ачестеї провінціе де Асіріа дупре кум о нуме ші Халдеіі, іаръ Еродот Атуріа.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Арменіа. Ла ост Медіа. Ла суд Бабілоніа ші ла вест Месопотаміа.

ЦАРА. Пъмжнтуріле Асіріеї ера аша де родітоаре прекꙋм ші а Бабілонїеї. Ачастъ царъ ръспунде астъзї ла провінціїле Курдістанулуї.

ПОЛІТІІЛЕ Нініві (Ніно) ера капітала Імперіеї Асіріене ші чеа маї маре політіе пе атунче а Асіеї, еа се зіді ку 2,162 анї ꙟнаінте де Хс. де кътръ

Немрод, ші лъ҃ нумеле фіюлуї съў Нінус каре о мъ-рі ші ѫнавуці. Політіа авеа опт міле ѫн діаметрү ші оптеспрезече ѫн ѫмпрецуріме, ѫнкжт профітул Іона зічеа къ требуе треі зіле спре а о ѫнкунцура. Гаугамела. Арбела капітала провінцієї Адіабена, ѫнтре ачесте доуъ політії Александру чел маре лові арміа луї Даріе сфърмжнд путереа Персіанъ. Аполоніа апроапе де кареа Галії рідікъръ політіа Галуга. Деметріас сеаў Коркура (Коркуре) унде се афлъ ізвоаре Нафтіче, ші фокурі натурале че ес дін пъмжнт. Антіоніа сеаў Опіс, пънъ аіче Александру се суі пе Тігру.

MEDIA.

КОНФІНІЛЕ. Медіа кареа астъзі алкътуеще о парте а Персієї нуміть Іркан-Алџемі, се мърџінеа ла норд ку мареа Каспікъ, ла ост ку Парціа ші Ірканіа, ла суд ку Персіа ші Сусіана ші ла вест ку Асіріа ші Арменіа.

МѠНЦІЇ. Спре вест мунтеле Матіанус о деспърцъ де Асіріа, ші Імбарус де Арменіа, спре ост мунтеле Парашоатра о деспърцъ де Ірканіа ші Парціа Оронтул (Елванд), Жансіонул ші Коронул сжнт мунції чеї дін лъунтрул цереї. Кътръ Ірканіа се афла мунції нуміці Порціле Каспіче.

ѪМПЪРЦІРЕА. Медіа се ѫмпърцъ ѫн доуъ, ѫн Медіа маре ші Атропатеа, іаръ амжндоуъ се алкътуеа дін урмътоареле провінції: Трапантана, Шаропітрена, Даріта, Матіана, Маріаса ші Сіро-Медіа.

ПОЛІТІЛЕ. Ꙟн Медіа маре: Екбатана (Амадан) капітала Медіеї ші скаунул Монархілор Мезї ші Персї. Політіа се фундъ де кътръ Деџосе чел ꙟнтъїꙋ рігъ а Мезілор, дупъ че скутурасъ џугул Асіріан; аіче дѹпъ аратареа луї Еродот мурі Камбісес. Лаодочіа. Раџес (Реі) ꙟнтемеіетъ де Нінус ші чеа маї маре політіе а Медіеї дупъ кум зіче Ісіодор. Еа аџунсъ капітала ріџілор Парџї нуміндусъ Арсаџіа; позіціа еї есте ла судул мъреї Каспіче, ші ꙟн тржнса се ꙟнтжмплъ мінунеа ку орбул Товіе, дупре мъртурісіреа сфінтеї скріптурї. Конкобар (Кангенвер) ку ун темплу а Діанеї.

Ꙟн Атропатіа кареа се афлъ ꙟнтре мареа Каспікъ ші мунтеле Таурул ку пъмжнтурї ръчї, се ꙟнсъмна: Газа (Торіс) капітала провінціеї, Саніна, Фачіна, Чірополіс ші Каспіе-піле сеаѹ пасул каспік нуміт аша де ла стржмтоареа че се афлъ ꙟнтре мунції мъреї Каспіче.

ПЕРСІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд мареа Ірканъ, флувіул Оксус ші Сціціа, ла ост флувіул Індус, ла суд голфул Персік ші ла вест церіле афлътоаре пе Тігру.

ЦЕРІЛЕ АЛКЪТѸІТОАРЕ ПЕРСІЕЇ. Персіа афаръ де Арменіа, Медіа, Сіріа ші Асіа мікъ, купріндеа ші урмътоареле провінції:

ІРКАНІА. мърџінітъ ла норд де мареа Ірканъ сеаѹ Каспікъ, ачеастъ провінціе есте куноскутъ астъзї супт нуме де Мазандеран ꙟн Туркоманіа. Ірканіа ера

капітала церей. Тамбраса фу уна дін челе маї марі політії а церей. Нічеа ꙟн еа се ꙟнмормжнта ріції Персілор.

ПАРЦІА. Ꙟнкунџурать дін тоате пърціле де мунцї ші лъкуіть де Парцї, а кърора оріџіне ера сцітікъ, карії алунгацї дін патріа лор се статорнічіръ аколе, ꙟнтре політії се ꙟнсъмна: Екатонполіс пентру къ авеа о суть де порцї, ꙟн тімпуріле маї ноуъ фу капітала Персіей ші астъзї фігуреазъ ꙟнтре челе ꙟнтъї політії а Персіей ку нуме де Іспахан.

ПАРАТАЦЕНА. Ку політіа Аспадана, ачеастъ провінціе купрінде о парте маре а дешъртулуї Персідей.

СѸСІАНА. (Кусістан) унде домнеще о кліmъ прімъвъроасъ, капітала провінціей ера Суса (Су), кареа ера ші капітала Персіей ꙟн тімп де іарнъ а монархілор антічесорї луї Александру. Аіче се афла мормжнтул профітулуї Данііл.

ПЕРСІС. (Фарс) ла голфул Персік, а къріа парте деспре суд се фавореазъ де о кліmъ плъкутъ. Персеполіс (Шірас) апроапе де Аракс (Бенд-емір) фу капітала ріџілор Персіей; еа авеа ун палат стрълучіт каре се арсъ де Александру чел маре. Аіче се пастра вістіеріїле домніторілор, ші астъзї се вѫд руінеле палатулуї ші а болтелор, кум ші морміnтеле ріџілор скулпате ꙟн марморъ, каре ръмъшіце се нумеск Чехіл-Мінар адекъ челе патрузечї де колоане. Пасаргада (Паса) веке капіталъ а церей, унде се афлъ мормжнтул луї Чірус.

КАРАМАНІА. (Кірман) ку політііле Кармана

(Кірман сеаў Сірцан), Александріа ꙟнтемеіетъ де Александрꙋ. Хармꙋза (Ормꙋс) ꙟн провінціа де асемінеа нꙋміре ла пасꙋл Ормꙋс. Аіче маі ꙟнаінте де дескоперіреа капꙋлꙋі бꙋнеі недежде, ші ꙟн тімпꙋл предомніреі портꙋгезілор ꙟн Індіі комерцꙋл адꙋна коморіле ръсърітꙋлꙋі.

ГЕДРОСІА. (Макеран ꙟн конфедераціа Белꙋчілор) кꙋ політііле Тіза (Тііз) че ера капітала. Пꙋра, Пасіс, Арвіс, Кꙋні ші Портꙋл фемеілор політіе комерціоасъ. Дꙋпъ аретъріле лꙋі Птоломеў, ꙋніі дін лъкꙋіторіі ачестеі провінціі се нꙋмеа Іхтіофаці адекъ мѫнкъторі де пещі. Санганіцііі лъкꙋіторі ла ревърсъріле індꙋлꙋі ера кꙋноскꙋці пентрꙋ крꙋзімеа кътръ стръініі че къдеа ꙟн мѫнеле лор.

АРАХОЗІА. (Кандахар) кꙋ політііле: Арехотꙋс зідітъ де Семіраміс ла лакꙋл де асъмінеа нꙋміре кареа маі ꙟн ꙋрмъ се нꙋмі Коф. Александріополі зідітъ де Александрꙋ, пе ачастъ політіе ꙋніі дін скрііторі о зік а фі Кабꙋлꙋл де астъзі. Арбака нꙋмітъ аша де ла ꙋнꙋл дінтре ріціі Парці.

ПАРОПАМІЗѠС. (Салбестанꙋл ші Кандахарꙋл) аічеа лъкꙋеа Болітіі, Арістофілії, Амбантії, Панетіі ші Парсіі кꙋ політііле Ортоспамім ші Новіліс.

БАКТРІАНА. (Корасан) кꙋ політііле Бактра (Валк) Евꙋем ші Шарщарта

МАРГІАНА. (Естасабад) нꙋмітъ аша де ла флꙋвіꙋл Маргꙋс се лъкꙋеа де Масатаці веніці дін Сцітіа карії веа сінце де Кал. Пе чеі болнаві ѫі арꙋнка ла добітоаче ші пе бътрѫні ѫі мѫнка, крезѫнд кꙋм къ нꙋ пот а лі да ꙋн мормѫнт маі чінстіт декѫт стома-

кѫл лор. Ꙟтре політій се ꙟсемна Александріа ꙋна дінтре челе шесе політій зідіте де Александрꙋ ꙟн Персіа, ачаста се нꙋмі маĭ ꙟн ꙋрмъ Антіохіа ші се ꙟсъмна пентрꙋ ꙟмбелшꙋгареа продꙋктелор сале. Маргіана, Нічеа ші алтеле. Продꙋктеле ачестеĭ провінціе ші вінаціле челе алесе а ле еĭ фъкꙋ пе Антіох фіюл лꙋĭ Селеꙋкꙋс а о ꙟнкꙋнџꙋра кꙋ зідꙋ.

СОГДІАНА. кꙋ політііле Марканда кареа дъръмѫндꙋсъ де кътръ Александрꙋ, се рідікъ де Тімꙋр сеаꙋ Тамерлан ла капітала імперіеĭ Тартаре.

АРІА. Се кꙋпрінде ꙟн Корасанꙋл де астъзĭ кꙋ політііле: Аріа пе рівꙋл де асъміне нꙋміре, астъзĭ се нꙋмеще Херат. Александріа ꙟнтемеіетъ де Александрꙋ кꙋ о колоніе де Мачідонені, Артаканда ші Бітакса.

ДРАНГІАНА. (Січітан) се лъкꙋеа де Доранзĭ ші Батрі кꙋ політііле Заріс лѫнгъ лакꙋл де асъміне нꙋміре ꙟн каре се варсъ флꙋвіꙋл Еліманде (Елмонд) ші Профтозо.

ПАЛЕСТІНА.

НѠМІРЕА. Палестіна къпътъ ачеастъ нꙋміре де ла Філістені, еа се нꙋмі ꙟн ꙋрмъ Іꙋдеа.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Фенічіа ші Сіріа. Ла ост десертꙋл Арабіеĭ. Ла сꙋд Ідꙋмеа. Ла вест Еџіптꙋл ші Медітерана нꙋмітъ аіче magna адекъ чеа маре.

ФЛѠВІІЛЕ. Чел маĭ маре флꙋвіꙋ а Палестінеĭ есте Іорданꙋл ісворѫторіꙋ де ла поалеле мꙋнтелꙋĭ Таꙋро-

Лібан дін лакꙋл Фіала. Ел трече прін лакꙋріле Самахоніт ші Генісарет върсіндꙋсъ ꙟн мареа Моартъ. Едронꙋл се варсъ ла църмꙋл деспре апꙋс ал мърей моарте. Арнос ла цермꙋл деспре ръсъріт. Вілос се варсъ ꙟн Медітерана май ꙟнџос де Птоломаіда.

МЪНЦІЙ. Ермон спре сꙋд кътръ Сіріа се ꙟмпреꙋнъ кꙋ Анті-Лібанꙋл. Карміл трей міле департе де Птоломаіда ла цермꙋл Медітераней кꙋ о ꙟнфъцошаре мъреацъ. Таворꙋл нꙋ департе де Назарет ꙟнсемнат пріп скімбареа ла фацъ а Мѫнтꙋіторꙋлꙋй Хс. Гелвое ꙟн цара Манасі ꙟнсемнат пріп крꙋнта бътъліе дінтре Філістені ші Ісраілтені, ꙟн каре мꙋрі ꙟмпаратꙋл Саꙋл ші фіꙋл сът Іонатан. Ачест мꙋнте се блестемъ де Давід де а нꙋ роді нічі одатъ ші а нꙋ се рекорі де плоі. Еліонꙋл сеаꙋ мꙋнтеле Масліпілор, нꙋміт аша де ла мꙋлцімеа олівілор че креск пе джнсꙋл. Де пе ачест мꙋнте Мѫнтꙋіторꙋл презісъ сꙋрпареа Іерꙋсалімꙋлꙋй, ші де аіче ꙟн фіінца сколеріклор сей се ꙟнълцъ ла черꙋрі, деспре каре традіціа зіче, къ ꙟнкъ пънъ астъзі с'ар фі кꙋноскѫнд пе мꙋнтеле ачеста, ꙋрма пічорꙋлꙋй стѫнгꙋ а Мѫнтꙋіторꙋлꙋй. Ла поалеле лꙋй се афла гръдіна Герсімані, ꙋнде адесе Іісꙋс петречеа ꙟнкінѫндꙋсъ, аіче ꙟнълцъ кътръ пъріптеле сеꙋ чеа май дін ꙋрмъ рꙋгъ ꙟн ноаптеа патімелор, ші аіче се тръдъ де вѫнзъторꙋл Іꙋда ꙟн мѫнеле дꙋшманілор сей. Мꙋнцій Абарім, Галаад ші Нево дін коло де Іордан ꙟн Переа, де пе вѫрфꙋл ачестꙋй дін ꙋрмъ, Моісі възꙋ пъмѫнтꙋл фъгъдꙋінцей ші аколе мꙋрі.

ꙟМПЪРЦІРЕА ШІ СЕМІНЦІІЛЕ ЛЪКꙋІТОАРЕ. Іꙋдеа се ꙟмпърцъ ꙟн треї пърцї: ꙟн Галілеа че ера ла норд, Самаріа ла міжлок ші Іꙋдеа ла сꙋд. ꙟн тімпꙋріле патріархꙋлꙋї Авраам ачеастъ царъ се лъкꙋеа де 11 семінції, ꙟнтре каре маї ꙟнсемнате ера Філістеніі, Хананеіі, Іꙋбꙋзееніі ші Аморхееніі, пе ачещіа ꙟнвінгѫндꙋї Іесꙋе ꙟмпърці цара ꙟнтре 12 трібꙋрї сеаꙋ семінціі а лꙋї Істраіл, ші анꙋме ꙟн Галілеа: 1) Асер, 2) Нефталі, 3) Забꙋлон, 4) Ісахар; ꙟн Самаріа, 5) Манасе, 6) Ефраім, 7) Гад, 8) Веніамін; ꙟн Іꙋдеа, 9) Дан, 10) Сімеон, 11) Іꙋда ші 12) Рꙋбен. Афаръ де ачесте доꙋъспрезече трібꙋрї маї ера ꙋнꙋл ал Левіцілор адекъ ал преоцілор ꙟнгріжіторї де челе сфінте ші де церімоніїле реліџіоасе. Романіі ꙟмпърцъ Палестіна ꙟн 4 пърцї: Галілеа, Самаріа, Іꙋдеа ші Переа че се афла ла нордꙋл остꙋл лакꙋлꙋї Асфалтес дін коло де Іордан.

ПОЛІТІІЛЕ. Челе маї ꙟнсемнате ꙟн ГАЛІЛЕА ера: Назарет (Назара) ꙟнтре мꙋнтеле Таворꙋ ші Карміл, ачеастъ політіе се ꙟнсамнъ пентрꙋ петречереа Мѫнтꙋіторꙋлꙋї. Тіберіас (Тіберіех) лѫнгъ лакꙋл де асъмінеа нꙋміре сеаꙋ Генісарет, се ꙟнтемеіе де Антінас ꙟн чінстеа ꙟмпаратꙋлꙋї Тіберіе, ші фꙋ скаꙋнꙋл ꙟнвацацілор ші а крітічілор Іꙋдеї ꙟн тімп де 350 анї дꙋпъ сꙋрпареа Іерꙋсалімꙋлꙋї, чінстіндꙋсъ ка ꙋна дінтре челе маї сфінте політіі а Палестінеї, ші се сꙋрпъ ꙟн тімпꙋріле Крꙋчіатеї. Капернаꙋм ла нордꙋл лакꙋлꙋї Генісарет, аіче фꙋ обічнꙋіта петречере а Мѫнтꙋіторꙋлꙋї ꙟн чеї дін ꙋрмъ треї анї а

віецеі сале пъмінтещі, аіче ꙟнвіе пе фіїка Заіреі, пе бътржна маікъ а Сф. Петру, фъкжнд ші алте мінуні, політіа съ зіді де Сімон Макавеул. Корасаім ші Бетсаіда, чеа дін тъѧ ꙟн фаца Капернаумулуі, іаръ а доуа спре суд; асупра амжндурор арункъ мжнтуіторул Анатемъ.

ꙟН САМАРІА. Політііле челе маі ꙟнсемнате ера Самаріа (Себаста) веке капіталъ а луі Ісраіл, еа се ꙟноі ші се ꙟнфрумсецъ де Ірод ꙟн чінстеа ꙟмпаратулуі Август. Сіхем (Наволос сеаѹ Наплуза) ла поалеле мунтелуі Карізім. Ісраел вестітъ пентру ріпіреа віеі луі Навох ші пентру педеапса луі Ахаав ріга Самаріеі ку соціа са Іезавела мжнкатъ де кжні. Енон апроапе де Іордан унде Іоан мергъторул ꙟнаінте ботеза попоареле ꙟн нумеле Домнулуі. Сілом ꙟн цара Ефраім дін Самаріа, унде се ашъзасъ табернакул ші секріул леџеі (Ківотул) де кътръ Ісраілтені. Габеа унде се ашъзъ Ківотул леџеі дупъ че се луъ де ла Філістені; політіа ачеаста се афла ꙟн цара Веніамін. Іавіса а къріа лъкуіторі ꙟнмормжнтъръ пе ꙟмпаратул Саул ші фіул сеѹ Іонатан дупъ ꙟнвінџерса де ла Гелвое.

ꙟН ІѠДЕА політііле челе маі ꙟнсемнате ера: Іерусалімул нуміть маі ꙟнаінте Салем, іаръ де Гречі Іеро-Соліма ші де Адріан Еліа Капітоліна. Еа фу капітала Севузіенілор нуміці ші Хананеі сеаѹ а Іудесі ші нумеле де Іерусалім ꙟнчепу а фі маі куноскут дін тімпуріле луі Саломон, ачастъ політіе се нумеще сфжнтъ ꙟн кърціле равінілор, іаръ ꙟн псалмі четатеа луі Думнезеѹ ші де кътръ профіці

тронꙋл челꙋї Етерн (вечнік). Позіціа еї ера пе патрꙋ мꙋнці ꙟнфъцошінд ꙋн Амфітеатрꙋ. Дінтрѳ ачещіа се ꙟнсамнъ мꙋнтеле Сіонꙋл ші Акра че стаꙋ̆ фацъ ꙟн фацъ. Партеа політіеї ашезатъ пе Сіон се нꙋмеа Іерꙋсалімꙋл де сꙋс, ші ачеа де пе Акра Іерꙋсалімꙋл де џос. Ꙟнтре ꙋліцї нꙋ се ꙟнсемна декѫт ачеа нꙋмітъ Хаофім адекъ а пітарілор, де ꙋнде се веде къ тоате пꙋрта кѫте ꙋн нꙋме потрівіт кꙋ ефектꙋріле че се афла ꙟн трѫнселе. Ачеастъ капіталъ се сфърмъ де кътръ Тітꙋс ал Романілор ші се рестаторнічі де кътръ Адріанꙋ̆. Еа сꙋфері ꙟн ꙋрмъ маї мꙋлте ардерї ші дърмърї, прекꙋм ші ꙟн ресбоаеле крꙋчіате де ла 1096 пънъ ла 1249. Деалꙋл Голгота, спре норд де ла мꙋнтеле Акра нꙋмітꙋ̆ ꙟн сфѫнта Скріптꙋръ локꙋл къпъцінеї, ꙟнсемнат прін ръстігніреа мѫнтꙋіторꙋлꙋї. Іеріхо (Еріха), спре норд-ост де ла Іерꙋсалім нꙋ департе де Іордан ꙟнсъмнатъ прін моартеа лꙋї Ірод. Вітлеемꙋл шесѳ міле спре сꙋд де ла Іерꙋсалім ꙟнсемнатъ прін нащереа мѫнтꙋіторꙋлꙋї. Евронꙋл (Кавр-Ібраім) спре сꙋд де ла Вітлеем ꙋнде се ꙟнмормѫнтъ патріархꙋл Авраам ші фаміліа са. Содома, Гомора, Севоам ші Сегора ла цермꙋл деспре апꙋс ал лакꙋлꙋї Асфалтес, ачесте патрꙋ політії се містꙋі де фокꙋл къзꙋт дін черꙋ̆.

Ꙟн ПЕРЕА, політііле челе маї ꙟнсемнате ера: Рабат пе рꙋл Іаковꙋ̆ одінеоаръ капітала Амоніцілор, Пела ꙟнкꙋнџꙋратъ кꙋ апъ, Діꙋм, сеаꙋ̆ Адіта, Гамала ла сꙋдꙋл лакꙋлꙋї Генісарет ші Гадара апроапе де Пела.

Афаръ де ачесте патрꙋ пърцї а Палестінеї се афлъ ꙟнкъ шї церіле семінціілор пъгѫне сеаꙋ дꙋшмане лꙋї Ісраіл, аша ера: Ла нордꙋл Палестінеї Цара Голаніцілор, Ораніцілор шї Трахоніцілор. Ла остꙋл Палестінеї цара Ітꙋрілор, Батанілор, Галаадіцілор, Амоніцілор кꙋ капітала Рабат сеаꙋ Амон (Аман), каре маї апої се нꙋмі Філаделфіа. Пъмѫнтꙋл Амоніцілор ера ꙟндестꙋл де родіторїꙋ шї маї кꙋ самъ ꙟн грѫꙋ. Асꙋпра ачестора Ефтае пꙋртъ о бірꙋінцъ стрълꙋчітъ. Іеріхонꙋл ера о четате таре а Амоніцілор пе каре о сꙋрпъ Ісраілтенії пꙋртѫнд ꙟмпрецꙋрꙋл зідꙋрілор четъцеїківотꙋл леџеї дꙋпре поронка лꙋї Ісꙋс Наві. Цара Моабіцілор ла остꙋл лакꙋлꙋї Асфалтес кꙋ пъмѫнтꙋрї монтоасе шї пліне де пъшꙋнї грасе, кап: ера Арꙋ. Цара Мадіаміцілор ла сꙋдꙋл Палестінеї спре партеа Арабіеї петроасъ, позіціа еї о фъчеа а фі пасторалъ шї комерціалъ, ꙟнтре тꙋрмеле лъкꙋіторілор се афла мꙋлціме де къміле шї дромадарї. Капітала цереї ера Мандіан апроапе де рꙋл Зарет че се варсъ ꙟн лакꙋл Асфалтес. Асꙋпра Мадіаміцілор жꙋдекъторꙋл Гедеон пꙋртъ о бірꙋінцъ стрълꙋчітъ. Цара Едꙋміцілор сеаꙋ Ідꙋмеілор кꙋ капітала Елꙋза. Цара Амаліцілор, а кърїа попор пꙋрта кꙋ неконтеніре ресбоае асꙋпра Іꙋдеілор, пънъ че се сфърмъ кꙋ тотꙋл де кътръ ꙟмпарацїї Саꙋл шї Давід. Цара Хананеілор а кърїа лъкꙋіторї ера пъсторї бꙋнї агріколї, солдацї, артіщї, негꙋціторї шї марінарї. Цара Філістенілор сеаꙋ Палестіна чеа адевъратъ ла сꙋд-вестꙋл Палестінеї пе цермꙋл мъреї Медітеране,

ꙟнтре трібꙋл Дан ші Сімеон. Пъмѫнтꙋл Філістей е- ра плін де мꙋнці ші кꙋлмі кꙋ проспектꙋрі фрꙋмоасе ші ꙟндестꙋл де родітоаре, кліма плъкꙋтъ ші стѫм- пъратъ. Політііле челе май ꙟнсемнате ера: Газа. А- зот пе о кꙋлме де деал кꙋ вінаце плъкꙋте. Акa- рон кꙋ ꙋн порт. Аскалон кꙋ ꙋн темплꙋ вестіт ші каре дъдꙋ нꙋміре попорꙋлꙋй Аскалоніт. Іопе (Іафа) кꙋ порт бꙋн ла Медітерана ꙋнде се історісъще де Сф. скріптꙋръ къ с'аў ꙟнтѫмплат мінꙋнеа кꙋ профітꙋл Іо- на, кѫнд дꙋпъ о петречере де трей зіле ꙟнтрꙋ ꙋн кіт, каре ера спре педеапса неаскꙋлтърей лꙋй Дꙋмнезеў се свѫрлі пе цермꙋл ачестꙋй порт. Асеміне фабꙋла зіче къ аколе ера а се жъртфі Андромеда де кътръ ꙋн монстрꙋ де мареа пе каре ѫл ꙋчісъ ероꙋл Персеў, ші а кърꙋеа оасе се транспортъ де ла Іопе ла Рома де кътръ Скарꙋс ꙟн тімпꙋл Еділітъцей сале де а- коло. (*)

ФЕНІЧІА.

(ꙞН ПАШАЛІКꙊРІЛЕ АКА ШІ ТАРАБОЛОС).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд мꙋнтеле Лібан ші Сіріа. Ла ост Палестіна ші анꙋме пъмѫнтꙋріле семінцій Асер. Ла сꙋд тот Палестіна ші ла вест мареа Медітеранъ. Феніча ръспꙋнде ла Пашалікꙋріле: Тараболос ші Ака.

ІНДꙊСТРІА. Лъкꙋіторій Фенічей фꙋръ афлъторій скріерей, ей ера дедаці май кꙋ самъ ла комерц ші на- вігаціе, ꙟнкѫт се чінстіръ ка чей ꙟнтъй навігаторй,

(*) Еділітате ла Романі се нꙋмеа ꙟнсърчінареа кꙋіва де а прівіге зідіреле пꙋвліче, жокꙋріле ші алтеле.

пе лѫнгъ ачесте артеле се афла ꙟн маре чінсте ла дѫшії.

ПОЛІТІІЛЕ. Сідонꙋл (Саіда) маіка політіілор фенічене ꙟнсемнатъ пентрꙋ комерцꙋл чел маре кꙋ стеклърії ші рівала Тірꙋлꙋї. Тірꙋл (Сꙋр) доамна мърілор ші чентрꙋл комерцꙋлꙋї ꙟн Медітерана, еа се зіді де кътръ Сідоніені, аіче се прелꙋкра въпсаоа чеа алеасъ пꙋрпꙋріе. Ачеастъ політіе се ꙟнсемна ші пентрꙋ асалтꙋл че спріжіні ꙟн протіва лꙋї Александрꙋ ꙟн кꙋрс де 7 лꙋні. Портꙋл Тірꙋлꙋї ера депозіторіа комꙋнъ а продꙋктꙋрілор че се адꙋчеа дін Асіа, Еџіпт Гречіа, ші а караванілор дін Арабіа ферічітъ. Аден Кана ші алте політії імпорта ꙟн Тір петръріїле, фрꙋктꙋріле ші стофеле Індіеї. Аіче Еџіптеанꙋл ꙟші віндеа пѫнзътꙋріле челе фіне. Дамаскꙋл, лѫнꙋріле челе албічоасе, арџінтꙋл, косторꙋл, плꙋмбꙋл ші тоате металꙋріле Асіеї мічї сосе аколе прін портꙋл Тарсꙋлꙋї дін Чілічіа. Іоніеніі де аіче кꙋмпъра тоате лꙋкрꙋріле пънъ ші склавії. Птоломаіс сеаꙋ Ако (Сан-Жан-д'Акра) нꙋ департе де мꙋнтеле Карміл, політіе маре ші ꙟнсемнатъ ꙟн ресбоаеле крꙋчіате. Тріполіс (Тараболꙋс) алкътꙋітъ дін треї політії че сѫнт ꙋніте ꙟн ꙋна, де ла каре аꙋ лꙋат ші нꙋміре, аіче се лꙋкръ ꙟнтъеаші дать стекла. Біблꙋс (Џебаіл) патріа історікꙋлꙋї Філон, нꙋ департе де рîꙋл Адоніс (Нахр-Ібраім), ꙟн апропіере де каре кꙋрџе ші Лікꙋс сеаꙋ Лꙋпꙋ (Нахр-Келб) адекъ рîꙋл Кѫнелꙋї. Берітꙋс (Баірꙋт) ꙋнде се нъскꙋ Сан Хоніатон історік векіꙋ а Фенічіеї.

АСІА МІКЪ.

(АНАТОЛІА).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Понтȣл Еȣксін. Ла ост Іберіа, Арменіа, Месопотаміа ші Сіріа. Ла сȣд мареа Медітеранъ ші ла вест мареа Егее ші Пропонтідъ. Церіле челе маї де къпітеніе алкътȣітоаре Асіеї мічї ера ȣрмътоареле, каре се пот редȣче ла треї ꙟмпърцірї де къпітеніе адекъ ꙟн церіле Нордіче, Міжлочіе ші Сȣдіче, кȣпрінзінд фіещекаре дін ачесте ꙟмпърцірї кѫте 4 провінції де къпітеніе.

Провінціїле нордіче ера: 1. Мізіа, 2. Бітініа, 3. Пафлагоніа. 4. Понтȣл.

Провінціїле міжлочіе ера: 1. Лідіа. 2. Фріџіа. 3. Галатеа ші 4. Кападочіа.

Провінціїле сȣдіче ера: 1. Каріа. 2. Лічіа. 3. Пісідіа. 4. Чілічіа.

MIZIA.

НȢМІРЕА. Мізіа къпътъ ачеастъ нȣміре де ла кȣвѫнтȣл Фенічіан Мізос адекъ фагȣ, каре арборе крещеа фоарте мȣлт ꙟн ачеастъ провінціе.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Пропонтіда (Дарданелеле). ла ост Бітініа ші Фріџіа. Ла сȣд Лідіа ші ла вест мареа Егее.

РІȢРІЛЕ. Сімоі (Мандаре-Сȣ) че рїȣра пъмѫнтȣл Троадеї дінпреȣнъ кȣ Скамандер сеаȣ Ксант. Гранікȣл (Ȣстровола) ȣнде Александрȣ се ꙟмпротіві де кътръ Персї де ал трече. Експȣс каре кȣ Гранікȣл се

варсъ ꙟн Пропонтідъ шї Мегістѕс (Сѕсѕгерлік) че деспарте Мізіа де Бітініа.

МѸНЦЇЇ. Іда, Гаргана (Сꙟнт ꙟнџер) де ѕнде іссворъск рїѕріле де маї сѕс шї Педасѕс.

ПРОДѸКТѸРІЛЕ. Пъмꙟнтѕріле Мізіеї продѕчеа кѕ ꙟмбелшѕгаре грꙟѕ̆ шї він, іаръ ꙟн кꙟмпїї се крещеа о мѕлціме де тѕрме.

ПОЛІТІЛЕ. Цізікѕл фѕ ѕна дін челе маї марї політїї а ле Асіеї. Позіціа еї ера ꙟнтрѕ о інсѕлъ де асъміне нѕміре ꙟн Пропонтіда пе кареа Александрѕ о ꙟмпреѕнасъ кѕ ѕскатѕл прін доѕъ подѕрї. Цізікѕл кꙟнд ꙟнчепѕ а се кѕноаще де Романї фігѕра ꙟнтре челе маї марї шї ꙟнавѕціте політїї а ле Асіеї, ꙟнкꙟт де історікѕл Флорѕс се нѕмі Рома Асіеї. Зідѕріле, портѕ шї тѕрнѕріле еї челе де марморъ ꙟмфъцоша о прівіре фоарте фрѕмоасъ. Сѕпт дъръмътѕріле ачестеї четъцї періі 300,000 осташї апърꙟнд кѕ бърбъціе лібертатеа лор, каре се сѕпѕсъ ꙟн ѕрмъ сѕпт џѕгѕл лѕї Мітрідат ал Понтѕлѕї. Ламсакѕл ла ꙟнтрареа ꙟн Пропонтідъ кѕ ѕн порт бѕн шї ѕн темплѕ а Чібелеї (везї Мітолоџіа Веста сеаѕ̆ Реа), аічe се нъскѕ філософѕл Анаксімен каре о апъръ де фѕріа лѕї Александрѕ че ера се о сѕрпе, пентрѕ къ лъкѕіторїї еї ста ꙟн аліаціе кѕ Персїї. Аіче пітрекѕ шї Атенеанѕл Темістоклес ꙟн тімпѕл екзілѕлѕї сеѕ̆, кꙟнд черѕ протекціа лѕї Артаксеркс. ꙟн прежмътѕріле політіеї се кѕлеџеа вінаце алесе. Абідос ла стрꙟмптоареа ѕнде Ксерксес дѕръ ѕн подѕ̆ пентрѕ тречереа арміеї сале ꙟн

Европа (*), каре сфърмѫндусъ де валурі, мѫндріа чеа оарбъ а Монархулуі, пороичі де а се бате мареа ку тоеџе ші а арунка ꙟн еа кътушї де феру. Дарданос ꙟн фаца Абідосулуї де ла каре аў луат нуміре стрѫмптоареа Дарданелелор. Троіа ꙟн провінціа Троадеї че се нумъра ла Мізіа, апроапе де ісворул Скамандрулуї ла поалеле мунтелуї Іда. Політіа се зіді де Трос ріга цереї. Іліон четатеа Троеї нумітъ аша де ла Ілус фіюл луї Трос пе кареа о сфърмъ Гречії дупъ ун ръсбою де 10 анї пуртат ꙟмпротіва Троаденілор, пентру ріпіреа Еленеї соціеї луї Менелаў Домніторюл Спартеї де кътръ Александру Паріс фіюл луї Пріам Домніторюл Троадеї. Ачеастъ лунтъ урмъ пе ла 1200 анї ꙟнаінте де Хс. ші се фъку неинурітоаре прін поема луї Омір ꙟнтітулатъ Іліада. Александріа тоаст зідітъ де кътръ Александру, еа се нумі де Августъ Августа Троас, іаръ Турчії о нумеск Ескі-Стамбул (політіе веке) де унде се аратъ къ Троеа чеа веке дін кареа ну екзістъ нічі о руінъ есте ку тотул грешіт пусъ ꙟн локул Августеї троас кареа есте мулт маї апропіетъ де стрѫмптоареа мъреї. Антандрос супт чел маї ꙟналт пліск а мунтелуї Іда. Андрамітіум (Андраматі), Пергамул (Пергамо), ꙟнтру о кѫмпіе ꙟнтінсъ апроапе де ріул Каікус фу капітала ріџілор Аталі ші патріа вестітулуї Медік Галіан. Ачеаста фу уна дінтре челе маї ꙟнсъмнате політії а ле Асіеї ші ватра щіінцелор ші а мъестрііплор. ꙟн еа се афлъ ші хъртіа нумітъ маї ꙟнтѫю Пергамент, аіче се афла о бібліотікъ де 200,000 во-

(*) Пе ла 485 ꙟнаінте де Хс.

лумурі, Елеа (Жалеа) ла ръвърсареа Каікулуі, кареа ера портул Пергамулуі.

БІТІНІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд понтул Еуксін. Ла ост Пафлагоніа ші Галатеа. Ла суд Фріціа. Ла вест Мізіа Пропонтіда ші Босфорул Трачік.

ФЛУВІІЛЕ. Чел маі маре флувіу ал цереі есте Сангаріус (Сакаріа). Партеніус (Бартін) каре о деспърцъ де Пафлагоніа.

ПОЛІТІІЛЕ. Хрізополіс (Скутаріі) апроапе де каре се афла темплул луі Жоеа Уріус. Халчедонул ӂн фаца Бізанціеі сеау а Константінополулуі унде се ціну ун консіліу ӂмпротіва Еретікулуі Евстіхіе, ачеастъ політіе де треі скріторі се нумеще політіа орбілор, пентру къ ӂнтемеіторіі еі сау сокотіт де орбі, алъзжндуо ӂнтру ун локу голу ші стерпу, кжнд де чеа парте ера ӂндестул де фрумос ші родіторіу. Лівіса (Џевісе) унде мурі Анібал Картагінезул. Нікомедіа (Іс-нікмід) капітала цереі ші резіденціа рігъі Нікомед, чеа маі фрумоасъ політіе а Бітініеі. Пактіхіум ӂн фаца къріа се въду інсулеле Демонілор. Нічеа (Існік) ӂнсемнатъ пріи чел ӂнтжіу Сінод ші пентру локул нащереі астрономулуі Іпарх. Пруза (Бруса) ла поалеле мунтелуі Олімб резіденціа ріџілор Бітініеі ші а султанілор Османі пънъ ла луареа Константінополулуі, політіа се зіді дупре планул луі Анібал. Ераклеа Понтіка (Ереклі) чеа маі таре фортіфікаціе дін Асіа мікъ. Бітініум (Бастан) патріа луі Антіноус. Андріаполіс (Болі).

ПАФЛАГОНІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд понтул Еуксін. Ла ост провінціа Понтул. Ла суд Галатеа ші ла вест Бітініа. Цара се ѫнтіндеа де ла флувіул Партеніус пънъ ла Халіс (Кізіл-Ірмак сеаў флувіул Рош) унул дін челе маї марі флувії а Асіеї мічі, ші вестіт пентру ѫнвінџереа луї Кресус.

ПОЛІТІЛЕ. Амастріс ла ръварсареа флувіулуї Партеніў ѫн понтул Еуксін. Сінопе (Сінаве) політіе веке марітімъ патріа філософулуї кінік Діогенес ші а луї Мітрідат. Кангра (Гінополі) капітала Пафлагоніеї. Германополіс (Кастамоні), Помпеіополіс зідітъ де кътръ Помпеў.

Ѫн Пафлагоніа се ѫнсамнъ промонторіа Карамбіс (Керемпе) че стъ ѫн фаца промонторіеї Кріу-Метопон дін Херзонезул Таурікў. Пафлагоніа ръспунде астъзі ла норд-остул Пашалікулуї де Анатоліа.

ПОНТȢЛ.

(ѪН ПАШАЛІКȢЛ ШІВАС ШІ ТРАПЕЗОН).

НȢМІРЕА. Дупъ сокотінцеле маї мултор, цара луъ нумеле Понт де ла мареа ѫнвечінатъ, че се нумеа Понтул, ка уна че авеа о ѫнтіндере маї маре декѫт алте мърі че се куноща де кътръ чеї векі.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Понтул Еуксін. Ла ост Колхіда ші Арменіа. Ла суд Арменіа мікъ ші Кападочіа. Ла вест Галатеа ші Пафлагоніа.

ФЛȢВІЛЕ. Апсарус че деспърцъ Понтул де Кол-

хіда върсіндусъ ӂн мареа Еуксінъ, Офіс, Тріполіс, Термодон пе а кърусеа цермурі се зіче а фі лъкуіт Амазоанеле, Іріс (Токалевсон) ші Халіс деспре Пафлагоніа.

КЛІМА ШІ ПРОДУКТУРІЛЕ. Кліма ачестеї провінціе есте ӂндестул де плъкутъ ші пъмѫнтул біне родіторіу, маї тоці мунціі сѫнт акоперіці ку оліві ші чіреші. Кѫмпііле се адапъ де маї мулте рісуреле продукѫнд фелуріте фруктурі. Міереа ачестеї провінціі ера ку тотул деосъбітъ де чеалалтъ, ӂнкѫт дупъ мъртуріа луї Ксенофонт, Пліпіе ші алціі прічінуеа боале греле ші небуніе ачелора че о мѫнка.

ПОЛІТІІЛЕ. Амасеа ӂнтре мунці ну департе де флувіул Іріс ера капітала цереї, резіденціа губернулуї ші патріа џеографулуї Стравон. Еупаторіа кареа ку Амізус дупъ сфърмареа лор де Лукулус уніте де кътръ Помпеіу се нуміръ Помпеіополіс. Кабіра ӂнсъмнатъ прін біруінца че аў пуртат Лукулус асупра луї Мітрідат домніторіул Понтулуї, еа се нумі ші Діосполіс. Цезаріа поуъ (Ніксар) ацунсъ капіталъ дупъ че се пріфъку Понтул ӂн провінціе Романъ. Себаста сеаў Себастополіс уна дінтре челе ӂнтъї політії а Асіеї че се ӂмпротіві пустііріілор луї Тамерлан, ачеа че фъку пе ачест кучеріторіу аша де круд, ӂнкѫт орѫндуі а ӂнмормѫнта де віі апроапе де доуъспрезече мії де лъкуіторі. Зела ӂнсемнатъ прін біруінца че пуртъ Цезар асупра луї Фарнас фіул луї Мітрідат. Терміскіра пе Термодон капітала Амазоанелор. Цезарус ла цермул Понтулуї Еуксін де унде дупъ зіса унора Лукулус

трансмутъ чірешіле ꙟн Европа. Трапезус (Трапезунда) вестітъ прін резіденціа ꙟмпаратулуї Алексіе Комнінул.

ЛІДІА.

НꙋМІРЕА. Ꙋнії дін скрііторї зік къ нумеле Лідіа ар фі венінд де ла Луд ал патруле фіꙋ а луї Сім, че се ашъзасъ аіче, алції де ла Лідус фіюл луї Атіс. Цара се нумеа ші Меоніа де ла Ріга Фріџіеї ші Лідіеї Меон. Брошар зіче къ віне де ла кувжнтул Фенічеан Луз че ꙟнсамнъ а се ꙟнвжрті, фіінд къ Меандру се ротеазъ ші адапъ маї мулте пърцї а цереї нумітъ Лузіа сеаꙋ Лідіа.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Мізіа. Ла ост Фріџіа. Ла суд Каріа ші ла вест Іоніа.

ФЛꙋВІІЛЕ. Меандру, Каістерул, Пактолул ші Ермус (сеаꙋ Кодос).

ПОЛІТІЛЕ. Сарда (Сар) пе Пактол ла поалеле мунтелуї Тмолус фу капітала рігатулуї ші резіденціа луї Кріcус, ачеастъ політіе се сурпъ де ун кутремур де пъмжнт ші се рідікъ апої де кътръ Тіберіе. Філаделфіа одініоаръ а доуа політіе а Лідіеї ера ꙟнтру о кжмпіе ꙟнтінсъ ші родітоаре, еа се сурпъ де ун кутремур де пъмжнт ꙟн ал 17 ан де ла Хс. Магнесіа пе Меандру, ачеастафу уна дінтре чеде треї політії дате де Ксерксес луї Темістоклес ꙟн каре ші мурі, ꙟн прежмътуріле еї се афла ші пеатра нумітъ де пе політіе Магнетікъ.

IОНІА.

Ла Лідіа се нумъръ ші Іоніа кареа ера партеа деспре мареа Егее.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд провінціа Еоліа дін Мізіа. Ла ост Лідіа. Ла суд Каріа ші ла вест Архіпелул.

ФЛУВІІЛЕ. Тоате ачеле че кургу прін Лідіа трек ші прін Іоніа.

ПОЛІТІІЛЕ. Фочес (Фочіа) майка Марсіліеі прін колонізіціа лъкуіторілор сеі ла 600 ънаінте де Хс. Смірна ън фундул голфулуі де асемінеа нуміре апроапе де рівл Малес, унде се зіче а се фі нъскут Омір, пентру каре се нумеще ші Мелесігенул. Смірна фу чентрул комерцулуі ън тімпул Імперіеі романе, політіа се ънтемеіе де кътръ Антігону. Клазомена (Вурла) патріа філософулуі Анаксагора. Лаведус дъръпънатъ де кътръ Лісімах. Колофон патріа історікулуі Ксенофонт. Ефесул (Еозолук) уна дінтре челе ънтъі політії а Іоніеі ші а Асіеі мічі, патріа зуграфулуі Паразіус, вестітъ пентру темплул Діанеі, каре ера уна дінтре мінуеле лумеі, че се арсъ де кътръ Еространт. Пріена (Палатіа) патріа філософулуі Віас унул дінтре чеі шепте ънцелепці аі векімеі, політіа се афла ла поалеле мунтелуі Мікале кътръ о стрымптоаре унде флота Гречілор сфърмъ де тот ръмъшіца арміеі луі Ксерксес, ън ачеа зі ънкаре комендантул Персілор Мардоніе се бъту де ценералул Атенеан Мілціад ла Маратон. Мілетул дупъ Ефес ера чеа маі мъреацъ політіе а Іоніеі, еа ънтемеіе 80 колонії ші ера ънкъ ъндестул де індустрі-

оасъ ші ѧнавуціть. Теос (Сегесі) патріа постулуĭ Анакреон. Іоніа фу сінгурул адъпос скутіт де чертурі, унде норочіціĭ ші сіргуінчошĭ кліроноцĭ а цівілізацієĭ антіче а Асіенілор дескісе ноуъ темплурĭ пентру тоате артеле ші щіінцеле. Лідіа ші Іоніа ръспунд ла вестул Пашалікулуĭ Анатолієĭ.

ФРІЏІА.

(ѦН ПАШ. АНАТОЛІА ШІ КАРАМАН).

НУМІРЕА. Уніĭ дінтре скрііторĭ зік кумкъ нумеле Фріџіа віне де ла ріул Фрікс (Сарабат), каре деспарте Фріџіа де Каріа. Алціĭ де ла Фріџіа фііка луĭ Азопус ші а Европеĭ, сеаў де ла Фріџіа фііка луĭ Чекропс, іаръ скрііторіĭ Гречĭ де ла лъкуіторіĭ сеĭ, каріĭ се нуміръ де ла Бріџіум дін Мачедоніа, де унде трекуръ ѧн Асіа, ашъзжндусе ѧн цара ачеаста че се нумі Бріџіа сеаў Фріџіа.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Бітініа ші Галатеа. Ла ост Кападочіа. Ла суд Чілічіа, Пісідіа, ші Лічіа. Ла вест Каріа, Лідіа ші Мізіа.

ФЛУВІІЛЕ. Меандру (Мандру), Марсіа ун рам ал Меандрулуĭ, Лікус, Сантаріус, Фрікс, Ермус вестіт де поецĭ пентру аурул че се кулеџеа дін тржнсул, Мізіас, Оргос, Обріма ші алтеле.

ѦМПЪРЦІРЕА. Фріџіа се ѧмпърцъ ѧн 3: ѧн Фріџіа Епіктетъ де ла норд, Фріџіа Салутаръ дессуре ост ші Фріџіа Пакаціанъ деспре суд-вест. Ла Фріџіа се нумъра ші Лікаоніа че ера спре судостул цереĭ.

ПОЛІТІЛЕ. Колосе (Шонос) пе Меандру, кътръ

лъкуіторії ачестеї політіс Апостолул Павел аў скріс Епістолії. Іераполіс вестітъ пентру апеле сале мінерале каре, дупъ Стравон шъзінд ун ану ла аер слобод се петріфіка, ачеастъ апъ ӂнлеснеа родіреа пъмжнтулуї ші ӂнсънътоша маї мулте боале. Лаодочіа (Латачіа Ескісіхар) пе цермуріле ріулуї Лікус, ачеастъ політіе се нумі Діосполіс маї апої Реа ші ӂнсфжршіт Діоцезаріа ші Лаодочіа, аічс се фъчеа ун комерц фоарте маре ку лжнъ неагръ каре ера фоарте алеасъ. Апамеа капітала Фріџіеї пънъ ӂн тімпуріле луї Константін, еа се зіді де кътръ Антіох Соте нуміндуо Апамеа ӂн чінстеа Апамееї соціа луї Селеукус Нікатор. Іпсус унде се лові сукчесорії луї Александру пентру ӂмпърціреа церілор. Сінада вестітъ пентру таблеле сале де мармуръ, Константін чел маре о фъку капітала Фріџіеї. Гордіна резіденціа рігъї Гордіус фу вестітъ пентру џугул ку нодул нуміт Гордіан, ачеастъ політіе дупъ моартеа луї Гордіе къзу де тот, пънъ кжнд ярь се рідікъ де кътръ ун хоц нуміт Клеон че се нъскусъ ӂн еа нуміндуо Іуліополіс ӂн чінстеа луї Іуліе. Сіпілу резіденціа луї Тантал де ла каре се нумі ші Тантаполі. Тембріум унде Кресус фу ку тотул біруіт де Чірус. Котіеум астъзї Кутае капітала Мікасіеї. Ӂн Фріџіа се нъску ші фабулаторул Есоп

ГАЛАТЕА.

(ӁН ПАШ. КАРАМАН).

НУМІРЕА. Ачеастъ провінціе а Асіеї мічї къпътъ нуміре де ла Галі сеаў Галаті, карії се статорнічіръ

аіче ла 390 анї ꙟнаінте де Хс. дѹпъ че пръдъръ темплѹл Делфілор сѹпт команда кѫпітеніеї лор Бренѹс. Еї се ꙟмпърцъ ꙟн треї семінції: ꙟн Толістобоції, Трокмї ші Тестосації.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Бітініа ші Пафлагоніа. Ла ост Провінціа Понтѹл ші Кападочіа. Ла сѹд Фріџіа ла вест Фріџіа ші Бітініа.

ПОЛІТІЛЕ. Анкіра (Ангора) аіче се ціні маї мѹлте консілії.

Песінѹс (Налікан) де ѹнде се адѹсъ ла Рома статѹа Чібелеї.

КАПАДОЧІА.

(ꙟН ПАШ. КАРАМАН ШІ МАРАША).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Провінціа Понтѹл. Ла ост Арменіа. Ла сѹд Сіріа ші Чілічіа. Ла вест Фріџіа ші Галатеа.

РІѠРІЛЕ. Мелас че се варсъ ꙟн Еѹфрат (Генсѹі) Халіс ші Іріс.

ПОЛІТІЛЕ. Мазака сеаѹ Еѹсебіа капітала Кападочіеї лѫнгъ мѹнтеле Аргеѹ, пе ачеаста ꙟмпаратѹл Тіберіе о нѹмі Цезаріа, позіціа еї ера ꙟмпреџѹрѹл ѹнеї стѫнче ꙟн вѫрфѹл кърїа се рідіка о цітаделъ че слѹжъ пентрѹ апарареа політіеї. Мареле Васіліе резедѹі аколе ка Епіскопѹ. Комана дін Кападочіа (спре а се осъбі де ачеа дін Понтѹ) авеа ѹн темплѹ вестіт а Белонеї (о зінъ мѫнътоаре карѹлѹї де бътъліе а лѹї Марс), ла а кърїа сербаре се ꙟнтребѹінца шесе мії персоане барбації сеаѹ фемеї. Ніза пе рівл Халіс ѹнде Сф. Георгіе фрателе лѹї Васіліе чел

маре ѳꙋ Епіскопꙋ. Нанзіанза локꙋл нащереі Сѳ. Георгіе. Мелітіне апроапе де Еꙋѳрат ѳꙋ зідітъ де Семіраміс.

КАРІА.

(ꙟН ПАШ. АНАТОЛІЕЙ ЛА СѸД).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Лідіа де кареа се деспърцъ прін ѳлꙋвіꙋл Меандрꙋ. Ла ост кꙋ Фріџіа шi Лічіа. Ла сꙋд мареа Інтернъ шi ла вест Архіпелꙋл.

ФЛѸВІІЛЕ. Калвіс че се варсъ ꙟн Архіпел, Глаѳкос шi Телісмос.

ГОЛФѸРІЛЕ. Голѳꙋл Іасіꙋс (Мꙋнтеша) апроапе де політіа Міндꙋ. Черанікꙋс спре ост де ла інсꙋла Кос. Дорікꙋс ꙟн ѳаца Кнідꙋлꙋі. Глаꙋкꙋс нꙋміт аша де ла ріꙋл де асемінеа нꙋміре спре ост де ла Родос.

ПОЛІТІІЛЕ. Мілетꙋл локꙋл нащереі ѳілософꙋлꙋі Талес, ꙋнꙋл дінтре чеі шепте ꙟнцълепці а векімеі шi а Аспазіеі челеі ѳрꙋмоасъ. Політіа се аѳла апроапе де капꙋл Посідіꙋм ла поалеле мꙋнтелꙋі Латмос вестіт пентрꙋ ѳабꙋла лꙋі Ендіміон пе каре Діана ꙟл адорміта пентрꙋ ка съ'л візітезъ (сімілітꙋл апꙋнереі лꙋнеі). Іасіос політіе комерціоасъ кꙋ пъскърії ла голѳꙋл де асеміне нꙋміре. Міндос політіе мікъ ла капътꙋл ꙋнеі промонторії. Алікарнасꙋл (Бꙋодрꙋн) резіденціа ріџілор Каріеі шi патріа історічілор Еродот шi Деніс. Аічe се аѳла шi мормꙟнтꙋл лꙋі Маꙋсол ріга Каріеі че се рідікъ де кътръ соціа са Артеміза шi каре се нꙋмъра ꙟнтре челе шепте мінꙋні а лꙋмеі. Ачест монꙋмент авеа 411 палме ꙟн ꙟмпреџꙋріме шi 140 ꙟнълціме, ꙟн каре се кꙋпріндеа шi о пірамідъ тот де

ачеа ѧнълціме. Стратонічіа, апроапе де мунтеле Кадмус. Каунус, ку порт бун патріа зугравулуі Протоценуі. Афродісіа веке капіталъ а Каріеі. Кнід, ѧнсемнатъ пентру ѧнкінареа че се фъчеа аіче ѧн чінстеа Вінереі, кум ші пентру статуа ачестеі зіне че ера лукратъ де Праксітел, асъмінеа локул нащереі луі Евдоксіе нуміт дін Кнід, а луі Ктесіас ші Ататарчід.

ЛІЧІА.

НѠМІРЕА. Лічіа къпътъ нуміре де ла Лікус фіюл луі Пандіон ріга Атенеі, каре се статорнічісъ аколе.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Фріціа. Ла ост Памфіліа сеаў Пісідіа ші сінул Памфілік. Ла суд мареа Інтернъ ші ла вест Каріа.

ѦМПЪРЦІРЕА. Лічіа се ѧмпърцъ ѧн доуъ пърці; ѧн партеа деспре суд сеаў марітімъ, ші ѧн партеа деспре норд сеаў континенталъ.

ПОЛІТІІЛЕ. Телмізус (Макрі), ла цермул апусан ѧн фундул унеі бъі, лъкуіторіі ачестеі політіе се зік а фі чеі ѧнтъі ѧнчепъторі а тълкуіреі вісурілор. Патара (Патера), пе о ѧнълціме де деал ку ун темплу вестіт а луі Аполон ші ун Оракул, аіче се претінде къ петречеа Аполон шесе луні де іарнъ ші челе шесе де варъ ла Делос; політіа се ѧнфрумусецъ де кътръ Птоломеў Філаделфул нумінду о ѧн чінстеа соціеі сале Арзіное. Міра, апроапе де мунтеле Орагус унде петречеа Хімера Мітолоціеі, ачеастъ політіе ера капітала Лічіеі ші локул нащереі Сф. Ерарх Ніколае. Олімпу (Левіла), лѧнгъ мунтеле де асъмінеа нуміре. Фазеліс, ла марцінеа

Лічіеї шi а Памфіліеї, ҳн тімпѕл Романілор ера локѕ де ретраџере а пiрацілор (хоцї де мареа), пе карії жї сфърмъ Сервілѕс сѕпт Помпеѕ. Пінара Крагѕс ла поалеле мѕнтелѕї де асъмінеа нѕміре, Тлос ші Сімена, ачесте се ҳнсъмна ҳн Лічіа контіненталъ. Капѕл Сакрѕ (Капѕл Шелідон).

ПАМФІЛІА.

(ҲН ПАШ. ІТШІЛ ШІ КАРАМАН).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Фріџіа. Ла ост Лікаоніа дін Фріџіа ші Чілічіа. Ла сѕд сінѕл Памфілік. Ла вест Лічіа ші Фріџіа.

ФЛѸВІЛЕ. Катарактіс (Дѕден-Сѕї), Кестро, Еврімедон, Манѕга ші Мела, каре тоате се варсе ҳн голфѕл сеаѕ сінѕл Памфілікѕ.

ҲМПЪРЦІРЕА. Партеа деспре норд а џереї дін коло де мѕнтеле Таѕрѕл (Рамідан) се нѕмеа Пісідіа, партеа деспре норд-ост Ісаѕріа, ші партеа деспре мареа, Памфіліа.

ПОЛІТІЛЕ. Перга капітала Памфіліеї. Аспендѕс пе Еврімедон політіе ҳмпопоратъ апроапе де кареа Чімон Атенеанѕл ловi флота Персілор. Аталеа. Сіда ла ръварсареа флѕвіѕлѕї Мела політіе марітімъ. Селга ҳн Пісідіа політіе ҳмпопоратъ а къріа лъкѕіторї ҳнтребѕінца олеѕл ка ѕн фелѕ де медікамент. Ісаѕріа капітала провінціеї де асъмінеа нѕміре а къріа лъкѕіторї се ҳнделетнічеа кѕ хоціїле.

ЧІЛІЧІА.

(ҲН ПАШ. ІШІЛ ШІ ДІСТРІКТѸЛ АДАНА).

НѸМІРЕА. Ѹнії дін скріиторї зік къ нѕмеле Чілі-

чіа віне де ла Чілікс фіюл лві Агенор фрателе лві Кадмус, ьаръ Бошар зіче къ віне де ла кувжнтул Фенічеан Челекім че ѫнсамнъ о пеатръ, пентру къ о парте а Чілічіеі ера фоарте петроасъ.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Пісідіа, Лікаоніа дін Фрігіа ші Кападочіа. Ла ост Сіріа. Ла суд мареа Інтернъ ші ануме фретул (стрѫмтоареа) Чілічік. Ла вест сінул Памфілікў.

ФЛУВІІЛЕ. Пірамус (Џеіхун) ісворіторіў дін мунтеле Таурул, Чіднус (Салеф) а кърuеа репеџуне ші ръчеалъ есте вестітъ, ѫн трѫнсул скълдѫндусъ Александру чел маре се купрінсъ де ніще фрігурі че ера сеі фіе оморітоаре. Ѫн трѫнсул се ѫнекъ ѫмпаратул Фрідерік Барбъ роше ла 1189 дупъ Хс. Калікадмус, Ламус, Сарус ші Пінарус.

ѪМПЪРЏІРЕА. Чілічіа се ѫмпърџь ѫн доуъ първі: ѫн Чілічіа Аспера нумітъ ші Трахеа сеаў Петроасъ че ера ла вестул џереі, ші ѫн Чілічіа Кампестръ сеаў Кѫмпеанъ ла остул џереі.

ПОЛІТІЛЕ. Тарсул капітала џереі пе Чіднус вестітъ пентру скоалеле сале, каре дупре кум зіче Страбон се асъмъна Александріеі ші Атенеі. Аіче се нъскү апостолул Павел, ші аіче се фъку сербъріле челе стрълучіте де кътръ Антоніе ѫн чінстеа Клеопатреі. Солі сеаў Помпеіополіс дъръматъ де кътръ Тігран ріга Арменіеі ші рідікатъ апоі де Помпеў. Сарпедон ку ун темплу вестіт а лві Аполон ші а Діанеі. Анемуріум ла капул де асъмінса нуміре. Селінус сеаў Траіанополіс ѫнсемнатъ прін моартеа лві Траіан. Ісус (Баіас) унде Александру ѫм-

вінсе де а доѹа оаръ пе Даріе, де ла ачеастъ політіе къпътъ нѹміре голфѹл Ісікѹ. Аназарбѹм, пе флѹвіѹл Пірамѹс фѹ ꙟн тімпѹріле Романілор капітала Чілічіеі. Епіфаніа, локѹл нащереі лѹі Георгіе Аріанѹл епіскопѹл Александріеі. Мопсѹефіа, скаѹнѹл лѹі Теодор Мопсѹефтенѹл протегѹіторюл чел маре а Несторіенілор дін тімпѹріле лѹі Хрісостом.

СІРІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Кападочіа. Ла ост Месопотаміа де кареа се деспърцъ прін Еѹфрат ші дешертѹл Аравіеі. Ла сѹд Палестіна. Ла вест мареа Інтернъ ші Фенічіа.

ФЛѸВІЛЕ. Оронтѹл (Нахр-ел-азі) чел маі маре флѹвіѹ ал цереі ꙟн каре се варсъ ші Аксіѹс (Вардарі).

МѸНЦІЙ. Аманѹс деспре Чілічіа, Піерѹс каре се ꙟмпреѹнъ кѹ Аманѹс, Кастѹс, Лібанѹл ші Антілібанѹл.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Сіріа нѹмітъ ꙟн сфꙟнта Скріптѹръ Арам, се ꙟмпърцъ ꙟн доѹъ пърці де къпітеніе: ꙟн Сіріа Проприе, че ера ла норд, ші ꙟн Сіріа Цела (гъѹноасъ де ла фігѹра са че есте ꙟнфѹндатъ ꙟнтре мѹнці) че ера ла сѹд. Сіріа Проприе се ꙟмпърцъ ꙟн 6 пърці ꙟнчепꙟнд де ла норд: Комаџена, Цірестіка, Калібоніта, Халчідіка, Селеѹтіка ші Палміріка.

Сіріа Цела, кѹпріндеа нѹмаі провінціа Дамасцена. Політііле челе маі ꙟнсъмнате ера:

ꙟН КОМАЦЕНА. Самозата (Семіза), апроапе де Еуфрат патріа луї Лучіан. Зеугма, Тапсакус нуміть маї ꙟн урмь Амфіполіс.

ꙟН ЦІРЕСТІКА. Зевгма, Чірус ші Сераполіс (Манбіц) вестіть пентру култул зінеї Сіріене Атергатіс а кьріа ꙟнкіньторї ну мяика нічї кум пеще.

ꙟН КАЛІБОНІТА. Бероіа сеаў Шалібон (Алеп), уна дін челе маї де фрунте політії а Сіріеї ші астьзї а треіа ꙟн Імперіа Отоманъ (*). Антіохіа (Аантакіа), пе оронт, політіе мъреацъ нуміть де кътрь Романї Magna адекь маре ші доамна ръсърітулуї, еа фу капітала Сіріеї, ші ацунсь рівала Ромеї, Александріеї ші Селеучіеї, ꙟнтемеіторюл еї фу Селеукус Нікаторў. Александріа (Александрета сеаў Скандерока), ꙟн фундул голфулуї Ісікў.

ꙟН ХАЛЧІДІКА. Халчіс капітала провінціеї, Дафне ші Платанус.

ꙟН СЕЛЕѸТІКА. Селеучіа (Сеівідіа), ла поалеле мунтелуї Піеріа ші ла ръвърсареа Оронтулуї, Лаодочіа (Ліхе), ку ун порт фоарте вестіт. Апамеа (Фаміех), пе оронт, капітала провінціеї де асъмінеа нуміре, аіче реціна Зеновіа фу біруіть ші луатъ ꙟн шербіе де кътрь ꙟмпъратул Ауреліан, ꙟн ачеастъ політіе Селеукус Нікапор хрънеа елефанції сеї.

ꙟН ПАЛМІРІКА. Емеса (Емс), дін коло де Еуфрат, вестіть пентру темплул Соарелуї сеаў Елагабал, ші патріа ꙟмпъратулуї Еліогабал, кареле фу ші преот ачестеї дівінітьцї. Палміра (Тадмор), нуміть аша де ла мулцімеа арборілор де Фенік че креск

(*) Константінополї, Каїро, Алеп.

ꙟн провінціе, фꙋ ꙟнтемеіетъ де кътръ Саломон, ера капітала провінціеі де асъмінеа нꙋміре ші аџꙋнсъ ꙋна дінтре челе маі стрълꙋчіте політії але Асіеі, ꙟнкът ꙟн тімпꙋріле лꙋі Пліціе ера капітала ꙋнеі репꙋбліче ші маі апоі а рігатꙋлꙋі, че се фъкꙋ вестіт пентрꙋ пꙋтернічіа лꙋі Одена ші кꙋражꙋл Зеновіеі соціеі сале. Ачест домніторꙋ сꙋпт ꙟмпараціі Романі Валенс ші Аꙋреліан спріжінінд пе Парці се деклъръ дꙋшман Романілор, іаръ дꙋпъ моартеа лꙋі соціа са непꙋтъндꙋсъ ꙟмпротіві мꙋлт тімп бірꙋітоарелор браце а Ромеі, се ꙟмвінсъ ші се сꙋрпъ трꙋфаша капіталъ, а кърїа рꙋіне ꙟнкъ пънъ астъзі мъртꙋрісъск мъреаца стрълꙋчіре а Палміреі. Ачеастъ політіе фꙋ локꙋл нащереі філософꙋлꙋі Лонгін ꙟмвъцъторꙋ Зеновіеі.

ꙞН СІРІА ЦЕЛА. Еліополіс (Балбек) політіе ꙟнкінатъ Соарелꙋі, позіціа еі ера ꙟн валеа Олон дінтре мꙋнтеле Лібан ші Анті-Лібан. Дамаскꙋл (Дамас, Сіам сеаꙋ Скіам) капітала провінціеі де асъмінеа нꙋміре, се рігреазъ де Крізороас (Бараді). Лъкꙋіторії ачестеі пърці а Сіріеі се нꙋмеа Целосірі ші Сірофінічі.

МЕСОПОТАМІА.

(АЛЏЕСІРА).

НꙊМІРЕА. Ачеастъ царъ се нꙋмеще аша де ла позіціа са каре се афлъ ꙟнтре флꙋвііле Еꙋфрат ші Тігрꙋ, фііндкъ Меос гречеще ꙟнсамнъ: ꙟнтре сеаꙋ ла міжлок, ші Потамос: рꙋ. Астъзі цара респꙋнде ла Ал-џесіра.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Комаџена дін Сіріа, ші Ар-

менiа маре. Ла ост Асiрiа де карea се деспърцъ прiн Тiгрꙋ. Ла сꙋд кꙋ Бабiлонiа шi Арабiа дешартъ. Ла вест Арабiа дешартъ шi Сiрiа де карea се деспърцъ прiн Еꙋфрат.

ФЛꙊВIIЛЕ. Еꙋфратꙋл ла апꙋсꙋл цереĭ ꙟн каре се варсъ Бiлiша шi Шаборас че се креще прiн Мiгдонiꙋс. Тiгрꙋл ла ръсърiтꙋл цереĭ.

ꙞНСЪМНАРЕ. Месопотамiа маĭ тотдеаꙋна аꙋ фост о сценъ сѫнџероасъ а лꙋптелор ꙋрмате ꙟнтре Асiрiенĭ шi Мiзĭ, Гречĭ шi Персĭ, Селеꙋчiзĭ шi Парцĭ, Романĭ шi Парцĭ.

ПОЛIТIIЛЕ. Едеса нꙋмiтъ шi Калiрое сеаꙋ Антiохiа (Орфа) капiтала цереĭ, а кърia ꙟнтемеере се перде ꙟн аджнкꙋл нещiiнцеĭ. Каре (Харан) патрiа Ревекъĭ (соцiа лꙋĭ Iсаак фiꙋл лꙋĭ Авраам) шi а Рахелеĭ соцiа лꙋĭ Iаков (фiiка лꙋĭ Нахор фрателе Ревекъĭ). Аiче се ꙟмвiнсъ Красꙋс ал Романiлор де кътръ Парцĭ, шi ꙟн ачеастъ полiтie се ꙟнкiна лꙋна сꙋпт нꙋме де Лꙋн дꙋпре кꙋм о адора шi Фрiџiенiĭ. Нiчефорꙋм (Рафiка) ꙟнтемеiетъ де кътръ Александрꙋ, Селеꙋкꙋс Калiнiк о нꙋмi Калiнiк сеаꙋ Леонтоп. Цiрцезiꙋм (Цiрцезiа) фꙋ ꙟнтърiтъ де кътръ Дiоклiцiан, еа се нꙋмi маĭ ꙟнаiнте Кархемiс. Кꙋнакса ꙋнде Чiрꙋс чел тѫнър спрiжiнiт де 10,000 Гречĭ сꙋпт команда лꙋĭ Ксенофонт пердꙋ бътълiа шi вiаца лꙋптѫндꙋсъ кꙋ маĭ мареле съꙋ фрате Артаксеркс Мнемонꙋл. Лабана (Мозꙋл) пе Тiгрꙋ. Нiсiбiс (Нiсiб) сеаꙋ Антiохiа дiн Мiгдонiа апроапе де iзворꙋл флꙋвiꙋлꙋĭ Мiгдонiꙋ, че се ꙟнтемеiе де кътръ Немрод шi сꙋнт

Романї лї служї ка етавілъ ꙟмиротіва Парцілор. Ꙋрде унде патріархул Авраам порні кътръ пъмжнтул Ханаанулуї сеаꙋ а фъгъдуінцеї.

АРМЕНІА.

НꙊМІРЕА. Гречії зік кумкъ Арменус унул дінтре Аргонауці че се статорнічі аіче ар фі нуміто Арменіа. Еа се нꙋмеа ші Араміа ꙟн лок де Арменіа де ла Арам фіул луї Сім, сеаꙋ де ла Арам унул дінтре домніторії еї. Бошар зіче, къ кувжнтул Арменіа есте алкътуіт дін доуъ пърці, дін Аор каре еврееще ꙟнсамнъ мунте ші дін Міні че ера о провінціе а ачестеї цері. Аша Арменіа ꙟнсамнъ ун мунте сеаꙋ о царъ монтанъ дін Міні сеаꙋ Мініа.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Колхіс ші Іберіа. Ла ост Сацезіна ші Атропатіа дін Медіа. Ла суд Медіа Асіріа ші Месопотаміа. Ла вест Месопотаміа, Сіріа ші Арменіа мікъ.

ФЛꙊВІЛЕ. Фазіс сеаꙋ Араксіс, Лікус, Чірус, Еуфратул ші Тігрул, ачесте тоате аꙋ ісвоареле ꙟн мунції Арменіеї.

МꙊНЦІЇ. Мунтеле Ніфіат ку ісвоареле Тігрулуї, Авус ку але Еуфратулуї. Спре норд-остул цереї се ꙟналцъ мунтеле Арарат, асупра кърuia дупре Сф. скріптуръ се опрі арка патріархулуї Ноеа ꙟн тімпул делувіулуї. Ла суд Імбаріус ші Масіус. Ла вест Мошіеніі ші Паріадрії.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Арменіа се ꙟмпърцъ ꙟн доуъ пърці де къпітеніе, ꙟн Арменіа маре ші Арменіа мікъ,

каре се деспърцъ де Еуфрат ші мунтеле Текў.

ПОЛІТІЛЕ. Тіграноцерта (Серед), ꙟнтемеіетъ де доміторюл Тігран пе вжрфул унуї мунте ржпос ꙟнтре ісвоареле Тігрулуї, ачеастъ політіе ꙟнавуцітъ а Арменіеї се сурпъ де ценералул Роман Лукулус, ꙟн кареа се афлъ опт мії таланцї ші о мулціме ненумъратъ де лукрурї фоарте преціоасе. Артаксата капітала Арменіеї пе кареаꙋо зіді Артаксіе дупре планул луї Анібал. Себаста пе Еуфрат. Армозата, пе кареа маї мулцї скріиторї о асъмъна ꙟн мъріме ші стрълучіре ку Артаксата, ацунсъсъ капітала цереї. Арзен (Ерзерум). Аміда маї ꙟнаінте Картатіоцерта, Кар ші алтеле.

АРМЕНІА МІКЪ.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд провінціа Понтус. Ла ост Арменіа маре де кареа се деспърцъ прін мунтеле Текў ші Еуфрат. Ла суд мунтеле Таурул прін каре се деспърцъ де Сіріа ші ла вест Кападочіа.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Супт стъпжніреа луї Антіох чел маре, а луї Задріад ші а луї Артаксіе, кучеріндусъ Арменіа ші адъогжндуї маї мулте провінції, се ꙟмпърці ꙟн Арменіа маре ші мікъ ꙟнтрунíндусе ачеастъ дін урмъ ку Кападочіа. Еа се алкътуеа дін 4 провінції: Лавіана, Мелітіна, Маріана ші Аравена,

ПОЛІТІЛЕ. Мелітіна пе ріул Мелас, че се варсъ ꙟн Еуфрат, ера капітала цереї ші а провінціеї де асъмінеа нуміре. Еа се нумі маї ꙟн урмъ Малаксіа, іаръ астъзї де кътръ Турчї Сиур. Нікополіс,

Помпеа пе кареа Помпей о зіді спре амінтіреа біруінцеї пуртате асупра луї Тігран чел маре. Ладана, Даскуза, Арабіса ш. а.

ІБЕРІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Колхіда ші Албаніа де кареа се депърцъ прін мунтеле Цізіў ун рам а Каўказулуї. Ла ост Албаніа ші Сакасена дін Медіа. Ла суд Арменіа. Ла вест Арменіа ші Колхіда.

РІЎРІЛЕ. Челе маї ѫнсемнате сѫнт: Чірус, Арагус, Алазоа ші Камбісіс че се варсъ ѫн Чірус, Іберус де ла каре се нуміръ цара Іберіа.

ЛЪКЎІТОРІЇ. Попоареле Іберіеї се ѫмпърцъ ѫн патру класе: 1) класа рігалъ сеаў домнітоаре; 2) класа сачердоталъ сеаў преуцаскъ; 3) класа мілітаръ сеаў остъшаскъ ші 4) класа сервіалъ сеаў а робілор.

ПОЛІТІІЛЕ. Заліса (Тіфліс) ера капітала цереї. Армозіка, Сеўмара, Сура пе Чірус, Поарта Каўказулуї, Варіка ші алтеле. Ачеастъ царъ респунде астъзі ла Џеорџіа.

КОЛХІС.

(МІНГРЕЛІА).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд мунтеле Каўказў прін каре се деспърцъ де Сармаціа Асіанъ. Ла ост Іберіа. Ла суд Арменіа. Ла вест Провінціа Понтул ші Понтул Еуксін.

РІЎРІЛЕ. Коракс, Ліпус, Ціанеус, Шарістус, Фіс,

Ціса, Асарус прін каре се діспърцъ де Понт ші Фазул каре есте чел маі маре флувіў ал церей.

ЛЪКЎІТОРІЇ. Соаніі ші Інохіі ера ѫмпръщіецї ѫн тоатъ цара, Лазії де ла карії се нумі цара Лазіа лъкуеа ла цермул мърей. Лъкуіторіі ачестеі провінціе се зік а фі девіторі дін о колоніе Еџіптеанъ пе ка-реа о лъсъ Сезостріс ѫн Колхіда, дупъ че бъту пе Сціті, ка ун гарнізон опріторіў нъвълірілор сці-тіче.

ПОЛІТІЛЕ. Ціта (Котатіс) ла раварсареа Џіанеу-луї, ера патріа луї Медеў унул дінтре домніторії Колхідеї. Фазіс ла ръварсареа рівлуї де асъмінеа ну-міре ѫн понтул Евксін. Еа політіе маре. Діоску-ріас сеаў Севастополіс політіе марітімъ. Атена (Сетіна) ла цермул понтулуї Евксін лъкуітъ де о колоніе Атенеанъ де ла-кареа се ші нумі Каструм Атена (четатеа Атена). Колхіда респунде астъзі ла Мінгреліа.

ПРОДЎКТЎРІЛЕ. Пъмѫнтул ачестеі провінціе продучеа тоате челе неапърате пентру навігаціе, ші ѫн рівріле че адапа цара се афла аур пе каре ѫл куле-џеа ку ніще мрежъ де пеї де анімале ашезін-дуле ѫн рівpі, де унде се ѫнформъ ші фабула веле-рулуї сеаў а бербечулуї ауріў (везї Мітолоџіа: веле-рул Колхідеї). Лѫнъріїле челе алесе, чеара ші ка-транул ера продуктуріле че крещеа ѫнавуціреа це-реї, ші каре трасъ ѫн ачесте плаюрі атунче пу-цін ѫнсемнътоаре експедіціа Аргонауцілор, аџунгѫнд Колхіда апоі а фі мулт маї ѫнсемнътоаре ѫн історіа лумеї.

АЛБАНІА.

(ПРОВІНЦІА ДАЦЕСТАН).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Кавказул. Ла ост мареа Іркані̂къ. Ла суд Іберіа ші Сакасена. Ла вест Іберіа.

ФЛУВІІЛЕ. Чірул, Албанус, Казіус, Церус, Соана, Канабіс ші Алазон каре тоате се варсъ ън мареа Ірканъ.

ПОЛІТІІЛЕ. Поарта Албанъ, ла цермул мърей Каспіче нумітъ астъзі Дербент. Кабаліка (Кавласвор), одініоаръ капітала цереі. Телеба, Талбіс, Целда, Тіона, Албана (Назіабад), Шадака, Мізіа, Бозіата, Цетара (Баку), ънсъмнатъ пентру ісвоареле Нафтіче че се афлъ ън прежметіле ей.

ЪНСЪМНАРЕ. Дін Албаніа се зіче къ Помпеіу ар фі стръмутат о парте дін лъкуіторі ън Европа ънтемеінд провінціа Албаніа де пе цермул мърей Адріатіче (*). Ачесте треі цері де маі сус алкътуеск стрымтоареа дінтре мареа Неагръ ші Каспікъ, ші се нумеск астъзі провінції Кавказіче, дінтре каре унеле сынт ънтрупате ла Імперіа Росіеі, іаръ алтеле неатырнате.

АРАБІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Сіріа ші Месопотаміа. Ла ост голфул Персік ші мареа Ерітреа. Ла суд мареа Ерітреъ ші голфул Аваліцілор ші ла вест голфул Аравік ші Сіріа.

ПРОДУКТЕЛЕ ШІ КОМЕРЦУЛ. Партеа деспре норд а Арабіеі есте маі тоатъ петроасъ, чеа де між-

(*) Пе ла 66 ън. де Хс.

лок плінъ де пустіурі аріноасе, ші чеа деспре амеазъзі се ѫнсамнъ ку фелюріте продукте пентру каре се ші нумі Арабіа ферічітъ. Аша дінтре вецетале се ѫнсамнъ тъмжеа, смірна, кафеоа ші пъдурі пліне де арборі міросіторі, акърора мірос вестеа плутіторілор пе мареа ѫнкъ де департе, апропіереа лор де царіле ароматe, унде лъкуінцеле пъмінтенілор ера дурате де лемне міросітоаре. Ѫнтре мінерале, Евреіі ші Гречіі зік, къ с'ар фі афлжнд діаманд, смарагд, топазурі аур ші алтеле. Ачесте продукте транспортжндусе де кътръ Арабіі номазі ку къміле ѫн політііле челе комерціоасъ а ле Сіріеі ші Еціптулуі фъчеа ункомерц ѫнсъмнъторю.

ѪМПЪРЦІРЕА. Арабіа дін векіме се ѫмпърцъ ѫн 3 пърці, ѫн Арабіа петроасъ де ла норд. Арабіа дешартъ де ла ост ші Арабіа ферічітъ де ла суд.

ПОЛІТІІЛЕ. Ѫн Арабіа петроасъ че се мърцінеа ші се лъкуеа де Ідумеі ші Амалесіціі се ѫнсъмна: Петреа (Крак сеаў Еракім), зідітъ пе о стжнкъ фортіфікатъ, де ла каре се нумі ші цара петроасъ, ачеастъ політіе фу ѫнкунцуратъ де кътръ Дімітріе Поліочертул; ѫн апропіереа еі стаў мунціі Сінаі ші Хорів. Мандіан, патріа луі Цетро сокрул луі Моісі. Елана (Елах) ла сінул Еланітў. Асіонгабер сеаў Беренічe (Міне Ідахаб), лапоалеле мунцілор Хорів ші Сінаі, де унде флотеле луі Саломон пурчедеа ла цара Орфір.

Ѫн Арабіа дешартъ лъкуеа маі мулте съмінціі номаде прекум Сараценіі сеаў Агарасеніі че ера погоріторі дін Ісмаел фіюл луі Авраам ші Агар. Ачесте

nopoare се респжндіръ кътръ партеа деспре суд а Асіеі, прекум Сцітіі сеаў Тартаріі кътръ норд. Арабіі вецуіторі сунт кортурі се нумеа де кътръ Гречі Сеніці че ѫнсамнъ лъкуіторі де кортурі, іаръ нумеле Бедуіну ку каре се ѫнтітулеазъ астъзі, віне де ла лімба церсі че ѫнсамнъ оамені кжмпені сеаў вецуіторі прін кжмпіі. Політііле: Моша-Портус (Маската), Омакум (Оман) ші Геса ла голфул Персік ѫнсемнате пентру комерц.

Ѫн Арабіа Ферічітъ се ѫнсамна політііле: Макораба (Мека) а кърia ѫнтемеіере се ѫнсуштъще де кътръ Арабі луі Авраам. Іатріпа (Медіна) ѫнсъмнатъ прін фуга луі Моамет каре се опрі аіче. Муса (Мосех) ера одініоаръ локул депунереі мърфурілор дін Арабіа прекум астъзі Мока. Маріаба (Мареб) резіденціа Белкеі реџіна Сабеі kареа вені а відеа пе ѫмпаратул Саломон. Арабіа-Емпорікум-Феліке сеаў Аден ун пунт де къпітеніе ал комерцулуі марітім де маі мулте секуле (астъзі се афлъ супт Енглезі). Кана сеаў Кава-Канім ера ка чеа маі де урмъ станціе а васелор плутітоаре кътръ Індіі. Кастабанум (Шібам) капітала Шатрамотіцілор. Анаграна (Нагеран) фу чентрул Хрістіанісмулуі ѫн Арабіа.

ІНДІА.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Сцітіа ші Серіка. Ла ост цара Сінілор сеаў Сіна. Ла суд мареа Індікъ. Ла вест Індул прін кареа се деспърцъ де Персіа.

ФЛЬВІІЛЕ. Індул ісворіторіў дін Паропамізус се

варсъ ꙟн голфꙋл Індік. Ідасп (Шітꙋн), Ачесін (Шінаб), Ідраот (Раві), Іпазіс, Еꙋзꙋдрꙋс (Сꙋтꙋдꙋш) върсътоаре ꙟн Индꙋ. Гангесꙋл каре деспарте Індіа ꙟн Індіа Екстрагангетікъ ші Інтрагангетікъ, адекъ дін коло ші дін коаче де Гангес, ꙟн ел се варсъ ноуъспрезъче рiꙋрі, дінтре каре маі де ꙟнсъмнат сꙑнт: Пꙋмас, Самбꙋс, Іоманес, Канꙋша, Џоман, Ерсенобеа, Кондошата, Козоагꙋс, Сонꙋс, Каіна, Косоанꙋс, Сітокатіс, Соломатіс, Магон, Агонаріс ші Омаліс афаръ де ачесте маі сꙑнт Намадꙋл, Нанагꙋна, Псевдостомꙋл, Боніс, Соленꙋс, Шоребꙋс, Тіна Манда, ші алтеле.

МꙊНЦІІ. Плініе зіче къ мꙋнтеле Імаꙋс (Імалаі сеаꙋ Імаꙋстаг каре ꙟн лімба тартаръ ꙟнсамнъ мꙋнте де геацъ), Емодꙋс, Паропамізꙋс ші Каꙋказꙋл алкътꙋеа ꙋн ланцꙋ де мꙋнці че слꙋжъ Індіеі де марџіне ꙟн партеа норд-вестітъ. Птоломеꙋ маі аратъ мꙋнцii Апокопі, Сардонік, Бетігꙋ, Віндіꙋс, Адізатꙋс ші Ꙋксеатꙋс кътръ Гангес.

Чеа маі маре парте дінтре мꙋнціі ачещіа ера акоперіці де арборі родіторі ші пъдꙋрі пліне де вꙑнатꙋрі, каре акꙋм кꙋ аневое се гъсеск. Ꙟн мінеле лор се афла вістіеріі марі де аꙋр, арџінт ші петре преціоасе, кꙑмпііле челе фрꙋмоасе ръспꙑндіте ꙟн цара ачеаста сꙑнт фоарте ꙟнтінсе ші родітоаре дꙑнд доуъ сечерішꙋрі пе ан, еле се прекꙋрмъ де маі мꙋлте рiꙋрі ші ꙟнавꙋціреа цереі есте немърџінітъ, аерꙋл кꙋрат ші респірація ꙟнбалсаматъ.

ПОПОАРЕЛЕ. Челе маі ꙟнсъмнате семінціі че лъкꙋеа ꙟн Індіі ера: Індосцітіі лъкꙋіторі пе ла ръвърсъріле Индꙋлꙋі, Дахінобарзіі, Лімірiеніі, Аіі

Колхіі ла капътул Комаріа (Коморін), Араунії, Гангерідегалії, Антропофаџії, Гангерідії ла гура Гангесулуї, Сабарії, Прасії ші алтеле.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Індіа се ꙟмпърцъще декътръ флъвіул Гангес ꙟнкъ ші пънъ астъзї ꙟндоуъ пърції: Партеа де дін коаче се нумеа дін векіме Індіа Інтрагангем (Індостанул), чеа де дін коло Індіа Екстрагангем (Індохіна сеаў Індіа Трансгангетікъ).

ЦЕРІЛЕ. ꙟн Індіа Інтрагангем се ꙟнсамнъ урмътоареле церї: Цара Індосцітілор лъкуіторї ларъвърсъріле Індулуїку капітала Мінагара (Мансора). Цара Малілор ла нордул Індулуї ку капітала Мал (Мултанул).

Ларіса (пенінсула Гузерата) ку політіа Ѹгеін нумітъ де кътръ Гречї Зена, се ꙟнсъмна пентру комерцулку лжнурї ші алтеле. Барігаза сеаў Барігаза Епоріум політіе марітімъ ку порт бун ла раварсареа Намадулуї, де ла ачеастъ політіе се нумі голфул Барігазенус (Камбаіа), еа се нумеа Газа пентру къ Барі сеаў Бар Індіенеще ꙟнсамнъ апъ сеаў мареа. Супара Емпоріум (Ширпур). Сіміла Емпоріум.

Цермул Пірацілор спре суд де ла голфул Барагазенус, ръспунде астъзї ла провінціа Конкан ꙟнтре Боа ші Бомбаї, пе ачест цермў петречеа Пірацїї, карії урмъръ ку хоціїле пънъ ші ꙟн зілеле честе маї ноуъ ꙟнкжт ꙟн сута а 18 ꙟнсушї націілор Европіене дін Індіа аџунсъръ а лі фі спаїмъ.

Аріака. ꙟнтіндереа ачестеї церї ера маї мулт ꙟн лъунтру пенінсулеї декжт пе цермурі. Тагара

капітала еі̆ ера вестітъ пентрꙋ комерцꙋл кꙋ матерііле Індіене. Плꙋтана зече зіле спре апꙋс де ла Тагара вестітъ пентрꙋ комерцꙋл петрелор прецїоасе.

Лімиріка. Ачеастъ царъ се афла спре сꙋд де ла цара Аріака, ші ера чентрꙋл комерцꙋлꙋі̆ кꙋ піперꙋ̆ че крещеа ꙟн кантонꙋл Котонора, кꙋ діамант, перле, філдіш ші алте продꙋктꙋрі а ле Індіеі̆. Тіндіс ера капітала череі̆, Мꙋзіріс (Мірзꙋх) кꙋ порт бꙋн, Бараса ꙟн Баркꙋр, ші Нелчінда ꙟн Нелізерам.

Цара Аі̆лор афлътоаре ла капътꙋл чел маі̆ мерідіонал а пенінсꙋлеі̆, че се петрече де мꙋнтеле Малеꙋс (Гатем).

Цара Коліачілор сеаꙋ̆ Колхілор ла капꙋл Комаріа (Коморін), ачещіа ера вестіці̆ пентрꙋ ꙟндръзнеала акꙋфꙋндъреі̆ лор ꙟн аджнкꙋл мъреі̆ спре пъскꙋірса перлелор, каре вжндꙋте стрълꙋчеа пе капетеле Еꙋропеілор.

Цара Аманда ла нордꙋл Індіеі̆ Інтрагангем спре Індꙋ̆, се ꙟнсемна пентрꙋ ꙟнцелептеле еі̆ лецꙋірі. Таксіла (Аток) політіе маре ші ꙟнавꙋцітъ ера капітала цереі̆. Ніза фꙋндатъ де Бакꙋс. Нічеа ші Бꙋчефала амжндоꙋъ фꙋндате де кътръ Александрꙋ ꙟнтрꙋ амінтіреа бірꙋінцеі̆ сале пꙋртате асꙋпра Індіенілор, еле ста фацъ ꙟн фацъ пе цермꙋріле рiꙋлꙋі̆ Ідаси, ꙋна нꙋмітъ Нічеа адекъ (бірꙋінцъ) ші чеелалтъ Бꙋчефала де ла калꙋл съꙋ̆ Бꙋчефал, аіче се афла цара лꙋі̆ Порꙋ̆ ꙟнтре рiꙋл Ідаси ші Ачезена

Серінда (Сірхінд) де аіче се адꙋсъ ꙟн Еꙋропа сꙋпт ꙟмпъратꙋл Іꙋстініан вермії̆ де матасъ ꙟн вастоане

сковіте де кътрѣ ніще кълугърі а кърора къпітеніе се нумеа Калінік (*). Агара (Агра), Палібoтра (Пателпутер) капіталъ, се чінстеа ка доамна політіілор сфінте ꙟн цара Прасілор ші а Гангеріділор, че респунд астъзі ла о парте а президенцієї Бенгала.

ЦЕРІЛЕ. Ꙟн Індіа Екстрагангем се ꙟнсемна урмътоареле церї: Рецїа сеаў пъмжнтуріле де аур ла норд, Рецїа де арџінт ла міжлокў, Херзонезул де аур ла суд, ачеастъ дін урмъ алкътуеще астъзі пенінсула Малака. Ачесте церї се лъкуеаде кътръ Такореї, Кфранкалі, Індопрацї ші Канобї.

ПОЛІТІІЛЕ. Пентаполіс, Баракура Емпоріум, Самбра, Безінга Емпоріум, Такола Емпоріум ла голфул маре, Заба ла капътул херзонезулуї де аур, Даона ші алтеле.

Сіна сеаў цара Сінілор се афла ла нордостул Індієї Екстрагангем, Аспітра лжнгъ ріул де асемінеа нуміре, Брама, Рабана ші Тіна сеаў Сіна мітрополіс ера капітала цереї ла раварсареа флувіулуї Катіаріс (Камбоджа).

СЦІТІА.

НУМІРЕА. Нумеле Сціт се паре а фі аў де ла кувжнтул греческ Скізесте, че ꙟнсамнъ сълбътъчіа карактерулуї лор, аў де ла кувжнтул теутон Счетен сеаў Шуте, адекъ а траџе, пентру къ дупре мъртурісіріле луї Еродот, Лучіан ші алцїї, Сцітїї

(*) Ла 520 дупъ Хс.

ера фоарте іскусіці ꙟн традереа аркулуі, аша къ дупъ етімолоціе нумеле арчер (аркарю) сеау сціт сжнт сіноніме.

Попоареле. Челе маі ꙟнсемнате попоаре ера: Сацерії (Тартарії Хінезі) номазі, лъкуіторі ла нордул мъреі Іркане, Корасмії ла судул лакулуі деасемінеа нуміре, Масагеції лъкуіторі пе цермуріле остіче а ле рîулуі Араксес, Аланії, Іаксартії ші Іседонії..

Карактерул Сцітілор. Дупре мъртурііле історічілор ші маі ку самъ а луі Іустін, Сцітії ера ун попорю ресбоіторю ші путернік, щіа аші ꙟнфржна патіміле, ші фуртішагул жл сокотеа ка ун крімен фоарте маре педепсіндул ку аспріме. Турмеле лор рътъчеа ꙟн тоате пърціле фъръ а се теме де вре о ръпіре, ші ачесте пе лжнгъ фруптурі ші ꙟмбръкъмінтеа че лі да, алкътуеа ші чеа ꙟнтжі ꙟнавуціре а лор. Сцітії ну авеа лъкуінце статорнічe, еі петречеа супт черю слобод, стръмутжндусе дін лок ꙟн локу ку каръ трасе де каі сеау боі ꙟнкаркате фіінд ку фемеіле, копії ші лукрурілe лор. Аурул ші арцінтул атжта жл діспреціуеа, пе кжт челелалте попоаре ардеа де лъкоміа ачестуі несеціос метал. Дін ачесте се ꙟнсамнъ къ ачееа че Гречії прін щіінце се сілеа де а кжщіга: адекъ віртутеа, ла джнші ера ун дару фіреску.

КОНФІНІЛЕ. Тоатъ Сцітіа се ꙟмпърцъ ꙟн доуъ: ꙟн Сцітіа Асіанъ ші Европіанъ. Чеа дінтжі се мърціне а ла норд ку пъмжнтурі некуноскуте пънъ ла мареа ꙟнгецатъ че се нумеа Кроніенъ, Амалхіенъ ші Моартъ пентру къ ера ꙟнгецатъ ші немішкътоаре. Ла ост ку цара Сінілор. Ла суд ку Серіка, Індіа ші Персіа. Ла вест ку Сармаціа Асіанъ.

КЛІМА. Партеа нордікъ а Сціті̆еї авжнд о клімъ фоарте аспръ, нѫ се пѫтеа лъкѫі декжт де анімале селбатіче, ші температѫра ачеаста фѫ ка о ставілъ пентрѫ пъмжнтѫріле афлътоаре песте ал 50⁰ нѫміндѫсъ Terra incognita адекъ пъмжнтѫ некѫноскѫтѫ. Партеа сѫдікъ а Сціті̆еї се фавореазъ де о клімъ маї стжмпърать.

ѦМПЪРЦІРЕА. Сцітіа Асіанъ се ѧмпърцъ ѧн доѫъ: ѧн Сцітіа Intra Imaum (дінкоаче де мѫнтеле Імаѫм) ші Extra Imaum (дін коло де мѫнтеле Імаѫм). Чеа дін тжїѫ алкътѫеще астъзї Тѫрчестанѫл, цара Ѹсбечілор, Загатаї ші Тартаріа Ногаї; ачеа де адоѫа кѫпрінде пъмжнтѫріле Богдоа сеаѫ цара Остіачілор ші Тангѫті.

ПОЛІТІІЛЕ. Горко (Карканд) ла сѫдѫл лакѫлѫї Коразіма ші Цірісната (Тѳганд) пе ріѫл Іаксартес.

СЕРІКА.

КОНФІНІІЛЕ. Серіка се афла ѧнтре Персіа, Індіа ші Сцітіа Екстра Імаѫм.

РІѸРІЛЕ. Псісарас, Корабі, Ланос ші Цірнабас каре астъзї ръспѫнд ла Бѫхаріа.

ПОПОАРЕЛЕ. Семінціїле челе маї ѧнсемнате дѫпре Пліні̆е ера Серії попор плъкѫт, ѧнсъ фѫџеа де соціетатеа челоралалці оамені, Тѳхарії, Тірії, Казірії, Асангеії ші Атакорії. Тохарії лъкѫеа ші ѧн Бактріана де ла карії се нѫміръ цара Тохарістан че есте о парте дін Бѫхаріа маре.

ПОЛІТІІЛЕ. Сера капітала цереї се паре а ръс-

нунде ла Серінагор. Асміра се креде а фі Кашемір. Іседон, Сенердон ꙟн Тібет.

ꙟНСЪМНАРЕ. Церіле Серічеі ръспундѹ ла а Бухаріеі ші а Тібетулуі де астъзі.

САРМАЦІА АСІАНЪ.
(КЖРГЖЗІА МІКЪ).

КОНФІНІІЛЕ. Сармаціа Асіанъ се мърџінеа ла нордѹ ку мунтеле Іпербореенілор. Ла ост ку Сціtіа. Ла суд ку Каукаѕул ші мареа Ірканікъ ші ла вест ку Сармаціа Европіанъ де кареа се деспърцъ прін флувіул Танаіс ші Палуда Меотідъ.

ФЛѸВІІЛЕ. Танаіс (Донул), Ра (Волга), Іпаніс (Кубанул), Алонта (Терек) ші Ѹдон (Кума).

ЛЪКѸІТОРІІ. Сармації сеаѹ Саромації дупре кум зіче Еродот ну ера декжт о семінціе ешітъ дін Сціті ші Амаѕоане, ку тоате ачесте се деосъбеа пуцін ꙟн лімбъ, обічеюрі ші реліџіе. Семінціїле сармате пурта маі мулте нумірі, ꙟнтре ачесте се ꙟнсъмна Аланії, Хунії ші Меоції лъкуіторі лжнгъ восфорул Чімерік.

ПОЛІТІІЛЕ. Танаіс (Азоф) ла гура флувіулуі де асемінеа нуміре ера капітала цереі ші фъчеа ун комерц ꙟнсемнат ку пеще. Ѹпса ꙟн департаре треі зіле де ла Танаіс фу капітала Сіраѕілор попор фоарте ресбоіторю дін семінціа сарматъ, каре се сфърмъ де кътръ Романі супт стъпжніреа луі Клаудіе.

ІНСѸЛЕЛЕ АСІЕІ.

ꙟн мареа Пропонтідъ Інсула Прокунеѕус (Мармара) че се нумъра ла Міѕіа.

ꙟн мареа Егее. Лесбос сеаꙋ Мітіліне ꙋнде се нъскꙋръ: поета Сафо вестітъ пентрꙋ џеніꙋл сьꙋ. Філософꙋл Пітакꙋс че се нꙋмъра ꙟнтре чеі 7 ꙟнцелепці а векімеі. Ачеста ашъзъ ꙟн ꙋнꙋл дін темплꙋріле політіеі о скаръ сꙋпт кꙋвꙟнт де а арата нестаторнічіа фортꙋнеі (соартеі). Алчеꙋ іскодіторꙋл траџедіеі. Корін поет грекꙋ маі векꙋ декꙟт Омір, деспре каре се зіче къ ар фі скріс ресбоꙋл Троеі, ел фꙋ схоларꙋл лꙋі Паламад. Терпандрꙋ (*). Ꙟнтре політііле Інсꙋлеі се ꙟнсъмна Мітіліне, Піра, Ераса ші Метімна (Порто петера) локꙋл нащереі поетꙋлꙋі ші мꙋзікꙋлꙋі Аріон, ел афлъ версꙋріле Дітірамбе че се кꙟнта ꙟн чінстеа лꙋі Бакꙋс, кꙋ армоніа флꙋерꙋлꙋі сьꙋ се фабꙋлеазъ къ ꙟнкꙟнта ші пе оамені ші пе пещі; прежмътꙋріле Метімнеі ꙟнкъ пънъ астъзі сꙟнт вестіте пентрꙋ вінаціле челе алесе. Моралꙋл Лесбіенілор ші маі кꙋ самъ а фемеілор лор, ера аша де корꙋпт (стрікат) ꙟнкꙟт се сокотеа де о окаръ фоарте дефъімътоаре зікꙟнд кꙋіва къ веџꙋеще ка Лесбіеніі. Ачеастъ Інсꙋлъ се афла ꙟн фаца Еоліеі дін Мізіа.

Інсꙋла Хіос нꙋмітъ аша де ла фііка очеанꙋлꙋі Хіо, есте родітоаре ꙟн вінаце ші ꙟнсъмнатъ пентрꙋ мастікс, аіче се зіче де кътръ ꙋнії а се фі нъскꙋт Омір.

Інсꙋла Самос патріа філософꙋлꙋі Пітагора ші а лꙋі Ікарꙋ (**), аіче се афла васе алесе ші маі мꙋлте Каподопере але скꙋлптꙋреі, ачесте доꙋъ інсꙋле атꙟрна де Лідіа. Інсꙋла Кос (Станхіа) патріа вестітꙋлꙋі Медік а векі-

(*) Мꙋзік фаімос каре адаосъ ла ліръ че авеа патрꙋ коарде, ꙟнкъ треі.

(**) Фіꙋл лꙋі Дедал де ла а кърꙋіа ꙟнекаре лꙋъ нꙋме мареа Ікарікъ дінтре інсꙋла Патмос ші Ікарꙋ, ꙟн Архіпел.

меї Іпократ шї а лъї Апелес чел маї фаїмос піктор (зъграв) а лумеї векї.

Інсъла Родос, кв політііле Ліндъс патріа філософълъї Клеобъл. Камірус, Іоліъс шї капітала Родос, поетъл Піндар о нъмеще соціа соарелъї, еа се фавореазъ де ън аер сънътос шї къраг; ачеастъ капіталъ фъ вестітъ пентрв асалтъл че спріжіні ѫмпротіва лъї Дімітріе Поліорчетъл. Аіче се афла колосъл нъміт де Родос, каре ера о статъ де арамъ ѫн фігъра ънъї омъ тріеш ѫнфъцошінд пе Аполон сеаъ соареле, че цінеа ѫнтръ о мѫнъ ън вас лъмінъторїъ ноаптеа пентрв васеле че тречеа пінтре пічоареле сале; ел ера ашъзат ла ѫнтраре ѫн портъл політіеї, авеа 105 палме ѫнълціме дъпре мъртърісіреа лъї Фестъс. Колосъл с'аъ ѫнчепът де кътръ Харе Лідіанъл сколерїъл лъї Лізіа шї се сфѫршї де Лахе, іаръ дъпъ 56 анї де ла рідікареа лъї се сърпъ прін ън кътремър де пъмѫнт ѫн зілеле лъї Веспасіан. Сараценії кݒпрінзінд Інсъла кътръ съта а 7-а вѫндъ дъръмътъріле статъеї ънъї Евреъ, кареле ѫнкъркъ пе 900 де къміле арама ачестъї колос че се нъмъра ѫнтре мінъкеле лъмеї. Лъкъіторії Родосълъї ера фоарте бънї марінарї, ѫнкѫт Романії пентрв аџъторїъл че аъ пріміт де ла дѫншії ѫн кътчеріреа Сіріеї лі дъдъръ маї мълте пъмѫнтърї ѫн цара ачеаста.

Інсъла Патмос ѫнсъмнатъ прін дескоперіреа Апокаліпсълъї де кътръ Сф. Іоан.

Інсъла Карпата (Скарпанто) каре дъдъ нъміре мъреї Карпантіче, ачесте чінчї Інсъле атѫрна де Каріа.

Ѫн Медітерана Інсъла Чіпръ: спре съд де ла Чілі-

чіа ꙟнтре фретꙋл Чілік ші мареа Магнъ (маре) кꙋ політііле: Саламіс (Колꙋрі), Пафос (Бафо) вестітъ прін кꙋлтꙋл (ꙟнкінареа) че се фъчеа ꙟн чінстеа Вінереі, акъріа темплꙋ де аіче ера фоарте мъреці, асъмінеа центрꙋ къ фабꙋла зіче къ еа ар фі ешіт аіче дін спꙋма мърей. Амантеꙋс (Лімазок) сфінцітъ тот ачестеі зіне. Ледра (Нікозіа) капітала де астъзі а Інсꙋлеі. Чітіꙋм (Чіті) патріа філософꙋлꙋі Зенон. Арзіное (Фамагꙋста) ші Ідаліꙋм (Далі). ꙟн Інсꙋлъ се ꙟнсамнъ ші мꙋнтеле Олімпꙋ (Сф. Крꙋче); еа атжрна де Фенічіа.

ꙟн мареа Індікъ Інсꙋла: Тапробана (Цеілон) ла капътꙋл деспре сꙋд а Індіеі Інтрагангем, кꙋ політііле Паласімꙋндꙋс пе рікꙋл де асъмінеа нꙋміре кꙋ порт бꙋн ера капітала Інсꙋлеі, Маргана, Жогана, Одана, Дагана консфінцітъ Діанеі, Прокꙋрꙋс, Модꙋрі Емпоріꙋм ші Талакорі Емпоріꙋм. Портꙋріле челе маі вестіте дін Інсꙋлъ ера: Пріапіꙋс, Модрі Соліс, Різола ші Спатана. ꙟн лъꙋнтрꙋл Інсꙋлеі се ꙟнсемна Анꙋрограмꙋм ші Моаграмꙋм, асъмінеа се афла ꙋн лак де 375 міле ꙟн ціркꙋмпрецꙋріме пресꙋрат де маі мꙋлте Інсꙋле мічі кꙋ цъмжнтꙋрі фоарте родітоаре.

АФРІКА.

НУМІРЕА. Нумеле Афріка се креде а фі венінд де ла Афер унул дін фіії луї Еркуле.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд колоанеле луї Еркуле (стрѫмтоареа Џібралтарулуї) ші мареа Медітеранъ. Ла ост Палестіна, сінул Ероополітес, голфул Арабік, мареа Ерітреъ ші мареа Прасодъ (верде) афлътоаре ла нордул інсулеї Менуціа сеаў Мадагаскар. Ла суд пъмѫнтуріле некуноскуте але Афрічеї Меріdіонале. Ла вест очеанул Етіопік (мареа Атлантікъ деспре суд), голфул Есперік (Квінік) ші очеанул Атлантік.

ГОЛФУРІЛЕ. Ѧн Медітерана: голфул Олкахіт (Стора), голфул Сіртеї маре (Сідра), голфул Сіртеї мічї (Габе). Ѧн мареа Роше: голфул Ероополітес (Суец), голфул Арабік (мареа Роше), голфул Аваліцілор (Аден). Ѧн очеанул Індік: голфул Барбаріеї (голфул де Зангебар). Ѧн очеанул Етіопік: голфул Есперік (Квінік).

ПРОМОНТОРІІЛЕ. Ѧн Медітера: промонторіа Ампелузіа (Спартел). Пр: Метагоніум (Тре-форкас сеаў

треї фурчі). Пр: Третум (Бугаром). Пр: Строборум (капул де феру). Пр: Меркуріе (капул Бон). Пр: Бракода (капул Вада). Пр: Чефала (капул Мезурата). Пр: Пікус (капул Раза). Ꙟн голфул Арабік: Пр: Дрепанъ (Трапані). Пр: Лепта (капул Насулуї). Пр: Разіум (Калме). Ꙟн мареа Erітреъ: Пр: Аромателор (Квардафуї). Ꙟн очеанул Атлантік: Пр: Арзінаріум (капул Верде) ші Соліс (Кантін).

ФЛꙊВІІЛЕ. Ꙟт Медітерана се варсъ Нілул чел маї маре флувіу ал Афрічеї, Баграда (Мегерда), Рубрікатус (Сеібус), Шінафала (Шеліф) ші Молошат (Малва). Ꙟн очеанул Атлантік: ріул Субуріе (Себур) ші Лікеук (Лукос). Ꙟн міжлокул Етіопіеї се ꙟнсъмна ріул Негру.

ФРЕТꙊРІЛЕ. Фретул сеау стржмптоареа Кадітанъ че се зічеа ші колоанеле луї Еркуле, нуміте астъзї стржмптоареа Џібралтарулуї.

ꙞМПЪРЦІРЕА. Церіле Афрічеї се ꙟмпърцъ ꙟн доуъ, ꙟн а попоарелор прінціпале прекум: Еџіптул ші Афріка проприе, ші ꙟн а попоарелор маї мічї прекум: Нумідіа, Маурітаніа, Гетуліа, Лівіа ші Етіопіа.

ЕЏІПТꙊЛ.

НꙊМІРЕА. Пъмжнтуріле де пе цермуріле Нілулуї къпътъръ нуміре де Еџіпт, де ла Еџіптус непотул луї Ꙋхореус ꙟнтемеіторюл капіталіеї Менфіс. Ꙟн кърціле челе сфінте прекум ші де кътръ Арабі Еџіптул се нумеще Місір де ла унул дінтре фііі луї Хам нуміт Місраім.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Медітерана. Ла ост Палестіна, сінꙋл Ероополітес шіголфꙋл Арабік. Ла сꙋд Етіопіа. Ла вест Лібіа ші дешертꙋл Лібіеї.

ФЛꙊВІꙊЛ. Нілꙋ ісворіторїꙋ дін мꙋнтеле Лꙋна дін Етіопіа, а кърꙋеа обжршії челор векі ера некꙋноскꙋте, де ꙋнде се лꙋасъ проверьіа де кътръ Латіні: Caput Nilli quærere адекъ а черчета капꙋл Нілꙋлꙋї. Кꙋрсꙋл ачестꙋї флꙋвіꙋ есте ꙟндрептат дꙋпъ ꙟнтрареа са ꙟн Еџіпт прін катарактꙋл де ла Сіена ꙟн фелꙋріте котітꙋрї спре Медітерана, деспърціндꙋсъ лжнгъ політіа Керкасара ꙟн доꙋъ рамꙋрї марї: Болвітініꙋм шї Патінетіеꙋм, ꙗръ ꙟн Медітерана се варсъ прін шеп- те гꙋрї нꙋміте Nili septem ostia каре сжнт: Канопікꙋм, Болвітініꙋм, Патінетіеꙋм, Сабенітікꙋм, Мендезіенꙋм, Танопікꙋм ші Пелꙋзіакꙋм. Аша фелїꙋ фіінд кꙋрџереа Нілꙋлꙋї се ꙋмфлъ дін апа омътꙋлꙋї топіт ꙟн мꙋнтеле Лꙋнеї ші дін плоіле ꙋрмате аколо пънъ ла 15 сеаꙋ 16 коці, ревърсіндꙋсъ песте тот пъмжнтꙋл Еџіптꙋлꙋї. Прін ревърсареа ачеаста се прічінꙋеще чеа маї маре роднічіе цереї, каре есте ліпсітъ де пікътꙋреле челе рекорітоаре ші хрънітоаре а пъмжнтꙋлꙋї, кьчї ꙟн мжлꙋл сеаꙋ слімꙋл ремас се самънъ фелꙋріте семінцꙋрї, ꙗръ маї кꙋ самъ гржꙋ ші орезꙋ, ꙟнкжт пе анꙋ се кꙋ- легꙋ доꙋъ сечерішꙋрї ꙟмбелшꙋгате, ꙟн Ніл се варсъ Астраборас (Атбара) ші Астапꙋс (Нілꙋл Албастрꙋ).

ЛАКꙊРІЛЕ. Меріс (Батен) лак фіреск сеаꙋ мещешꙋџіт фъкꙋт де кътръ ꙋн рігъ а кърꙋеа нꙋміре пꙋрта, скопꙋл съꙋ ера спре а абате прісосꙋл апеї Нілꙋлꙋї ревърсат, аша ка ꙟн тімп де сѣчетъ съ поатъ дін тржнсꙋл деріꙋра, ачест лак се афла лжнгъ політіа Ар-

зіцое сеаŏ Крокоділополіс ѹнде се ꙟнкіна крокоділѹл, ел се нѹмеа ші Хароніс де ла ѹн лѹнтраш бътрѫн Харон, каре тречеа пе сѹпрафаца лакѹлѹĭ ꙟнтрѹ о лѹнтре трѹпѹріле Еџіптенілор морцĭ спре жѹдекатъ ші ꙟнмормѫнтаре, каре се фъчеа ꙟнтрѹ ѹн кастел сеаŏ Лаберінт, че дѹпре ѹній се зіче а фі зідіт де кътръ Амасіс кѹ 1000 анĭ ꙟнаінте де Хс. іаръ де кътръ алцій де Псаметік. Ачеастъ зідіре колосалъ кѹпріндеа 3,000 де къмърĭ, дінтре каре 1,500 ера деасѹпра ші 1,500 ꙟн пъмѫнт, еле авеа ꙟнтраре ѹна ꙟн алта, ꙟнкѫт ѹнѹĭ стръін фъръ де кондѹктор (повъцѹітор) ера кѹ непѹтінцъ а нѹ рътъчі. Болтеле лор ꙟнкѹіба ѹн ехо де асемінеа тѹнетѹлѹĭ, пъреціі ші акопере-мѫнтѹл ера де мармоъ скѹлпатъ, скъріле де 90 гра-де ста ꙟмподобіте кѹ статѹеле зінілор ші а ріџілор, іаръ мѹлцімеа колоанелор пе каре се ръзъма лаберінтѹл ера де мармоъ пѹрпѹрінъ. Скопѹл съŏ фѹ аŏ пентрѹ адѹнареа конгресѹлѹĭ націонал, аŏ пентрѹ пастрареа зінілор адораціĭ ꙟн Еџіпт ка ꙟнтр'ѹн Пантеон, аŏ пентрѹ ꙟнмормѫнтареа ріџілор ші морцілор дін Еџіпт. Лакѹл Мареотіс лѫнгъ Александріа. Болікѹс ші лакѹл Сірбон (Тебак) ꙟн каре се арѹнкъ Тіфон ѹчігъторѹл зінѹлѹĭ Осеріс (дѹпре фабѹла Еџіптеанъ).

ꙟНСЪМНАРЕ ІСТОРІКЪ. ꙟнапоіндѹне кѹ вѫрста секѹлелор пънъ ꙟн сінѹл ноѹрілор челор нопtoшĭ каріі ꙟнфашъ ꙟнчепѹтѹл Історіеĭ, ші піпъінд де абеа кѹ лѹмінеле мінцеĭ, відем ꙟнкъ де пе атѹнче стрълѹчінд ꙟн щіінце ші арте, пе ачеастъ царъ, фііка клімелор арзътоаре. Еџіптеній стътѹръ ꙟмвъцъторій Гречілор,

жарії ліпсіці де егоісм сеаѵ оарба ꙟбіре де сіне, де къtръ кареа се стъпжнеа чеї ꙟнтжї, аџѵнсе апоі аї ковжрші. Ненѵмърата мѵлціме а Еџіптенілор ера фоарте індѵстріоасъ: Мѵнції, Флѵвііле, Лакѵріле, Каналѵріле челе мещешѵџіте, Темплѵріле, Монѵментеле ші Піраміделе служеск ка мъртѵрії деспре ачеаста, іаръ бътржна лор тръінічіе се паре а фі менітъ спре а ꙟнемѵрі вжрста ші стрълѵчіреа Еџіптѵлѵї. Тоате ачесте нѵ пѵтѵръ ал апара де соарта чеа комѵнъ че аѵ сѵферіт ші сѵфър кѵ неконтеніре пънъ ші челе маї ꙟріеше статѵрї. Еџіптѵл се лові ші се пѵстіе де кътръ Камвісіс фіѵл лѵї Чірѵс монархѵл Персіеї, пѵртжнд џѵгѵл ачестѵї Асіан, пънъ кжнд і се рідікъ де кътръ Александрѵ чел маре, кареле фъкѵ маї ꙟнтжїѵ а се кѵтремѵра ші апоі а се сѵрпа тронѵл Перзеполѵлѵї че се рідікасъ пе рѵінеле алтор статѵрї. Дѵпъ ероѵл Маchедон, Еџіптѵл къзѵ ка парте де клірономіе лѵї Птоломеѵ ѵнѵл дінтре коменданції лѵї Александрѵ, ші фаміліа ачестѵеа домні маї апроапе де треї секѵле. Романії а кърора арме се ꙟнтіндеа престе пъмжнт, кѵпрінсъ ші цара ачеаста пріфъкжндѵо ꙟн провінціе Романъ, пре кареа апоі Арабії сѵбџѵгжндѵо ла сѵта а 7-а о дістолъ прін фанатісмѵл каліфѵлѵї Омар, де продѵкціїле џенілѵї ꙟмвъцъторілор ші а черкърілор мінцеї чеї прімітіве, че се кѵпріндеа ꙟн вестіта бібліотекъ дін Александріа пе каре о арсъ. Сѵпт стъпжніреа Сараценілор Арабї Еџіптѵл стътѵ маї мѵлте секѵле, ꙟн сѵта а 13-а къзѵ сѵпт Мамелѵчї, іаръ ꙟн а 15-а се сѵбџѵгъ де Тѵрчї сѵпт а кърора стъпжніре се афлъ ші астъзї.

ѦМПЪРЦІРЕА. Еџіптѕл дін векіме прекѕм ші а-стъзі се ѧмпърцъ ѧн 3 пърці. Еџіптѕл де џос сеаѹ Делта (Бахарі), Еџіптѕл де міжлок сеаѹ Ептаноміс (Ѹестаніе) ші Еџіптѕл де сѕс сеаѹ Тебаіс (Саід).

НѸМІРЕА. Еџіптѕл де џос се нѕмі Делта де ла фігѕра са чеа тріангѕларъ че се асамънъ літереі Гречещі Δ. Інсѕла делта се ѧнформъ прін доѹъ рамѕрі а ле Ніліѕлѕі Болбітініѕм ші Патінетіеѕм каре жі слѕжъск де латѕрі, іаръ цермѕл деспре Медітерана жі фаче база.

ѦНТІНДЕРЕА. Еџіптѕл Делта се ѧнтінде де ла політіа Керкасара пънъ ла Медітерана.

ПОЛІТІЛЕ. Александріа ѧнтемеіетъ де кътръ Александрѕ чел маре прін архітектѕл Дінократ кѕ 30,000 лъкѕіторі, ѧнкъ сѕпт Авгѕст нѕмъра 300,000 четъцені слобозі ші пе атъца склаві. Позіціа еі ера ла цермѕл Медітеранеі ші аџѕнсъ а фі капітала лѕмеі комерціале дѕпъ сѕрпарса Тірѕлѕі ші а Сідонѕлѕі, асъмінеа ватра кѕнощінцелор џеографіче ші а цівілізаціеі сеаѹ а літератѕреі нѕмітъ Александріанъ. Аіче се афла біліотека ачеа вестітъ кѕ 700,000 волѕмѕрі ѧнтемеіетъ де кътръ Птоломеі, кареа пътімі о ардере ѧн тімпѕріле лѕі Іѕліе Цезар, ѧнделлініндѕсъ маі апоі кѕ вістеріііле літераре адѕсъ дін Пергамѹ, іаръ маі ла ѕрмъ прін нъвъліреа Арабілор се пріфъкѕ кѕ тотѕл ѧн ченѕшъ де кътръ каліфѕл Омар. Політіа се ѧмпърцъ ѧн маі мѕлте карталѕрі, дінтре каре Брѕшіон сеаѹ а палатѕрілор ера чел маі вестіт ші маі маре, ѧн темплѕл Сома сеаѹ Сема зъчеа трѕпѕл лѕі Александрѕ депѕс де кътръ Птоломеѹ ѧнтрѕ ѕн секріѹ де аѕр

масів. Кварталꙋл Некрополіс сеаꙋ̆ а морцілор кꙋпріндеа маї мꙋлте мормінте помпоасе скꙋлпате ꙟн марморъ. Кꙋ 285 ані ꙟн ꙋрма лꙋї Хс, се тълкꙋї аіче Сф. Бібліе де пе лімба Евреіаскъ ꙟн чеа Гречеаскъ. Канопꙋс (Росета) кꙋ порт бꙋн. Нократіс кꙋ порт бꙋн, ꙟнкꙑт сꙋпт резіденціа Фараонілор нꙋмаї ꙟн ачеста пꙋте се інтре васеле. Саіс веке капіталъ а Делтеї, локꙋл нащереї ші а морцеї домніторꙋлꙋї Псаметік че се ꙟнмормꙑнтъ ꙟн темплꙋл Діанеї де аколо, аіче се фъчеа сербърі ꙟн чінстеа Мінервеї кꙋ фоарте маре стрълꙋчіре лꙋмінꙑндꙋсъ Нілꙋл ші цермꙋріле лꙋї кꙋ мії де лампе ші канделе. Інсꙋла Білос (Бабел) ꙟн Ніл нꙋ департе де Саіс ꙋнде Атенеnії ресбоіръ ꙋн ан ші џꙋмътате ꙟмпротіва лꙋї Артаксеркс лꙋнџімꙑнꙋл. Бꙋсіріс (Бꙋсір сеаꙋ̆ Абꙋсір) кꙋ ꙋн темплꙋ ꙟнкінат зінеї Іріс, ꙟн чінстеа кърia се фъчеа сербърі марі ла каре ꙟмпреџꙋраре се бътеа атꙑт барбації кꙑт ші феmееле. Бꙋбаста (Баста) нꙋмітъ аша ꙟн чінстеа Бꙋбастеї сеаꙋ̆ а Діанеї Еџіптенілор, ачеаста ера ꙋна дінтре політііле челе маї векі але Еџіптꙋлꙋї. Еліополіс (Матарка) нꙋмітъ аша ꙟн чінстеа Соарелꙋї, аічеа Солонії, Платонії ші алці Гречї вінеа спре а ꙟмваца щіінцеле ші адевърꙋріле, кареноꙋъ ꙟнкъ пънъ астъзі ні сꙑнт ꙟнфашате ꙟн вълꙋл Ієрогліфелор. Таніс політіе маре ші капіталъ Еџіптꙋлꙋї нꙋмітъ ꙟн Сф. Скріптꙋръ Зоан, аіче с'ар фі нъскꙋт Моісі ші ар фі фъкꙋт челе зече мінꙋні ла дескльвіреа Ісраілтенілор. Леонтополіс (Ел-Есаб) сеаꙋ̆ кꙋлмеа Леꙋлꙋї. Пелꙋзіꙋм (Тіне) патріа астрономꙋлꙋї Птоломеꙋ ші кеea комерцꙋлꙋї дін Еџіпт кꙋ Арабіа. Нікополіс зідітъ де кътръ

Август спре амінтіреа бірuінцеї пуртате асупра луї Антоніе, еа се нумеще Каср-Кіесера адекъ четатеа Цезарілор. Керкасара unде Нілул се деспарте ън доъ рамурї. Болвітініум ші Патінетіеум. Арзіное сеаў Клеопатріда (Суец) ла голфул Ероополітеску un порт ънкаре се варсъ каналул чел вестіт ънчепут декътръ Нехос ші съвжршіт де Птоломеў Філаделфул, ачест канал ну екзістъ маї мулт.

НUМІРЕА. Еціптул Ептамоніс къпътъ нуміре де ла ъмпърціреа са ън шепте номе сеаў цінутурї.

ЪНТІНДЕРЕА. Ептаноміс се ънтіндеа де ла Керкасара пънъ ла Ермополітана Філаке спре Тебаіс.

ПОЛІТІІЛЕ. Менфіс (Гіза) ънтемеіетъ декътръ Uхореус, фу капітала Еціптулуї ші unа дінтре челе маї марї ші маї ънавуціте політії а цереї. Еа се сурпъ де кътръ Навоходоносор де кътръ каре апої іаръ се рідікъ. Ънтре темплуріле ачестеї капітале се ънсъмна ачел а луї Вулкан зідіт де маї мулці доміторї, unде статуа ачестуї зін се афла ку un шоарече ън мжнъ, авжнд урмътоареа інскріпціе: „чіне мъ веде ънвецісъ а чінсті зіниї". Афродітополіс ънкінатъ Афродітеї сеаў Вінереї. Боул Апіс че ера негру цінтат ън фрунте се ънкіна аіче ка чел ънтжіў зінў. Де ла Менфіс спре нордвест се афлъ ънкъ пънъ астъзї треї марї пірамізї, авжнд чеа маї маре пе фіеще каре парте а базеї кжте 700, палме іаръ челелалте кжте 300. Аша фел де монументе се афлъ пресурате ън тот пъмжнтул Еціптулуї, пентру а кърора зідіре доміторії келтуеа соме марї де банї. Афаръ

де піраміде а кърора формъ есте тріmѵкетъ, се ѫнсъмна ші обеліскѵріле, ніще стѫлпі ѫналці аскѵціці ка ѵн пірон, ѫнкінаці соарелѵі. Скопѵл зідірілор ачестора нѵ се щіе, ші дін обсерваціїле фъкѵте пънъ акѵма, нѵмаї ла о пірамідъ с'аѵ афлат о ѫнтраре де ѵнде се препѵне къ ар фі слѵжіт спре ѫнмормѫнтареа рігілор. Бабілонѵл апроапе де Каіро (Фостат) кѵ кошъріле лѵі Іосіф, каре сѫнт шепте огръзі марі ѫнкѵнџѵрате кѵзідѵрі де 15 палме ѫн ѫнълціме. Афродітополіс ѫнкінатъ Афродітеі сеаѵ Вінереі. Арзіное сеаѵ Крокоділополіс (Мендіне-ел-фаѵм) лѫнгъ кареа се афла лакѵл Моріс (Бірке-ел-керѵн). Ермополіс магна (Асмѵнеім) політіе маре ѫнкінатъ лѵі Ерміс сеаѵ Меркѵріе. Чінополіс ѵнде се ѫнкіна кѫнеле Анѵбіс. Оксірінхѵс (Бенесе) а къріа лъкѵіторі ера вестіці пентрѵ ѫнкінареа лор де ідолі ші а ѵнѵі фел де пеще нѵміт Оксірінт, ачестіа ѫн ал 4-ле сек ал хрістіанісмѵлѵі кѵ тоції се кълѵгъріръ.

Антіное сеаѵ Антінополіс (Шеік-абаде) зідітъ де кътръ Адріан ѫн чінстеа фаворітѵлѵі съѵ Антіноѵс, аіче се афла ѵн оракѵл вестіт, іаръ мърімеа ші стрълѵчіреа зідірілор, темплѵрілор ші а аркѵрілор де тріѵмф аѵ фъкѵто а се нѵмі Рома Еџіптѵлѵі фіінд кѫтва тімп ші Мітрополіа еі.

Оазеле. Спре вест де ла Еџіпт ші ла сѵдѵл Лівіеі се афлъ ѫн міжлокѵл ѫнтінселор мърі де арінъ локѵрі ѫнверзіте, родітоаре ші адапате де рѵрі каре се нѵмеск оазе, ѫнтре ачесте маі де ѫнсемнат сѫнт: оаза Тебаідос сеаѵ Оаза маре (Ел-каргех) спре вест де ла Теба. Спре норд де аіче се афла о Оазъ маі мікъ кѵ ѵ-

темплꙋ ꙟн мꙋнтеле Тінодес, іаръ спре вест де ла Менфіс ші ла сꙋдꙋл Лівіеї стъ оаза Амон (Сіꙋах) нꙋмітъ аша де кътръ Лівіені ꙟн чінстеа лꙋї Жоеа, пе каре ꙟл ꙟнтітꙋла Амон, аіче се афла ꙋн темплꙋ помпос ші ꙋнꙋл дінтре чеї маї вестіцї оракꙋлї (профіцї) а лꙋмеї векї, ачеста се візітъ ші де кътръ Александрꙋ чел маре пре кареле дін грешалъ понтіфꙋл че нꙋ щіеа біне гречеще, ꙟл нꙋмі фіꙋл лꙋї Жоеа, зікꙟндꙋї ꙟн лок де Педіон копіл, Педіос адекъ фіꙋл лꙋї Жоеа.

НꙊМІРЕА. Еџіптꙋл Тебаіс сеаꙋ де сꙋс къпътъ нꙋміре де ла капітала са Теба.

ꙞНТІНДЕРЕА. Тебаіс се ꙟнтіндеа де ла Ермополітана фіlане пънъ ла марџінеа Етіопіеї.

ПОЛІТІЛЕ. Теба капітала цереї, чеа маї помпоасъ політіе а Еџіптꙋлꙋї зідітъ де кътръ Бꙋсеріс, еа авеа о сꙋтъ де порцї пентрꙋ каре се нꙋмі Екатонполіс, асъмінеа Діосполіс магна, адекъ четатеа лꙋї Жоеа чеа маре. Темплꙋ лꙋї Жоеа де аіче ера фоарте ꙟнавꙋціт, ꙟнкꙟт дꙋпъ сърпареа лꙋї де кътръ Камбісіс се маї афлъ ꙟн рꙋіне 2,300 таланцї арџінт. Політіа се сфърмъ апої де кътръ Птоломеꙋ Філометор ші ꙟнꙋрмъ де кътръ Романї (*). Епоха чеа маї ꙟнфлорітъ а Тебеї фꙋ сꙋпт домніа Фараонілор де ла а 18-а ші пънъ ла а 20-а дінастіе ꙋрматъ де ла 1822—1300 анї ꙟнаінте де Хс, рꙋінеле сале стаꙋ ꙟнтінсе пе ꙋн спацꙋ де 80 стадії. Пе партеа деспре вест а політіеї се афлъ ꙟнкъ пънъ астъзї статꙋа лꙋї Мнемон, кареа дꙋпре зічереа челор векї ръсърінд соареле ші ісбінд разеле ꙟн тржнса продꙋчеа ꙋн сꙋнет армоніос,

(*) Ла 28 анї ꙟнаінте де Хс. прін Корнеліꙋс Галꙋс чел ꙟнтꙟїꙋ префект а Еџіптꙋлꙋї.

ачеастъ статъ се візітъ ші де ꙟмпаратꙋл Адріан кꙋ соціа са Сабіна, пе трꙋнкюл ші пічоареле еї се вѣд маї мꙋлте інскріпції (везі Іюана лꙋмеї 1841 Нꙋ: 19). Пе партеа нордікъ а політіеї се ꙟнсъмна мормінтеле ріцілор пе каре тоате ле ꙟнтречеа а лꙋї Осімандіас, нꙋміт де Еџіптені Рамекꙋм, престе ачеста се афла ꙋн черк де аꙋр масів фоарте маре, кѫдереа лꙋї сокотіндꙋсъ ка ꙋн съмнꙋ ръꙋ, прічінꙋі стръмꙋтареа ріцілор дін Теба ла Менфіс. Лікополіс (Сꙋіт) а кърia лъкꙋіторї ꙟнкіна лꙋпії, аіче се афла маї мꙋлте катакомбе кꙋ іероглiфе, ші маї мꙋлте дін еле слꙋжіръ де адъпост крещінілор ꙟн челе дінтѫї тімпꙋрї а хрістіанізмꙋлꙋї. Птоломаіс політіе фоарте маре, каре се окѫрмꙋі ка о репꙋблікъ. Абідꙋс (Манфꙋне) ачеаста ера адоꙋа дꙋпъ Теба ші стътꙋ резіденціа лꙋї Осімандіас сеаꙋ Ісманд дꙋпре сокотінца лꙋї Страбон пе ла 2276 анї ꙟнаінте де Хс. Тантіра (Дандера) а кърia лъкꙋіторї деспрецꙋеа крокоділꙋл ші пентрꙋ ачеаста се афла ꙟн дꙋшмъніе кꙋ Іеракополіс ꙋнде се ꙟнкіна. Елетіа сеаꙋ Лꙋціна нꙋмітъ аша ꙟн чінстеа Лꙋцінеї Зіна нащереї, каре ера Діана сеаꙋ Жꙋна, лъкꙋіторії де аіче жъртвеа пе оаменї. Сіена лѫнгъ каре астъзї се афлъ Асꙋан; деспре аечастъ політіе ꙋн џеограф зіче: кꙋмкъ еа фꙋ чел маї ꙟнсемнат пꙋнкт а глобꙋлꙋї сꙋпт маї мꙋлте пꙋтерї, че ꙟнкълкъръ Еџіптꙋл, ші ꙟнфъцошазъ маї мꙋлт декѫт орї каре алт лок о аместекътꙋръ де монꙋменте, аіче Фараонії ші Птоломеії рідікъръ темплꙋрї ші палатꙋрї, каре пе џꙋмътате зъчеа ꙟнмормѫнтате ꙟн арінъ, аіче Романії ші Арабії зідіръ търії ші мꙋрї, іаръ

астъзї ꙟн фрꙋнтеа ръмъшіцілор че стаꙋ гръмъдіте, інскріпціїле францезе мъртꙋрісеск, къ ероїї ші ꙟнцъленцїї Европеї веніръ аколе, ꙋнії де ашї ꙟнтінде таберіле пе мъріле де нъсінꙋрї ші а пꙋрта бірꙋітоареле лор арме пе цермꙋріле челе стрълꙋчіте але Нілꙋлꙋї, іаръ алції спре а обсерва бътрѫнеле монꙋментеле а ле артеї ші цівілізаціеї Еџіптене.

АФРІКА ПРОПРІЕ.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Медітерана. Ла ост Цїренаїка дін Лівіа. Ла сꙋд Гетꙋліа ші дешертꙋл Лівіеї. Ла вест Нꙋмідіа.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Афріка проприе се ꙟмпърцъ ꙟн треї пърцї де къпітеніе. Сіртіка сеаꙋ Тріполітана, Бізацена ші Зеꙋгетана, ачесте се кꙋноще а сꙋпт нꙋме де провінціа Картагꙋлꙋї.

СІРТІКА се ꙟнтіндеа де ла політіа Такапе пънъ ла Лівіа пе цермꙋл Медітеранеї ꙟнформѫнд доꙋъ голфꙋрї ꙋнꙋл Сірта маре ші алтꙋл Сірта мікъ.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Сіртіка се ꙟмпърцъ ꙟн Сіртіка маре деспре ръсъріт ла голфꙋл де асъмінеа нꙋміре ші ꙟн Сіртіка мікъ іаръші ла голфꙋл де асъміне нꙋміре каре астъзї ръспꙋнде ла Тріполіс.

ПОЛІТІІЛЕ. Такапе, Сабрат, Оеа (Тріполіс), Лептіс магна спре а се деосъбі де Лептіс парва апроапе де Лебданꙋл де астъзї, еа сеаꙋ ꙟнтемеіет де кътръ Фенічені.

БІЗАЦЕНА се афлъ ла нордвестꙋл Сіртічеі рїꙋрін-дꙋсъ де Баграда (Мегерда).

ПОЛІТІІЛЕ. Капса (Каса) капітала Бізаценеі ꙋн-де Іꙋгꙋрта аскꙋнсъ комоареле сале де фріка Романілор. Бізанціꙋм (Бегні), Татꙋс (Демса) ѫнсемнатъ прін о вірꙋінцъ пꙋртатъ де кътръ Цезар. Адрꙋметꙋм ꙋна дін челе ѫнтжі політії а Бізаценеі нꙋ депарге де кжмпіа Зама ꙋнде Сціпіон Афріканꙋл ѫнвінсъ пе Картагінезі.

ЗЕꙋГЕТАНА се мърџінеа ла норд кꙋ Медітерана, ла ост тот кꙋ ачеастъ маре, ла сꙋд кꙋ Бізацена ші ла вест кꙋ Маꙋрітаніа. Еа респꙋнде астъзі ла о парте а Тꙋнесꙋлꙋі.

ПОЛІТІІЛЕ. Тꙋнетꙋм (Тꙋніс) чеа маі ѫнсемнатъ політіе дꙋпъ сꙋрпареа Картагꙋлꙋі. Ꙋтіка вестітъ прін моартеа лꙋі Катон чел мік. Іпо-Заріστос сеаꙋ Діарістос (Бізерта). Маорꙋс патріа лꙋі Апꙋлеꙋ. Тагаста (Тожел) патріа Сф. Авгꙋстіт. Картаго апроапе де равэрсареа рїꙋлꙋі Баграда фꙋ ѫнтемеіетъ де кътръ Фенічені сꙋпт прінцеса Дідо ла 900 ѫнаінте де Хс. ші сфарматъ ла 146 ані тот ѫнаінте де Хс, четатеа еі се нꙋмеа Бірса, каре крескжнд ѫн пꙋтере ші ѫнавꙋціре прін комерцꙋл че'л пꙋрта ѫн Медітерана престе каре домнеа, аџꙋнсъ а фі неѫнпаката дꙋшманъ а Ромеі пꙋртжнд асꙋпраі треі ресбоае марі, ѫнкжт ѫн челе доꙋъ дін тжіꙋ маі ера се апꙋнъ Рома, іаръ прін чел де пе ꙋрмъ, феросꙋл брац а Романꙋлꙋі Сціпіон, нꙋмітꙋ дꙋпъ ачеаста Афріканꙋл, сфърмжнд сꙋмецеле арме але Картагꙋлꙋі, фъкꙋ а флꙋтꙋра вꙋлтꙋроаселе стеагꙋрі але леџіоанелор пе мꙋрії ші тꙋр-

нуріле ачеї доамне а Афрічеї, політіа се апрінсъ де кътръ ꙟнвінші ші ꙟнвінгъторі, фокул ціну 17 зіле ші тот ачеса че скапа дін міжлокул містуітоарелор флакърі, къдеа маї апоі ꙟн мжнеле біруіторілор. Картаго се рідікъ маї ꙟнурмъ де кътръ Романі, ꙟнкжт ꙟн тімпуріле ꙟмпараціілор аџунсъсъ уна дінтре челе маї ꙟнфлоріте політії а Імперіеї. Еа суфері апоі де ꙟнкурџеріле Вандалілор, ші афлъ пе а доуа са ловіре оморжтоаре пріи Арабі супт каліфатул луі Абдел-Мелек ла а 7-а сутъ дупъ Хс.

НУМІДІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Медітерана. Ла ост Африка пропріе. Ла суддешертул Лівіеї. Ла вест Мауританіа. Ачеастъ царъ астъзі ръспунде ла партеа деспре ръсъріт а Алџірулуі.

МУНЦІІ. Мунтеле Папуа (Едонг) унде Геліме чел дін урмъ рігъ а Вандалілор се ретрасъ, ꙟнвінс фіінд де кътръ џенералул Белізаріе.

ПОПОАРЕЛЕ. ꙟнтре трібуріле лъкуітоаре ꙟн ачеастъ царъ се ꙟнсъмна Масіліеніі ші Масіліі пе каріі історічіі жі нумеск Нуміді адекъ помазі. Еі се ꙟнделетнічеа ку крещереа турмелор, ші маї мулт ꙟнкъ ку хоціїле че ле фъчеа асупра вечінілор, прекум фак астъзі ші урмъторії лор. ꙟнтре домніторії Нумідіеї чеї маї вестіці, пентру ресбоаеле че пуртъръ ку Романії, сеаў пентру аліаціа ꙟн каре се афла ку джншії фуръ: Сіфакс, Іугурта ші Іуба ꙟнвінс де кътръ Цезар. Ръпіндуісъ луі Маніса че ера аліатул Ро-

манілор, статуріле де кътръ Іугурта че ста ꙟн пріетеніе ку Картагінезії, Рома бъту пе ачест дін урмъ, пріфъкѫндуї цара ꙟн провінціе Романъ.

ПОЛІТІІЛЕ. Ціта (Константіна) ера капітала цереї ші локул нащереї домніторілор Масініса ші Іугурта. Іпо-регіа (Бона) уна дін челе ꙟнтѫї політії але Афрічеї, аіче Сф. Августін фу епіскопў. Русікада (Сгігада). Кута нумітъ астъзї тот Кута. Мілевіс (Міла). Тіпафіс (Тіфас) ші Тебеста (Тебес).

МАЅРІТАНІА.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд колоанеле луї Еркуле саў фретул Кадітан ші Медітерана. Ла ост Нумідіа. Ла суд мунтеле Атлас ші Гетуліа. Ла вест очеанул Атлантік.

МЅНЦІЇ. Атлас а кърѹеа вѫрвурї атінгѫнд адесе орї ноурії, дъду прілеж мітолоџілор де а фаче фабула Гігантулуї Атлас къ ціне черюл ꙟн спінаре. Мунтеле нуміт Шепте-фраці, іаръ астъзї де кътръ Арабї Џебел-Муза.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Мауританіа нумітъ де кътръ Гречї Морузіа, се ꙟмпърцъ ꙟн доуъ пърцї де къпітеніе: ꙟн Мауританіа Тінгітанъ нумітъ аша де ла капітала Тінгіс, ші Мауританіа Цезаріенъ, нумітъ іаръші де ла капітала еї Цезаріа; чеа дін тѫї се афла ла апусул цереї, іаръ ачеаста де ал доілеа ла ръсъріт.

ПОЛІТІІЛЕ. Зіліс (Азіліа). Ліксус (Ларах). Лінка саў Араіс унде петречеа гігантул саў тіранул Антеў дупъ че се ꙟнвінсъ де кътръ Еркуле. Сала полі-

тіе марітімъ ші чеа маї дін ꙋрмъ кꙋ позіціа ла апꙋс ꙟн Імперіа Романъ. Тінгіс (Тангер) фꙋндатъ де Антеꙋ, еа фꙋ капітала Маꙋрітаніеі тінгітане; ꙟн ачеастъ парте а цереі се ꙟнсамнъ промонторіа Соліс (Кантін) ꙟн очеанꙋл Атлантік, ші мꙋнтеле Авіла, ꙋна дінтре колоанеле лꙋї Еркꙋле. Маꙋрітаніа тінгітанъ ръспꙋнде астъзї ла Мароко, Фец, Сꙋц ші Тафіле. Еа се деспърцъ де чеа цезаріанъ прін флꙋвіꙋл Молошат (Малва), ꙟн каре се ꙟнсъмна політіле: Сіга резіденціа лꙋї Сіфакс. Сітіфі (Сетіф), Портꙋс дівінꙋс (Оран), Картена (Тене), Калаа (Калаат-ел-вад сеаꙋ четатеа ріꙋлꙋї) ла раварсареа флꙋвіꙋлꙋї Молошат. Цезаріа капітала цереі. Ачеастъ парте а Маꙋрітаніеі ръспꙋнде ла провінціа Алџірꙋлꙋї де астъзї.

ГЕТꙊЛІА, ФАZАНІА ШІ КАРАМАНТІА.

КОНФІНІЦІЛЕ. Ла норд Маꙋрітаніа. Ла ост дешертꙋл Лівіеі. Ла сꙋд църіле Етіопіеі. Ла вест очеанꙋл Атлантік, ачесте церї астъзї ръспꙋнд ла Нігріціа.

ПОПОАРЕЛЕ. Лъкꙋіторії ачестор провінції фіинд маї мꙋлт номазї, ші фоарте ресвоїторї, нꙋ се пꙋтꙋръ деплінъ тате ꙟнвінџе де кътръ Романї, нꙋ тоате ачесте Корнеліꙋс Балвꙋс тріꙋмфъ ші престе фіїї дешертꙋрілор Афрічеї, карії дꙋпре аратареа лꙋї Пліні ера: трівꙋріле Нітеріс, Бꙋбеюм, Еніпі, Дісцері, Дамаџі ші Караманції че ера маї вестіці.

РІѸРІЛЕ. Натавар (На-тав че тречe прін Таву) ші Дазібар.

МѸНЦІЇ. Спре вест де ла Ціламус се ѫнтінд шірүріле мунцілор Негрі, нүміці аша де ла колорул чел негру каре аў.

ПОЛІТІЛЕ. Ѫн Фазаніа (Фезан) се ѫнсъмна Авела (мурзук), Пілаба (себах) ші Цідамус. Ѫн Карамантіа: Гарома капітала цереї (Герма), Мателгестуталга (Теліаг), асеміне політіоареле Табідіум (Таву сеаў Тібеду), Неглігемада (Надцедал-маіла адекъ царъ де саре), Вел, Туба (Тібо), Нітрібум, Рапса, Девріс, Тапсагум (Тагазі), Боан (Борну), Нега, Баракум (Беріган), Балува, Алорі, Балса, Гала, Зізіма &.

Ѫн Карамантіа се зіче де чеї векі, къ с'ар фі афлжнд ун боў де воі, а кърора коарне фіінд фоарте марі, ші ѫнтоарсе дрепт ѫнаінте, ну путеа паще декжт тръгжндусе ѫндърънт.

ЛІВІА.

НѸМІРЕА. Ачеастъ царъ дупре кум зік уній дінтре скріторі, се нүмі де ла Лівіа фііка луї Епафус ші а Менфесеї сеаў Касіопіеї; маї тоатъ Афріка дін ѫнчепут се нумеа Лівіа.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Медітерана. Ла ост Епіптул. Ла суд дешертул Лівіеї. Ла вест Фазаніа ші Медітерана ку голфул Сірта маре.

ПРОДѸКТѸРІЛЕ. Пъмжнтүріле Лівіеї ѫн маї мулте локурі да сечерішурі ѫнтреіте пе ан, турмеле де газеле, антілопі, оі, вачі де Барбаріа, шакалі, а-

річї, невъстуїче, сілфіум ун арборе крескъторїѹ деспре конфініїле Сіртеї ші алте продуктурї фъкусе пе Лівіа фоарте біне куноскутъ Гречілор.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Лівіа се ꙟмпърцъ ꙟн доуъ: ꙟн Ціренаіка ші Мармаріка.

ЦІРЕЏАІКА. Ачеастъ парте а Лівіеї се афла ла вестул цереї кътръ голфул Сіртеї маре, купрінзінд маї тот ачеа ꙟнтіндере че ші теріторіа Картагулуї. Ачеастъ провінціе се нумеа де кътръ Гречї Пентаполіс, де ла челе чінчї політїї де къпітеніе але еї. Ла судул цереї лъкуеа семінціа Насамун че мѫнка лъкусте ші ера вестіцї пентру хоцїї. Ціренеа астъзї ръспунде ла Цара Дерне дін Тріполі.

ПОЛІТІІЛЕ. Дарніе (Дерне) чеа ꙟнтѫї політіе а цереї, Ціріне а (Керена) патріа луї Арістіп, Калімах ші а луї Ератостен ꙟнтѫюл Џеограф, еа фу ꙟнтемеетъ де кътръ Лачедемонї сеаѹ де кътръ лъкуіторії інсулеї Тера уна дінтре Чікладе, Аполоніа політіе марітімъ, Арзіное ші Птоломаіс. Апоі вінеа політіа Беренізе одінеоаръ Есперіс ку порт бун, лѫнгъ еа се зіче къ с'ар фі афлѫнд гръдініле есперідіче. Барсе (Баркаш).

МАРМАРІКА. Спре ост де ла Ціренаіка се ꙟнтіндеа Мармаріка пънъ ла Еџіпт, ачеаста алкътуеа пе Лівіа пропріе, кареа се ꙟмпърцъ ꙟн Лівіа де сус, де џос ші ꙟнчеа дешартъ. Астъзї ръспунде ла дешъртул Барка.

ПОЛІТІІЛЕ. Паретоніум (Ал-Баретоум) ку порт бун. Апіс нумітъ аша ꙟн чінстеа боулуї апіс че се ꙟнкіна де маї мулте семінцїї але Афрічеї.

ЕТІОПІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд тоате статуріле цермурале але Медітеранеї. Ла ост голфул Арабік. Ла суд пъмжнтуріле Меридіонале але Афрічеї некуноскуте ші мареа Етіопікъ. Ла вест очеанул Атлантік.

ПРОДУКТУРІЛЕ. Дупре мъртурісіреа луї Страбон Етіопіа ръсърітеанъ продучеа: мълаю, орезу, карнеа ші лаптеле унуї сою де оі нелжнате, асеміне се афла пъдурі де абанос ші курмалі, міне де фер, арамъ ші алтеле. Ꙟн Етіопіа апусанъ се кулецеа аурꙋ фоарте алес.

ПОПОАРЕЛЕ. Дупре Омір ші алцї Гречї, Етіопї се нумеа тоате попоареле лъкуітоаре пе партеа судікъ а пъмжнтулуї де атунчеа куноскут. Етіопії Афрічеї лъкуіторї прін каверне суптпъмжнтіче, пінтре стжнчї ші прін малуріле челе ріпоасе але мъреї Рошіе се нумеа ꙟндекомун Троглодіцї. Ꙟнтре ачещіа се деосъбеа: Елефантофаціі мжнкъторї де елефанцї, Струцофаціі мжнкъторї де струцї, Акрідофаціі мжнкъторї де лъкусте карії муреа ꙟн вжрстъ де патрузечї де ані, ші Панфаціі мжнкъторї де тот ачеа че лікъдеа ꙟн мжнъ.

ꙞМПЪРЦІРЕА. Пліні ꙟмпърцъ Етіопіа ꙟн доуъ ꙟн чеа ръсърітеанъ ші апусанъ, дінтре каре чеа дінтжї ера маї біне куноскутъ.

ПОЛІТІЛЕ. Мерое (апроапе де сатул Асур де астъзї) фу капітала імперіеї деасеміне нуміре афлътоаре ꙟнтру о пенінсулъ форматъ дін доуъ браце але Нілулуї адекъ дін Астроборас ші Астанус. Дупре

мъртурісіреа луі Diодор, Мероеа ера ун стат ѫндестул де цівілізат, ѫн каре каста (тагма) преоцаскъ авеа маре ѫнріурірe асупра доміторілор, ѫнкѫт адесе жі супунеа ші морцеі. Ергамен унул дінтре монархії ачестеі імперіе ѫмвъцат ѫн філософіа Гречілор оржндуі а се учіде ачеастъ кастъ ші се деклъръ деспот.

Ачеастъ революціе вещезі флоареа Мероеі фундатъ ѫн чінстеа луі Жоеа Амон. Напата апроапе де сатул Мерауі дупъ къдереа Мероеі фу капітала Етіопіеі ші резіденціа реџінеі Кандае. Аксіума (Аксум) кареа се сфрпъ де џенералул Роман Петроніус. Калое ку ун трон де марморъ пе каре Птоломеу Евергетул скулпъ о інскріпціе, ѫнтру амінтіреа біруінцеі сале пуртате ѫн Етіопіа.

Кунощінцеле Џеографіче а челор векі деспре цермул суд-остік ал Афрічеі се ѫнтіндеа пънъ ла політіа Рапта де пе флувіул де асеміне нуміре. Маі мулці дінтре скріторі ѫн ачесте локурі пун пе вестіта царъ а Офірулуі унде Саломон тріместъ флотеле сале пентру а адуче авуції.

ІНСУЛЕЛЕ АФРІЧЕІ.

Ѫн мареаЕрітреа спре ост де ла капул Аромателор се афлъ інсула Діоскорідіа (Сокотора), іаръ спре суд ѫн очеанул Індік Менунтіа (Мадагаскар). Ѫн очеанул Атлантік інсулеле Норочіте сеау Атлантіде (Лачерота ші Фортавентура), ѫн еле петречеа чеі ферічіці дупре кум се кредеа дін векіме. Дупре арътареа луі Стаціус ші Себозус еле ера чінчі: Іу-

ноніа, Плувіаліа, Капраріа, Конваліс ші Планаріа. Іуба арать шесе Обівріос ꙟн мунції кърia се афла ун лакꙋ. Іунонiа маре къ авеа ун темплу, Іуноніа мікъ, Капраріа плінъ де шопжрле, Ніваріа сеаꙋ Конваліс нумітъ аша де ла негуреле ші ометеле че акопър, аіче се ꙟнсамнъ мунтеле Танеріф (*). Канаріа апроапе де Ніваріа нумітъ аша де ла о мулціме де кжні фоарте марі че се афла ꙟн еа.

Пъмжнтуріле ачестор інсуле да ꙟнтреіте роаде пе фіещекаре анꙋпрекум: міере, мігдале, курмале, о мулціме де пасері ші папір. Ораціе ворбінд Романілор деспре інсулеле Норочіте ле дескріе ꙟн урмъторюл кіп:

„Воі, каріі неꙟнсъмнаці фріка, пъръсіці задарнічеле немулцъмірі, сураці департе де цермуріле Етруріеі: очеанул каре ꙟнфашъ пъмжнтул не есте слобод, се не ꙟнтраріпъм кътръ кжмпііле челе ꙟнавуціте, се черчетъм інсулеле Норочіте, а кърора църінъ фъръ а се бръзда де тъіосул пепт ал плугулуі ꙟнспікъ ші коаче пе фіещекаре анꙋ ꙟндестуле съчерішурі, аколо віа нетъіетъ ꙟнфлореще де апурурea, олівул нічі одініоаръ ну амъцеще недеждеа ащептъторюлуі, смокінул ꙟнкунунат де роаде есте плін де фрумусецъ, міереа се скурџе дін крепътуреле стежарілор ші унда чеа лімпеде мурмуръ шърпуіндусъ пінтре коастеле мунцілор. Капреле де сіне се опреск ꙟнаінтеа мжнеі мулгъторюлуі, оаеа чеа супусъ тот-

(*) Везі Ікоана лумеі 1841 нумърул 4, фаца 31.

деаѵна жші адѵче пліне ціцеле челе лъптоасе. Нічї о боалъ стжрпеще тѵрмеле, кълдѵра чеа оморжтоаре нѵ ꙟнъдѵшъ анімалъле, ѵрсѵл нѵ морнъе ꙟмпреџѵрѵл стаѵлѵлѵї ші пъмжнтѵл нѵесте кѵтрѵпіт де тжржтоаре. О! кжте фолосѵрї не ащеаптъ, аколо нічї одатъ нѵ вом віде кжмпііле ꙟнекате де плоіле челе ꙟндесіте, нічї гржѵл ꙟнкъ тжнър ѵскат де сѵфлареа вре ѵнѵї вжнт арзъторїѵ, къчї ꙟмпаратѵл челор немѵріторї опреще пе ѵна ші астжмпъръ пе чееалалтъ. Воі требѵе съ щіцї къ аколо мѵріторії нѵ ꙟнтродѵсе ръѵтъціле лор: Аргонаѵцїї нѵ стръбътѵръ ꙟн плаѵріле ачеле, пічорѵл некѵратѵлѵї Медеѵ нѵ кълкъ, нічї неосітѵл Ѳліс, нічї навігаторії Фенічені нѵ възѵръ ѵмфлжндѵлісе вжнтреле кътръ ачесте локѵрї, пе каре Жоса ле пъстреазъ пентрѵ оаменії чеї віртѵоші.

Інсѵлеле Гѵргоанелор ла капътѵл деспре апѵс ал Афрічеї ꙟн очеанѵл Атлантік, ѵнде домнеазъ ноаптеа ші вісѵріле. Гѵргоанеле ера 3: Стено, Евріала ші Медѵза, мѵерї хжде ꙟнкжт кѵ къѵтътѵра лор ꙟмпетре оаменії ші кѵ респіраціа ꙟмпеста аерѵл. (Везї пре ларг ꙟн Мітолоџіе).

Ꙟн Медітерана Інсѵла Фарос пе кареа Александрѵ чел маре о ꙟмпреѵнъ кѵ політіа Александріа прін о шосъ нѵмітъ Ептастадіе (адекъ де шепте стадії). Ла цермѵл інсѵлеї се рідікъ де кътръ Птоломеѵ Соте ші Філаделфѵл ѵн тѵрн гігант де арамъ

ꙟн форма ѹнѹ̆і омѹ̆ каре слѹжъ спре лѹмінареа васелор че ꙟнтра ꙟн портѹл Александріеї. Інсѹла Менінкс (Зербі сеаѹ̆ Џерба) дінкоаче де Сіртіка мікъ нѹмітъ ші Лотофагітіс де ла лъкѹіторії че мѫнка плѫнта Лотѹс (ѹн фелде нѹфър) че се кредеа а фі авѫнд ꙟнсѹшіре къ гѹстѫндѹо чінева, ѹіта тоате прекѹм пе пърінці, патріе ші алтеле.

ЕВРОПА.

НѸМІРЕА. Фабѕла зіче къ Европа фііка лѕї Агенор ріга Фенічіеї ші сора лѕї Кадмѕс се ръпі де къпръ Жоеа че се пріфъкѕсъ ѫнтр'ѕн боѕ, трекѫндѕо пе спінареа са ѫнот ла інсѕла Крета дін Медітерана афлътоаре маї ла цермѕріле Европеї, де ла каре апоі се нѕмі ші континентѕл дескълікъреї сале Европа. Прін ачеастъ фабѕлъ се ѫнцълеџе къ ніще негѕціторі Крітені карії фъчеа комерц ѫн Фенічіа, възѫнд пе тѫнъра Европа, де а къріа фрѕмѕсецъ се ѫнкѫнтъръ, о ръпіръ пентрѕ ріга лор Астеріѕс, ші фіінд къ пе васѕл лор се афла спре сѣмнѕ ѕн боѕ албѕ, се лъці вестеа къ Жоеа се пріфъкѕ ѫн таѕр пентрѕ а ръші пе прінцесъ. Діодор зіче къ еа се ръпі де кътръ ѕн капітан крітеан нѕміт Таѕр. Дін ачесте се веде къ ѫнчепѕтѕл нѕміреї контіненѕлѕї де Европа се аратъ а фі маї мѕлт фабѕлос.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд очеанул Іперворік сеаѹ Ѧнцецат. Ла ост флувіул Танаіс Палуда Меотідъ, Понтул Еуксін, Елеспонтул, ші мареа Егее. Ла суд мареа Медітеранъ. Ла вест очеанул Атлантік.

МЪРІЛЕ. Ла норд очеанул Бореал, очеанул Брітанік, очеанул Џерманік (мареа Џерманъ сеаѹ а Нордулуі), очеанул Сарматік (мареа Балтікъ), ла каре се нумъра ші мареа Свевікъ. Ла остѹ Понтул Еуксін, Елеспонтул (стрѫмтоареа Дарданеледор) ші мареа Егее. Ла суд Медітерана ку мареа Карікъ нуміть аша де ла Ѧнекареа луі Ікар фіул луі Дедал, мареа Карпантікъ спре суд де ла інсула Родос, мареа Міртікъ спре ост де ла Пелопонес, мареа Іонікъ сеаѹ Сікулікъ, мареа Адріатікъ сеаѹ де сус, мареа Тускулікъ сеаѹ Тіренъ адекъ чеа де џос, мареа Лігустікъ (голфул де Генуа), мареа Балеаръ де лѫнгъ інсулеле Балеаре: Івіка, Міноpка ші Маіорка ші мареа Іберікъ де лѫнгъ Спаніа сеаѹ Іберіа. Ла вест очеанул Атлантік сеаѹ Есперік адекъ де ла апус.

ГОЛФЅРІЛЕ. Челе маі Ѧнсемнате сінурі сеаѹ голфурі сѫнт: Ѧн мареа Егее сінул Мелас (голф. Сарос), С. Стрімонік (Г. Контеса), С. Сінгітікус (Г. сфѫн. Мунте), С. Торанеус (Г. Касандра), С. Термаік (Г. Салонік), С. Пегазеус (Г. Воло), С. Малаік (Г. Зеітун), С. Еврінѹ (Г. Негропонт), С. Саронікѹ (Г. Егіна сеаѹ Атена), С. Арголік (Г. Наполі). Ѧн мареа Медітеранъ ла цермул Гречіеі: С. Лаконік (Г. Колокітіа), С. Месінік сеаѹ Коронеус (Г. Корон). Ѧн мареа Іонікъ пе цермул Гречіеі: С. Чіпарік (Г. Аркадік), С. Корінтіан нуміт Кріза ші Алчіон (Г

Корінтіан сеаў Лепант), С. Амбрачіа (Г. Арта). Ꙟн мареа Адріатікъ: С. Маніѵс (ръспѵнде ла каналѵл Корзола ші Нарента), С. Фланатік (Г. Кварнеро). Ꙟн мареа Сікѵлікъ сеаў Іонікъ пе цермѵл Італіеі: С. Тарентін (Г. Тарент), С. Сцілаціѵс (Г. Сіцілік). Ꙟн мареа Тѫскѵлікъ сеаў Терена: С. Іпонатѵ (Г. Еѵфеміа), С. Лаѵс (Г. Полікастро), С. Пестанѵс (Г. Салерм), С. Кратер сеаў Патеолам (Г. Неаполі), С. Каџѣтан (Г. Гета), С. Цекѵбѵс (Г. Тераціна). Ꙟн мареа Лігѵстікъ: С. Тігѵлік (Г. Рапало), С. Лігѵстік (Г. Генѵа). Ꙟн мареа Медітеранъ ла цермѵл Франціеі ші Спаніеі С. Галік (Г. Ліон), С. Сѵкронензў (Баса Валенціа), С. Іліцітанў (Баеа Алікант), С. Масіенѵс (Бат Картаџена), С. Ѹрцітанѵс (Баеа Алмеріа). Ꙟн очеанѵл Атлантік: Сінѵл Аквітанікў (Г. Біскаеа), Фретѵл Галік (Ламанш), кѵ мареа Брітанікъ (каналѵл сф. Георгіе), очеанѵл Дефкаледоніў ла нордѵл Скоціеі ші мареа Кроніе ла нордѵл інсѵлелор Фероіне.

ФЛѸВІІЛЕ. Челе маі ꙟнсемнате флѵвіі ꙟн Европа ера, ачеле че се варсе ꙟн мареа Џерманъ: Секвана (Сеіна), Вахаліс (Рінѵл), Візѵргіс (Везерѵ) ші Алвіс (Елба). Ꙟн мареа Свевікъ сеаў Балтікъ: Віѵдрѵс (Одерѵл) ші Вістѵла. Ꙟн очеанѵл Атлантікў: Лігер (Лоара), Гарѵмна (Гарона), Дѵріѵс (Дѵеро), Тагѵс (Тагѵл) ші Ана (Квадіана). Ꙟн Медітерана: Іберѵс (Ебрѵл) Роданѵс (Рона), Арнѵс (Арнѵл), Ѹмбро (Омброна), Тіберѵл (Тібрѵл), Вітѵрнѵм (Волтѵрно) ші Падѵс (По). Ꙟн Архіпел: Аксіѵ (Вардар), Стрімонѵл (Стріма сеаў Карасѵ), ші Еврѵс (Маріца). Ꙟн понтѵл Еѵксін: Істерѵл

сеаў Данувіус (Дунъреа), Іпаніс (Богул), Борістен (Ніперул) ші алтеле.

ѦМПЪРЦІРЕА. Церіле Европеі се ѧмпърца ѧн доуъ пърці, ѧн церіле попоарелор маі ѧнсемнате пк. ера Мачедоніа, Гречіа, Італіа ші Германіа, ші ѧн церіле попоарелор маі мічі пк. ера: Трачіа, Мізіа, Іліріа, Дачіа, Херзонезул Таурікў, Сармаціа Европеанъ, Панноніа, Норікул, Реџіа, Вінделічіа, Галіа, Спаніа ші Інсулеле Брітаніче.

МАЧЕДОНІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Мізіа. Ла ост Трачіа. Ла суд Тезаліа ші Епірул. Ла вест Епірул ші Іліріа гречеаскъ.

МѪНЦІІ. Олімпул о мърџінеа деспре Тезаліа. Піндул кътръ Епір. Щітіус ші Бернус кътръ Іліріа. Пангеус (алкътуеще о парте дін мунціі Кастагнаці) ку каре се деспърца де Трачіа, асъмінеа ѧн лъунтрул цереі Церзіне ші Бертіскус. Скадрус, Орбелус (Арџентаріѣ) ші Атос, ла голфул Сінгітікў.

ФЛѪВІІЛЕ. Аксіул (Вардар) чел маі маре флувіў ал Мачедоніеі, Нестул (Містро), Стрімонул (Стріма), Астреус (Вістріца), Аліакмон (Олатомона) ші Ерігонул.

ПОЛІТІЛЕ. Діум локул петречереі поетулуі-музік Орфеў. Підна (Чітро) унде Персеў ловіт де Романі перду ѧмпъръціа. Метона (Модон) унде Філіп перду ун окіѣ ѧнкунџурѫнд четатеа. Пела (Палатіза) унде се нъску Александру ші пърінтеле съў

Філіп. Едеса сеаѹ Еге (Едіса) пе Еріґон, ꙟн апропіере де еа се афла мормінтеле рігілор Мачедонієї. Пелагоніа сеаѹ Ераклеа капітала провінціеї де асъмінеа нѹміре. Терма сеаѹ Тесалонік (Салонікі), ла сінѹл Термаік. Халчіс (Егріпо) кап. Халчідеї, пенінсѹлъ дінтре сінѹл Стрімонік ші Термаік. Олінтѹл (Олінт) одінеоаръ репѹблікъ каре ціне а кѹ Атененії. Потідеа нѹмітъ ші Касандріа фѹ ші сѹпт стъпжніреа Атененілор. Стаґіра (Ліванова), ла голфѹл Стрімонік, патріа філософѹлѹї Арістотел.

Філіпі нѹмітъ ші Креніда ꙟнтемеетъ де Філіп пентрѹ ꙟнавѹціреа мінелор че се афла ꙟн прежма еї, кътръ лъкѹіторії ачестеї политіе апостолѹл Павел аѹ скріс о епістолъ, сѹпт зідѹріле еї Касіѹс ші Брѹтѹс се ꙟнвінсе де кътръ Октавіе ші Антоніе.

ГРЕЧІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Мачедоніа. Ла ост череа Егее. Ла сѹд мареа Медітеранъ. Ла вест мареа Іонікъ.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Гречіа се ꙟмпърцъ ꙟн 5 пърці де къпітеніе адекъ: Гречіа Пропріе, Тезаліа, Епірѹл, Пелопонесѹл ші інсѹлеле Гречієї.

ГРЕЧІА ПРОПРІЕ.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Тезаліа ші Епірѹл. Ла ост мареа Егее. Ла сѹд мареа Егее, голфѹл Саронік, ші Корінтіак. Ла вест мареа Іонікъ.

ȦМПЪРЦІРЕА. Гречіа Пропріе се ȧмпърцеа ȧн 8 провінції пк: Атіка, Мегара, Боіоціа, Фочіда, Локріда, Доріда, Етоліа ші Акарнаніа, каре тоате астъзі ръспунд ла провінціа Лівадіа.

АТІКА. Провінціа Атічеі фу патріа щіінцелор, а артелор ші а маі мултор барбаці ку ґеніі марі, путереа мілітаръ а лъкуіторілор, лі ȧнкредінцъ домніа Архіпелугулуі, еі ȧнтемеіеръ маі мулте колоніі ші рідікѫндусе песте тоате церіле Гречіеі, аџунсе а лі фі домнітоаре де ла 490—405 ȧнаінте де Хс. адекъ 85 ані.

Атена, капітала Атічеі, фу ватра фрумоаселор арте ші а літературеі, ȧнкѫт аџунсъ ла чеа маі ȧналтъ треаптъ а цівілізаціеі, ȧн еа се нъску маі мулці барбаці ку ґеніі марі прекум леџуіторіі: Солон ші Дракон; філософіі: Платон, Діоген ші Сократ; історічіі: Тучідід ші Ксенофонт; поеціі: Есхіл, Софоклес, Еврі́підд ші Арістофан; ріторіі: Есхін ші Димостен; коменданціі: Темістоклес ші Мілціад; ші дрептул Арістід. Атена се алкътуеа дін маі мулте кварталурі ші дін треі портурі марі: Піреус, Фалереус ші Мунніхіа. Ȧн партеа де сус а четъцеі нумітъ Акрополіс, каре се зіді де кътръ Чекропс нуміндусъ де ла ел ші Чекропіа, се афла маі мулте мормінте марі ші темплурі, ȧнтре каре се деосъбеа ачел а Атенеі нуміт Партенон ші Екатонпедон пентру къ авеа о сутъ пічоаре ȧнълціме ȧн фацъ, ȧн трѫнсул се афла статуа Мінервеі сеаў а Атенеі скулпатъ де фаімосул Фідіас. Спре апус де ла Акрополіс се афла Прі-

танеѹс ѹнде репѹблікa Атенеї цінеа ѹн нѹмър де четъцьні карії служісе патріеі ші акѹм ера непѹтінчоші, іаръ спре норд се афла Одеѹл лок ѫнсемнат пентрѹ ѫнчеркъріле мѹзікале; політіа дін прециурѹл Акрополѹлѹї авеа доуъспрезъче ѫнтрърі. Афаръ де зідіурі-ле четъцеї се афла о Академіе, Гімназіе ші грэдінї де преѹмблърї, ѹнде філософѹл Платон преда лекціїле сале, ші де ѹнде сxолерії лѹї се нѹміръ Платонічї, Академічї ші Періпатетічї адекъ преѹмблъторї. Портѹріле Піреѹл, Фалерїѹл ші Мѹніxіа служа де ѫнтъріреа політіеї кѹ каре ера ѫмпреѹнате прін зідіурї лѹнџї фъкѹте де кътръ Періклес. Елесіс (Лепсіна) ста ѫн фаца інсѹлеї Саламіна, ѫн еа се съвжрша містеріїле Елеосініче ѫн чінстеа Дімітреї сеаѹ а Цересеї, скопѹл лор ера де а ѫмвъца агрікѹлтѹра, цівілізаціа ші о реліџіе маї моралъ, пентрѹ ачеса тот ачела че се ініціа сеаѹ інтра ѫн еле тревѹеа съ пъзаскъ треї лѹкрѹрї: а дорі адевърѹл, а фі тъкѹт ші ашї ѫнфржна патіміле· Маратонѹл (Моргат) вестітъ ѫн історіа веке прін бірѹінца че аѹ пѹртат џенералѹл Атенеан Мілціад кѹ зече мії Гречї, асѹпра лѹї Даріе а Персілор каре трімісесъ о сѹтъ зече мії де оаменї сѹпт команда ла Датіс ші Атаферн ла 490 анї ѫнаінте де Хс.

МЕГАРА спре вест де ла пенінсѹла Атічеї ла істмѹл Мегарік (Корінтіан) кѹ капітала Мегара а къріа порт дін сінѹл Саронік се нѹмеа Ніза, ачеастъ політіе се ѫнсъмнъ пентрѹ ѫмпротівіреа чеа бравъ а лъкѹіторілор сеї кътръ чеї 30 де тіранї аї Атенеї.

БОІОЦІА спре норд де ла Атена де кътръ каре се деспърца пріи мунтеле Чітерон (Озіа), ачеастъ провінціе се колонізъ де кътръ Кадмус Фенічіанул ла 1450 ані ꙟнаінте де Хс. Боіоції ера робущі ші ръсбоїнічі, ꙟнсъ простіа лор ацунсъсъ де провербіе, ку тоате ачесте ꙟн еа се нъску маї мулці барбаці марї: Плутарх біографул ші Піндарꙋ поетул. Тебаніі сеаꙋ Боіоції се луптъръ мулт тімп пентру домніа Гречіеі ші ꙟнвінсе де доуъ орї пе Лачедемоні, ꙟнсъ пердереа вестітулуї Епамінонда прічінуі къдереа лор, де унде се адевереазъ къ соарта унуї попор адесе атжрнъ де ла ун сінгур омꙋ, Тебаніі пуртъръ ку тоате ачесте предомніа Гречіеі 13 ані ꙟнчепжндусъ де ла 371 ку бътъліа де ла Леуктра ші пънъ ла 358 ку бътъліа де Херонеа. Політііле челе маї ꙟнсъмнате ера: Теба зідітъ де кътръ Кадмус, се сфърмъ де Алесандру ал Мачедоніеї, ла 338, ꙟн каре ꙟмпрецураре ну круцъ декжт сінгуръ нумаї каса поетулуї Піндарꙋ, іаръ апоі се рідікъ де кътръ Касандру. Платеа (Платані) а къріа лъкуіторї ꙟн нумър де о міе се фъкуръ вестіці пентру бърбъціа ку каре с'аꙋ пуртат ꙟн бътъліа де ла Маратон, унде съ ꙟнвінсъ Мардоніе ал Персілор. Леуктра (Лівадостро) унде Спартаніі супт ріга лор Клеомброт се ꙟнвінсъръ де кътръ Тебанул Епамінонда. Аскра кътръ мунтеле Елікон (Палео-Вуні) патріа поетулуї Есіодꙋ. Лівадіа политіе мъреацъ а Гречіеі спре вест де ла лакул Копаіс (Топаліас), ꙟн апропіере де ачеастъ політіе се афла пъдуреа сфжнтъ ші пещера Трофонікъ ку ун оракул, сърбъріле ꙟн чінстеа луї Трофоніус ера унеле

дін челе маї помпоасе, ел ну фу декжт ун ероў маре, іаръ дупре кум зік алції ун хоцў вестіт. Херонеа (Капрена) унде Філіп жнвінсъ пе Тебанї ші Атененї ла 358 жнаінте де Хс. супунжнд Гречіа супт жугул Мачедонеан, ачеастъ політіе съ зіче а фі патріа біографулуї Плутарк. Орхомена жн каре се пъстра ченуша поетулуї Есіодў, жн апропіоре де ачеастъ політіе, Сіла ал Романілор жнвінсъ пе Архелаў ценералул луї Мітрідат. Авліс (Ваті) кътръ інсула Еубеа політіе марітімъ ку доуъ портурї, де унде Гречії се жнбъркъръ жнчепжнд ръсбоюл Троеї. Філі кътръ Атена унде Тразібул ретрас дін преунъ ку алції кончетъценї, се жнтрунї ші сурпъ путереа челор 30 де тіранї аї Атенеї пе ла 401 жнаінте де Хс.

ФОЧІДА спре вест де ла Боіоціа ку кап. Делфі (Кастрі) лжнгъ мунтеле Парнас (Лікаура), унде се кредеа къ лъкуеск Музеле, ачеаста ера чеа маї вестітъ політіе пентру оракулул луї Аполон че ера о преутеасъ нумітъ Пітіа, жнтр'ун темплу фоарте жнавуціт ші помпос пе а кърУеа фрунте ера скріс ку літере марї де аур: *γνώθεις αὐτὸν* адекъ куноаще-те пе сіне жнсуші. Аіче се консулта (сфътуеа) ну нумаї Гречії, че ші стреінії, партікуларії, склавії ші прінції, жнкжт пентру ачеаста ацунсъ а фі чел маї жнавуціт темплу. Паузаніа зіче къ ел маї жнтъю фу дурат ка о колібъ дін рамурї де дафін, апоі албінеле ку міереа ші чеара лор 'л пріфъку жнтр'ун темплу ушор, іаръ маї ла урмъ ацюнсъ а фі де арамъ ші де аур, каре сурпжндусъ се зіді де кътръ Анфікціонї. Жнавуціреа луї фу аша де маре, жнкжт ацунсъ а фі прі-

чіна ръсбоюлуї нуміт Амфікціонік, каре унелті къдереа Гречіеї аместекжндусъ ѫн еа Філіп а Мачедоніеї. Ла Делфї съ серба ші џіокуріле Пітіче ѫн чінстеа луї Аполон, кареле учісъ аколе пе дракону л Піто че фугъреа пе маїкъса Латона. Елатеа (Торкофорї) фу кап. Фочідеї афлжндусъ маї спре норд де ла Делфї. Лікоріа ну департе де Делфї де ла каре ші Парнасул се нумі Лікаор. Антічіра ла голфул де асъмінеа нуміре ѫнсемнатъ пентру еарба віндекътоаре де небуніе нумітъ Елабор.

ЛОКРІДА спре норд ші вест де ла Фочіда а къріа лъкуіторї се ѫмпърцеа: ѫн Локріенї, Епікнімізї, Локріенї Опунції ші Локріенї Озолї. Капітала ера Тронійм ѫн цара Епікнімізілор нуміцї аша де ла мунтеле Кнеміс, ѫн ачеастъ парте а Локрідеї се афлъ стржмтоареа Термопілелор (Гура-Лупулуї) каре есте фоарте ѫнгустъ авжнд де о парте рупуріле стжнчелор де пе мунтеле Ета (Катавотравуно) ка ун пъреге ші де алта голфул Маліак, аіче се пуртъ ла 480 ѫнаінте де Хс. вестіта луптъ каре ѫнемурі нумеле џенералулуї Спартан Леонідас ку а челор треї суте де Спартанї, каріі се ѫмпротівіръ гросулуї арміеї Персіене, алкътуітъ, дупре кум съ зіче, маї мулт дін доуъ мілioане де осташї. Опунціа ну департе де Термопіле спре Тезаліа, еа ера капітала Локріенілор Опунцї. Анупактў (Лепанту) унде Атененії адунъръ пе Месіненії фугъріцї.

ДОРІДА спре вест де ла Локріда, о провінціе мікъ ѫнтре мунцї ла ізвоареле ріулуї Чефіз (Мавро По-

тамос) се ҂нсъмна кꙋ політііле Ерінеꙋ, Віꙋн, Піндꙋ сеаꙋ̆ Ачіѳа ші Чітініꙋ.

ЕТОЛІА спре вест де ла Доріда ҂нтре Акарнаніа ші Тезаліа, ачеастъ провінціе се ріꙋра де Евена (Фідарі) ші Ахелоꙋ одініоаръ Тоас, ꙗръ астъзі Алб каре есте ꙋнꙋл дін челе маі̆ марі̆ флꙋвії̆ а Гречіеі̆, Етоліа ҂н тімпꙋріле честе маі̆ ноꙋъ се нꙋмеа ші Валахіа де ла Валахії̆ сеаꙋ̆ Ромжнії̆ стръмꙋтаці̆ аколе. Політііле челе маі̆ ҂нсъмнате ера: Тернꙋс (Еворіа) ші Калідон (Аетос).

АКАРНАНІА (Карніа) спре вест де ла Етоліа де кареа се деспърца прін флꙋвіꙋл Ахелоꙋ, мърџініндꙋсъ ла норд кꙋ Епірꙋл. Політііле челе маі̆ ҂нсъмнате ера: Артос (арте) капітала цереі̆ лжнгъ голфꙋл Амбрачіа. Стратос ҂н тімпꙋріле ръсбоꙗлꙋі̆ Пелопонісіак ера капітала Ахеілор. Акарнаніенії̆ ера вестіці̆ де пръщіері̆, еі̆ фꙋ ҂нвінгъторі̆ пънъ ші ҂н џіокꙋріле пꙋбліче а ле Гречілор.

ТЕZАЛІА.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Мачедоніа де кареа се деспърца прін мꙋнтеле Олімп. Ла ост мареа Егее. Ла сꙋд Гречіа проприе де кареа се деспърца прін мꙋнтеле Отріс (Анінмос) ші ла вест Епірꙋл де каре се деспърца прін мꙋнтеле Піндꙋл.

РІѠРІЛЕ. Чел маі̆ маре ріꙋ̆ а цереі̆ есте Пенеꙋл (Мезово) ші Сперхіꙋл (Елада).

МѠНЦІІ̆. Ета ҂нсъмнат прін ардереа лꙋі̆ Еркꙋле, Отріс, Калідромꙋ лжнгъ Термопіле, Оса (Кісавос),

Піліон (мѹнції Загореї), Піндѹл, Олімпѹл, ачещі патрѹ дін ѹрмъ сѫнт фоарте кѹноскѹці ꙟн Мітолоџіе ка локѹл пітречерей мѹзелор.

ПОПОАРЕЛЕ. Ꙟнтре лъкѹіторії Тезаліей се ꙟнсемна: Перебії, Долопії, Еніанії, Ітії, Малії, Фтіоції, Магніції ші Тезаліенії, карії ꙟн џенерал ера фоарте вестічї кавалерї аї Гречілор.

ꙞМПЪРЦІРЕА. Тезаліа се ꙟмпърца ꙟн 4 пърцї: Естіотіда, Пеласгіотіда, Тезаліотіда ші Фтіотіда. Ꙟн Тезаліа се ꙟнтѫмплъ делѹвіѹл (потопѹл) нѹміт Дефкаліонік дѹпре кѹм аратъ мітолоџіа.

Ꙟн Естіотіда се ꙟнсъмна політііле Перідіа каре се дъръмъ де кътръ Цезар.

Ꙟн Пеласгіотіда сеаѹ Перебіа се ꙟнсъмна політііле Магнесіа нѹмітъ ші Сепіа ла мареа Егее лѫнгъ каре се сфърмъ о парте маре а флотей лѹї Ксерксес де о фортѹнъ. Іолхос (Воло) ꙟн фѹндѹл голфѹлѹї Пеласгік сеаѹ Пегазетік нѹміт аша де ла портѹл Пегазік се ꙟнсамна ка патріа ероѹлѹї Іасон ші ка локѹл порнірей Аргонаѹцілор спре Колхіда пентрѹ лѹареа Велерѹлѹї (*). Ферес лѫнгъ лакѹл Бевеіс (Карлас) резіденціа домніторѹлѹї Адмед. Ларіса ера капітала церей ші чеа маї мъреацъ політіе дін тоатъ Тезаліа чінстіндѹсъ ші ка локѹл нащерей ероѹлѹї Ахіл.

Ꙟн Тезаліотіда се ꙟнсемна політііле Фарзала (Фарса) вестітъ пріи бірѹінца че аѹ пѹртат Іѹліе Цезар асѹпра лѹї Помпеѹ ла 48 ꙟнаінте де Хс. ꙟн 2 Септемвріе. Кінос-Кефалес ѹнде мѹрі џенералѹл Тебан Пелопіда бірѹінд пе Тезаліенї, спре ашї рес-

(*) Мітолоџіа зіче къ Валерѹ ар фі фост пієлеа кѫ лѫнъ де аѹр а ѹнѹї вербек.

бѹна де крѹзімеле кѹ каре се тратасъ декътръ прінцѹл де Ферес Александрѹ, аіче ші Філіп ал 3-ле ал Мачедоненілор се ꙟнвінсъ де кътръ Романі. Елас пе рìѹл Еніпеѹ ꙟнсъмнатъ пентрѹ оріџінеа (ꙟнчепѹтѹл) нѹмелѹі де Елада, кѹ каре се нѹмі маі ꙟн ѹрмъ тоатъ Гречіа. Тавлаціа сеаѹ Мінѹната (Тавмано) нѹмітъ аша де ла позіціа еі каре ера ꙟн міжлокѹл кꙟмпіілор челор ꙟнкꙟнтътоаре а ле Тезаліеі.

Ꙟн Фтіотіда се ꙟнсъмна політііле Ераклеа Трахініа (Зеітон) каре се нѹмі аша ꙟн чінстеа Ераклізілор коборіторі дін Еракліс сеаѹ Еркѹле, каре аіче пітрекѹ челе маі де пе ѹрмъ зіле а віеџеі сале арзіндѹсъ пе мѹнтеле Ета че стъ спре вест де ла політіе. Ламіа ла голфѹл Малаік, вестітъ пентрѹ ръсбоюл ѹрмат ꙟнтре Атенені ші Антіпатрѹ Ламіанѹ гѹвернаторѹл Мачедоніеі. Теба ла голфѹл Пегазетік, се нѹмі маі ꙟн ѹрмъ ші Філіпополі. Іпата апроапе де ріѹл Сперхіѹ.

ЕПІРѸЛ.

(АЛБАНІА ДЕ ЏОС).

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Іліріа. Ла ост Мачедоніа ші Тезаліа. Ла сѹд Акарнаніа ші голфѹл Амбрачіа. Ла вест мареа Іонікъ.

РІѸРІЛЕ. Аѹс (Воніза) чел маі маре а цереі. Ахерон (Загора) нѹміт де кътръ поеџі ріѹл Тартарѹлѹі, пентрѹ колорѹл чел негрѹ ал апеі сале, ꙟнтрꙟнсѹл се варсъ Кочітѹл, карълі нѹміт а Тарта-

рулуĭ, каре се скургŭ ꙟнмарea Іонікъ. Аретон (Ѡрса) ші Араштітус (Арта); ачесте доуъ се варсъ ꙟн голфул Амбрачіа.

ПОПОАРЕЛЕ. Ꙟнтре лъкуіторії Епірулуĭ се ꙟнсъмна треĭ съмінції маĭ ку самъ, Хаонії аштъзаці ла нордвестул цереĭ, Теспроції кътръ судвест спре голфул Амбрачік ші Молошії кътръ суд-остŭ деалунгул голфулуĭ Амбрачік ші ла остул цереĭ, афаръ де ачестіа се маĭ афла ші алції, пе карії Елінії жĭ нумеа барбарĭ ꙟн тімпуріле ръсбоюлуĭ Пелопонісіак. Стравон зіче къ Епіроції ворбеа о лімбъ деосебітъ ші къ ачеаста ера маĭ тот ачееа че ші а Мачедоненілор, ꙟнкжт съ паре къ ідіома Албанезілор де астъзĭ се траџе дін лімба веке а Епіроцілор.

ꙞМПЪРЦІРЕА. Епірул се ꙟмпърца: ꙟн Хаоніа, Теспроціа, ші Молозіа, кътръ каре се маĭ нумъра ші Атінтаніа де ла цермуріле Чіднулуĭ.

ПОЛІТІЛЕ. Амбрачіа (Арта) лжнгъ голфул де асъмінеа нуміре ера капітала цереĭ Молошілор ші резіденціа Домніторюлуĭ Пірус, каре фу чел маĭ вестіт дінтре тоці аĭ Епірулуĭ. Нікополіс (Превезе) зідітъ де кътръ Октавіе Август ꙟн фаца Акціулуĭ спре адучереа амінте а біруінцеĭ сале пуртате ла промонторіа Акціу (капул Фіголо) асупра луĭ Антоніе каре фуџі ку Клеопатра ла 2 Септемвріе 31 анĭ ꙟнаінте де Хс. Додона вестітъ пентру ун оракул а луĭ Жоеа. Бутротум (Бутрінто) політіе марітімъ ꙟн фаца інсулеĭ Корчіра.

ПЕЛОПОНЕСȢЛ.

(МОРЕА).

НȢМІРЕЛЕ. Ачеастъ пенінсулъ а Гречіеĭ пуртъ маĭ мулте нумірĭ прекум Егеаліа де ла лъкуіторĭ Егаліалĭ, каріĭ маĭ ꙟн урмъ се нумірь Ахеĭ, іар пенінсула Ахаіа. Дупъ ачееа Апіа де ла боул Апіс адус аколе де кътръ колонііле веніте дін Еџіпт ла каре се ꙟнкіна. Артос де ла Фенічеанул Інах че аŭ ꙟнтемеет політіа Аргосул ла 1686 ꙟнаінте де Хс. Пеласгіа де ла лъкуіторіĭ Пеласгĭ ші де ла Фріџіанул Пелопс каре с'аŭ ашезат аіче с'аŭ нуміт Пелопонес, астъзĭ се нумеще Мореа.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд голфул Корінтіан. Ла ост голфул Саронік ші Арголік. Ла суд голфул Лаконік ші Месініак. Ла вест голфул Чіпарік.

ФЛȢВІЛЕ. Челе маĭ марĭ флувіĭ а ле Пелопонесулуĭ сѫнт: Евротас (Васіло Потамос), Памізус (Пірназа) Неда ші Алфеŭ (Піуфіа).

МȢНЦІĬ. Таігетул (Мані) ꙟн Лаконіа, Егалеон, Тіматеа ші Ітома ꙟн Месініа, Чілен ꙟнсемнат ку нащереа луĭ Ерміс сеаŭ Меркуріе, Ерімант, Менал ші Лічеон ꙟн Аркадіа. Сіпіл ші Іоніон ꙟн Ахаеа.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Пенінсула Пелопонесулуĭ ꙟн тімпуріле челе маĭ векĭ се ꙟмпърца ꙟн 6 провінціĭ: Ахаеа, Арголіда, Лаконіа, Месіна, Еліда ші Аркадіа.

АХАІА се афла токмаĭ ла нордул пенінсулеĭ Пелопонісіаче ла голфул Корінтіак, алкътуіндусъ дін Ахаіа пропріе, Січіона ші Корінтул ку політііле челе маĭ ꙟнсъмнате Патре (Патрас) ла голфул Корінті-

ак, Егеум (Востіза), Егіра, Січіона (Базіно) ера капітала челуї маї векїу рігат а Гречіеї апроапе де ріул Азопу, еа фу патріа луї Аратус къпітеніа Ахеілор, політіа се сфърмъ де ун кутремур де пъмжнт ші апоі іаръш се рідікъ. Корінтул ла Істмул де асъмінеа нуміре, політіе маре, ѫнавуціт ші стрълучітъ, еа фу дърматъ де кътръ Романї прін консулул Муміус ла 147 ѫнаінте де Хс. ші ѫн урмъ се рідікъ де кътръ Іуліус Цезар. Ахаіа фу фоарте ѫнсъмнатъ ѫн історіе прін легътура че аў фъкут ѫн протіва Романілор лъкуіторії сеї, карії маї апоі се супусе.

АРГОЛІДА ла остул Пелопонесулуї ѫн пенінсула Арголіда дінтре голфул Саронік ші Арголік, ку політііле челе маї ѫнсемнате: Аргос ла голфул де асъмінеа нуміре а къріа порт се нумеа Нопліа Романа (Наполі) ѫн еа се учісъ Пірус ріга Епірулуї де кътръ маіка унуї осташ аргівеан ловіндул ку о kъръмідъ ѫн капу, ѫн мінутул кжнд Пірус авжнд брацул рідікат воеа се учідъ пе осташ, маї спре суд де ла Аргос се афла лакул нуміт Лерна атжт де вестіт ѫн мітолоџіе пентру учідереа монструлуї де кътръ Еркуле, че съ зіче а фі авжнд шепте капете нуміт Ідра, асъмінеа пентру нелеџюіта фаптъ а челор 49 де Данаіде каре учісеръ пе мірії лор ѫн сара нунцеї, аіче се серба ші церімоніїле Цересеї ѫнтру ун редїу де кіпарісї. Мічена резіденціа луї Агамемнон. Тірінт (Ватіа) фу капітала ероулуї Персеу, ачеаста се дъръпъ де кътръ Аргівенї ѫн тімпуріле ръсбоюлуї Пелопонісіак пентру ка съ ѫнтъреаскъ маї біне

Аргосул, ꙟн Тірінт съ зіче де кътръ унії къ с'ар фі нъскут Еркуле. Епідор (Підавра) ꙟн фаца інсулеї Егіна, ꙟн апропіере де політіе пе мунтеле Епідор се афла ун темплу фаімос а луї Ескулап (зінул дофторіеї) ку ун оракул, къчї аіче се кредеа къ с'ар фі нъскут ел де кътръ маікъ са Короніс ꙟн аскунс. Німеа вестітъ пентру учідереа леулуї нуміт Німеус де кътръ Еркуле, кареа фу чеа ꙟнтжї фаптъ ероікъ а са, аіче се серба џіокуріле нуміте Німеіче ла фіещекаре треї ані, ꙟн чінстеа ероулуї, пентру учідереа леулуї, ла каре ꙟмпреџураре жудекъторії џіокурілор ера ꙟмбракацї ꙟн страе де доліу (де ꙟнстрістаре) спре а ꙟнсъмна ꙟнчептул лор, пе лжнгъ ачесте се афла шї ун темплу ꙟнкінат луї Жоеа нуміт Німеул. Тразена (Дамала) політіе веке шімъреацъ, аіче петречеа шї Пітеапреутеаса луї Аполон, портул політіеї се нумеа Погон. Ерміона (Кастрі) ку портул Маіс, Стравон зіче деспре політіа ачеаста, къ ꙟн апропіере де еа се афла ун друм фоарте скурт пентру де амерџе ꙟн Інферн (тартар) шї пентру ачеаста адаоџе ел, къ лъкуіторії цереї ну пунеа ꙟн гура морцілор лор оболул сеаў плата че се луа де кътръ Харон.

ЛАКОНІА ла судостул Пелопонесулуї а кърїа лъкуіторї нуміцї Лачедомонї сеаў Спартанї ера вестіцї пентру вецуіреа лор чеа аспръ шї пентру сімплічітатеа наравурілор. Леџіле челе фірещї ла жнншії ера ꙟн протіва челор соціале, фіінд ну нумаї аспре шї куріоазе, ба адесе орї шї некувіінчоасе. Фетеле Спартане ꙟн сърбъторіле публіче се ꙟнфъцоша гоале, ла зіоа Діанеї се бътеа ку верџї пънъ ла сжнџераре,

авжнд чеа маї маре чінсте жунеле сеаѹ жуна че ар фі фост маї ръбдътоаре. Копії чеї бетеџі ꙟнкъ де прунчї се учідеа, прекум ші бътржнії чеї непутінчошї арункжндусе де пе мунтеле Таігет, супт кувжнт къ статул ну требуе а пурта асъміне сарчіне (уїтжнд прін ачеаста даторііле де рекуноштінцъ кътръ пърінцї, кътръ бінефъкъторї ші кътръ маї марії лор). Спартанії фъръ деосъбіреа рангурілор мжнка ла оспъцъріі публіче букате фоарте сімпле, ꙟнтре каре чеа маї обічнуітъ ера о замъ неагръ дреасъ ку сінџе, еї віецуеа аша ка ші кжнд ну ар фі авут пърінцї, фемеї ші фії, копііі лор ꙟнкъ дін врѣрста чеа тжнъръ се крештеа де кътръ гуверн, депрінзіндусе де пе атунчеа а се супуне ші а суфері тоате греутъціле; чеа маї де къпітеніе ꙟнделетнічіре а лор ера ꙟнвъцареа де а пурта армеле ші а се лупта, прін каре мііжлок аџунсе а фі вестіцї ші бравї осташї. Ачееа че преџуеа маї мулт ун Спартан ера Република, ші аморюл еї сеаѹ а патріеї ковжрша пе тоате челелалте. Спартанії ера робущї, ушорї ꙟн алергаре, необосіцї, ꙟндрънецї ꙟн ресбоае, аспрї ꙟнтре джншії ші чеї маї марї душманї а Атененілор, асъмінеа чеї маї крузї ші неоменошї кътръ непорочіцїї Елоцї лъкуіторї дін Елос пе карії жї луасе ꙟн шербіе (робіе), супунжндуї ла челе маї греле мунчї ші адесе орї пънъ ші морцеї, нумаї пентру плъчеріле лор. ꙟнтре політії ера: Спарта (Містра) нумітъ ші Лачедемона, пе флувіул Евротас, ера капітала цереї неавжнд вре о ꙟнтърітуръ сеаѹ зідъ, къчї Спартанії зічеа къ пептуріле ші брацеле лор сжнт ꙟндестуле

пентрꙋ апарареа капіталіеї лор. Селазіа ꙟн апропіере де кареа се бътꙋ Клеомен де кътръ Антігон ші Ахеї. Елос де ла а къріа лъкꙋіторї ꙟнвінші, Спартаній нꙋміръ пе тоцї шербіцїї ші слꙋџеле лор Елоцї.

МЕСІНА спре вест де ла Лачедемона ла голфꙋл Месінік. Лъкꙋіторії Месіненї се ꙟнкъеръръ ла лꙋптъ кꙋ Спартаній ла 743 анї ꙟнаінте де Хс. каре цінꙋ маї мꙋлцї анї, ꙟнкꙟт дꙋпъ доꙋъ бътълії марї дін каре ꙟнтжеа цінꙋ 19 анї ші а доꙋа 14 анї се ꙟнвінсъръ Месіненії ла 685 ꙟнаінте де Хс. лꙋжндꙋсе ꙟн шербіе де кътръ Спартанї, ꙋнії дінтре еї фꙋръ сіліцї ашї пъръсі цара фꙋџінд ꙟн Сіціліа ꙋнде ꙟнтемеіеръ політіа нꙋмітъ де пе джншії Месіна, іаръ о парте се дꙋсъръ де кътръ Атененї ла Наꙋпактꙋ. Ачеастъ бірꙋінцъ пе кꙟт ꙟнълцъ пꙋтереа ші нꙋмеле Спартанілор, пе атжта 'л ші ꙟнегрі ꙟн фоіле історіеї сꙋпꙋсе џꙋдекъцеї чеї дрепте ші оменоасъ. ꙟнтре політії ера: Месіна (Мосеніго) капітала цереї ла пічорꙋл мꙋнтелꙋї Ітома. Короне (Корон) політіе марітімъ ла голфꙋл Месініак. Метона (Модо). Пілос (Наварін) кꙋ порт бꙋн. Ітома (Вꙋлкано). Чіпарісіа. Стеніклярос капітала домніторілор Месінеї. Андаміа асеменеа фꙋ капітала цереї. Іра фꙋ чеа маї де пе ꙋрмъ четате а Месіненілор ꙋнде се ретрьсесе, ші кареа се лꙋъ де кътръ Спартанї дꙋпъ че о цінꙋ ꙟн ꙟнкꙋнџꙋраре 11 анї ла 685 ꙟнаінте де Хс.

ЕЛІДА ла нордвестꙋл Пелопонесꙋлꙋї ші а Месінеї се лъкꙋеа дін ꙟн векіме де кътръ Епеенї, карії маї

апоі се нуміръ Елеі де ла ріга лор Еле. Цара се ꙟмпърца ꙟн Тріфіліа, Пісата ші Еліда ку політііле челе маі ꙟнсъмнате: Олімпіа фоарте куноскутъ пентру џіокуріле че се фъчеа ꙟн чінстеа луі Жоеа ші каре ера челе маі вестіте ꙟн тоатъ Гречіа, еле урма а се серба дін чінчі ꙟн чінчі ані цінѫнд кѫте чінчі зіле. Піза ꙟн фаца Олімпіеі пе ріул Алфеу. Еліс сеаў Еліда (Колоскоп) пе Пенеў ера капітала цереі. Чілена ꙟн голфул де асеменеа нуміре ера чел ꙟнтѫіў порт дін царъ.

АРКАДІА спре ост де ла Еліда, еа ера плінъ де мунці ші пъшуні фоарте грасе, пе унде се крещеа ненумърате турме. Лъкуіторії Аркадіеі ну ера аша де блѫнзі сеаў прощі дупре кум уніі дін поеці ні дескріў, къчі еі учісъръ ку петре пе маі мулці дін тіраніі лор ꙟнформѫнд дін статў о републікъ. Еі ера фоарте мулт юбіторі де музікъ, ꙟнсе нещіінца ші некултура лор сатіріндусе, се нумеа прівігіторі магаріі чеі фрумоші крескуці ꙟн Аркадіа. Аркадіеніі ꙟнтемеіеръ кѫтева колоніі ꙟн Еџіпт унде се афла ші нумеле де Аркадіа. Політііле челе маі ꙟнсъмнате ера: Мегалополіс (Леонтарі) пе ріул Елісон се зіді де кътръ Епамінонда дупъ бътаеа де ла Леуктра, кареа ꙟн пуцін тімп аџунсъ чеа маі маре ші уна дін челе маі фрумоасе політіі а Пелопонесулуі, ꙟн прівіреа мулціме і темплурілор, ші а алтор монументе. Мантінеа (Горіца) політіе веке пе кареа о сфърмъръ Спартаніі ꙟн тімпуріле ръзбоюлуі Пелопонез ші ꙟн урмъ аџунсъ а фі атѫт де вестітъ прін бътъліа урматъ аіче ꙟнтре Спартані командуіці

де Агесілаў, ші Тебанії де кътръ Епамінонда ла 363 ані ꙟнаінте де Хс. ꙟн каре чещї дін урмъ фуръ біруіторї де ші пердуръ пе бравул џенерал. Тегеа (Мокліа) чеа маї ꙟнсъмнатъ політіе ꙟн Аркадіа веке маї ꙟнаінте де а се рідіка Мегалополіс, еа ера вестітъ пентру мърецул templу а Мінервеї, каре мулт тімп фу ун азіл (лок де скъпаре) неатінс пентру тоцї кріміналіщії Гречіеї. Оркомена пе каре Омір о аратъ ꙟнавуцітъ ꙟн турме, еа ꙟн тімпуріле луї Еродот ну екзіста. Трікрена ун лок ꙟн Аркадіа унде Паузаніа зіче къ с'ар фі нъскут Меркуріе, аіче се афла ші треї фжнтжне ꙟн каре съ ші скълда, ачест лок ера ꙟнкінат луї.

ІНСУЛЕЛЕ ГРЕЧІЕЇ.

Челе маї ꙟнсъмнате інсуле а ле Гречіеї дін мареа Егее, Медітеранъ ші Іонікъ ера:

ꙟн мареа Егее: Інсула Лемнос (Сталімена), Тенедос ꙟн фаца Троеї вестітъ пентру вінацеле ші родуріле сале, асъмінеа пентру къ ꙟн ръсбоюл Троеї флота Гречілор се трасъ ꙟн досул інсулеї, кжнд се пріфъку къ рідікъ аседіа, іаръ Троаденії вжржръ ꙟн четате калул чел маре де лемнў, ꙟн каре се афла аскунші къпітеніїле арміеї Гречещї, дупъ каре се ші сурпъ четатеа. Спіатос, Скопело, Соломніа, Евдеміа, Пепарета, Сцірос (Скіро) ꙟнсъмнатъ ꙟн фабулаціе ка локул унде се креску Ахіл ші унде ꙟнсоцї пе Деідаміа фійка луї Лікомед ріга ачестеї інсуле, ꙟн еа лъкуеа ші Долопії ніще курсарї неꙟнфржнацї, карії се алунгаръ де кътръ Чі-

мон Атенеанѫл, ꙟн ачеастъ інсѫлъ се екзілъ ші Тезеꙋ. Інсѫла Еѫбеа нѫмітъ астъзї Негропонт кѫ капітала Халчіс ші політіа Еретріа (роко сеаꙋ стѫнка) спре сѫд де ла чеа дінтъюꙋ, ші адоѫа політіе ꙟн інсѫлъ ера Каріста лакапътѫл деспре сѫд а інсѫлеї. Інсѫла Саламіна (Колѫрі) ꙟнтре кареа ші ꙟнтре континентѫл Гречіеї бравѫл Атенеан Темістоклес сфъръмъ де тот флота Персілор ла 480 ꙟнаінте де Хс фъкѫндѫсісъ прін ачеастъ біруінцъ нѫмеле немѫріторюꙋ. Інсѫла Егіна кѫ капітала де асъмінеа нѫміре, кареа се сфърмъ де кътръ Атенені ꙟн тімпѫріле ръсбоюлѫї Пелопонісіак.

Інсѫлеле Чікладе ші Спораде. Андрос (Андро), Тенос (Тіно), Міконі, Делос (Ділі) деспре каре фабѫла зіче, къ Латона ꙟнгрекатъ фіінд де кътръ Жоеа кѫ Аполон ші Діана, іаръ соціа са Жѫна дін залѫзіе, о фъкѫ а се алѫнга де кътръ ѫн дракон кѫмпліт, ꙟнкѫт Латона нѫ пѫтеа ашї афла лок де ѫшѫраре, пънъ кѫнд Нептѫн ꙟндѫрѫндѫсъ лові кѫ Тріdінта ꙟн мареа ші еші інсѫла ачеаста дін афѫндѫріле еї, пе каре скъпъ Латона, іаръ апої Аполон спре рекѫноштінцъ статорнічі ачеастъ інсѫлъ ꙟнтре Чікладе, фіінд къ пънъ атѫнче ера плѫтітоаре пе маре. Сірос (Сіра), Цітнос (Терміа), вестітъ пентрѫ апеле сале термале (калде). Чеос (Зіа) ѫнде се нъскѫръ поецїї: Сімонід, Башілід ші ораторѫл Продікѫс. Ікаріа спре ост де ла Міконі, еа къпътъ нѫміреа ачеаста де ла Ікарѫс фіюл лѫї Дедал, кареле скъпѫнд дін ꙟнкісоріле Кретеї ші сбѫрѫнд прін аџюторюл аріпілор фъкѫте де пърінтеле съꙋ, нѫмітѫл къзѫ ші се ꙟнекъ,

кареле се ӂнмормжнтъ де кътръ Еркулес ӂн ачеастъ інсулъ че се ші нумі дупре джнсул Ікаріа, іаръ мареа дін ҷіурул еї мареа Ікарікъ. Наксос (Наксіа) чеа маї маре інсулъ дінтре Чікладе ші фоарте алеасъ ӂн вінаце, пентру каре ера ӂнкінатъ луї Бакус. Аморгос. Парос вестітъ пентру мармора са чеа албъ. Іос (Ніо). Сіцінус (Сіціно). Полегандрос (Полігандро). Мелос (Міло) уна дін челе маї марї дінтре Чікладе. Тера (Санторін) а къріа лъкуіторї ӂнтемееръ Цірена дін Лівіа. Анаф (Нафіо). Астіфаліа (Стамфаліа) вестітъ пентру акуфундъторії сеї че скот бурете.

ӂн мареа Медітеранъ. Інсула Чітера (Серіго) ла капътул деспре судост а Пелопонесулуї, ӂн апропіере де Чітера фабула зіче къ с'ар фі нъскут Вінереа сеаў Афродіта дін спумеле мъреї; лъкуіторії дін еа зіді ӂн чінстеа зінеї ун темплу мъреҷ супт нуме де Вінереа череаскъ. Інсула Крета (Кандіа) ку капітала Кноза резіденціа Луї Мінос домніторіул інсулеї, ӂн еа се афла ші вестітул Лаберінт фъкут де кътръ Дедал, ӂн каре се цінеа Мінотаурул (*), къруеа дупъ о конвенціе ӂнкеіетъ ӂнтре Крітенї ші Атененї, ачещї дін урмъ ера даторї аї да пе фіещекаре анў шепте жунї ші шепте жуне спре мжнкаре, пънъ кжнд се учісъ де кътръ Тезеў фіул луї Егеў ал 9-ле рігъ а Атенеї. Політіа Гортіна ера маї маре декжт Кноза, Амфімаліа ла голфул де асеменеа нуміре. ӂн Крета се афла мунтеле нуміт Іда (Псілоріті) сеаў а луї Жоеа ла міжлокул інсулеї, деспре каре фабула зіче, къ пе ел с'ар фі кре-

(*) Монстру ҷумътате омў ші ҷумътате таур.

скут Жоеа де кътръ Німфе пе кжнд ера прункӱ, унде се алъпта де капра Амалтеа ші се хрънеа де міереа албінелор де пе ачест мунте.

Ꙟн мареа Іонікъ. Зачінта (Занта) нумітъ аша де ла Зачінтӱ дін Беоціа каре ꙟнсоці пе Еркулес ла експедіціа са ꙟн Спаніа ші каре ꙟнтурнжндусъ мурі ꙟн інсула ачеаста унде ꙟнмормжнтжндусъ се нумі дупре жнсул інсула Зачінта.

Інсула Чефалоніа ку політііле прінціпале: Саме Крану ші Палеа тоате ку портурі. Інсула Ітака (Теакі) патріа луі Оуліс. Інсула Леукада (Сен-Маур) ку промонторіа де асеменеа нуміре, іаръ астъзі нумітъ капул Дукато, де пе каре поета Сафо се арункъ ꙟн мареа прекум ші алці ненорочіці ꙟнаморацї. Ачесте треї інсуле се афла супт стъпжніреа луі Оуліс. Інсула Корчіра (Корфу) се сокотеа ла Епір ку капітала Корчіра, каре ꙟн тімпуріле ръсбоюлуі Пелопонісіак ера ꙟнсъмнатъ ꙟн путереа са марінъ, ачеастъ інсулъ се ꙟнсъмна пентру науфржнџереа луі Оуліс.

ІТАЛІА.

НОУМІРЕА. Ачеастъ пенінсулъ пурта маї мулте нумірї прекум: Сатурніа де ла Сатурн унул дін чеї маї векї ꙟмпъръцітори а еї. Енотріа де ла ріга Аркадіеї Енотріе че се статорнічі аіче. Аузоніа де ла унул дін попоареле лъкуітоаре дін векіме веніт дін Лівіа, сеаӱ де ла Аузон фіюл луі Оуліс ші а Каліпсеї. Есперіа де ла Гречї пентру къ се афлъ ла апусул цереї лор. Італіа де ла унул дінтре чеї ꙟн-

тжї домніторї аї сеї нуміт Італус фіюл луї Телегон ріга Аркадіеї, сеаў де ла боїї че се афла аіче ѫн чірезї ненумърате нуміцї гречеще Італоа.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд мунції Алпї. Ла ост Іліріа шї мареа Адріатікъ. Ла суд мареа Медітеранъ. Ла вест мареа Тускулікъ шї Галіа.

ѪМПЪРЦІРЕА. Італіа се ѫмпърца ѫн 4 пърцї де къпітеніе: 1. Галіа Цізалпінъ ла нордул Італіеї; 2. Італіа проприє ла міжлокў; 3. Гречіа магна (маре) ла судул Італіеї; шї 4. Інсулеле Італіеї.

ГАЛІА ЦІZАЛПІНЪ.

(Ръспунде ла ПІЕМОНТ, ПАРМА, МОДЕНА ШІ ЛОМБАРДО - ВЕНЕЦІА).

НꙊМІРЕА. Галіа Цізалпінъ адекъ дінкоаче де Алпї, се нумі аша, къчї Галії Транзалпінї сеаў де дінколо де Алпї се статорнічіръ аколе. Ачеастъ парте а Італіеї се нумеа шї Галіа Тогатъ, пе кжнд попорул че лъкуеа ѫн еа къпътъ дрепт де а пурта Тога Романъ.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Реціа де каре се деспърца прін мунції Алпї. Ла ост мареа Адріатікъ. Ла суд Італіа проприє де каре се деспърца прін мунції Апенінї, шї мареа Лігустікъ. Ла вест Галіа де каре се деспърца прін Алпї.

ФЛꙊВІЇ шї РІꙊРЇ. Падуа (По), Атезіс (Адігул), Тічінул (Тезінул), Дуріа (Дуеро), Адуа (Ада) Ренус

(Рінѕл), Оліос (Огліо), Мічіѕл (Мінціо), Рѕбікан (Фѕмічіно), Макрѕ, Требіа (Тревi) вестіт пентрѕ біруінца лѕї Анібал асѕпра Романілор, Ѹарѕ ші Тімаѕл.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Галіа Цізалпінъ се ꙟмпърца ꙟн доѕъ: ꙟн Галіа Транспанданъ дінколо де флѕвіѕл По ші ꙟн Галіа Ціспанданъ дінкоаче де По, іаръ целіле алкътѕітоаре лор ера:

ЛІГѸРІА кѕ политііле: Нічеа (Ніза), Генѕа ла голфѕл Лігѕрік, Монако ꙟн апропіере де портѕл кърia се афла ѕн темплѕ ꙟнкінат лѕї Еркѕле, къчї аіче се опрі кжнд меарсъ ꙟн Спаніа спре а бате пе Геріон, ачеастъ провінціе алкътѕеще астъзї о парте дін Піемонт ші репѕбліка веке а Генѕеї.

ГАЛІА ЦІСПАНДАНЪ кѕ политііле: Плаченціа (Піаченца), Парма, Регеѕм (Регіо) ѕнде се діскъпъцінъ Брѕтѕс дін поронка лѕї Помпеѕ, Мѕтіна (Модена) де ла кареа се нѕмі ші ръсбоюл Мѕтінік, ачел дѕпъ Антоніе чел маре ѕрмат ꙟнтре Тріѕмвірат. Бононіа (Болоніа), Равена ера резіденціа гѕвернаторілор дін оріент венінд ꙟн Італіа.

ГАЛІА ТРАНСПАНДАНЪ кѕ политііле: Медіоланѕл (Мілано), Тічінѕл (Павіа) ꙟн апропіере де каре Анібал бътѕ пе Романї ꙟнтжеа датъ. Кремона, Мантѕа ꙟн апропіере де кареа се нъскѕ поетѕл Вірціліе, Бергамѕл (Бергамо) зідітъ де кътръ Галї. Сегѕзіа (Сѕса) кѕ ѕн арк де тріѕмфѕ а лѕї Август а кърѕеа ръмъшіце ші астъзї се пъстреазъ.

ЕНЕТІА сеаѕ Венеціа де астъзї, кѕ политііле: Патавіѕм (Патавіа) патріа історіографѕлѕї Тітѕс Лівіѕс, еа ера ѕна дінтре челе маї вестіте по-

літії а Італіеї. Атріа (Адріа) зідітъ де кътръ Тоскані, де ла кареа лъъ нуміре мареа Адріатікъ. Верона уна дін челе маї фрумоасе політії а Італіеї векі ші патріа поетулуї Катулус ші а луї Плініе.

КАРНІА нумітъ астъзї Фріоліа ꙟн Венеціа ку політііле: Тергеста (Тріест) ла голфул Тергестік. Аквілеа політіе фоарте таре.

ІСТРІА пе кареа Август ші Тіберіе о уні ку Італіа, ꙟн еа се ꙟнсъмна політііле: Пола ші Фіанона (Фланона). Цара Енетілор сеаў Венеціа ші Істріа се сокотеа ка о парте алътуратъ ла Галіа Цізалпінъ.

ІТАЛІА ПРОПРІЕ.

(Ръспунде ла дукатуріле: ЛЎКА, ТОСКАНА, ШІ СТАТЎЛ ЕКЛЕЗІАСТІК СЕАЎ А ПАПЕЇ).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Галіа Цізалпінъ. Ла ост мареа Адріатікъ. Ла суд Гречіа magna (маре). Ла вест мареа Тіренъ ші голфул Лігустік.

ФЛЎВІЛЕ. Тіберул (Тібрул) ісворіторіў дін мунції Апеніні каре пріімінд ꙟн сіне Кланікул, Нара, Аліа, Крімера ші Аніона се варсъ маї џіос де Рома ꙟн мареа Тіренъ. Аніул (Теверона). Нумікус ꙟн а кърuеа апе се ꙟнекъ Енеас. Ліріс (Гарігліако).

ꙞМПЪРЦІРЕА. Італіа пропріе се ꙟмпърца сеаў се алкътуеа дін урмътоареле цері:

ЛАЦІЎМ цара Латінілор сеаў а Романілор, а кърора пъмжнтурі афлътоаре ꙟнтре Тіберу, Тіверона ші ма-

реа Тіренъ ле креску ку купріндереа челоралалте цері а попоарелор меціеше, ачеастъ парте мікъ де пъмжнт ацюнсъ а фі центрул лумеї чеї векї куноскуте. Історіа Романілор ні ӑнфъцошазъ треї спохе марї: Ӑнтжеа есте пънъ кжнд еї авуръ ріції каріі ӑнтемеіеръ Рома, ӑн ачест тімп се ӑнделетнічеа ку хоціїле шї лукрареа пъмжнтулуї, фіінд пуцін лумінаці шї суперстіціошї, іаръ ку наравуріле сімпле сеаў маї біне барбаре. А доуа есте кжнд Рома ацюнсъ републікъ шї дъду ӑн фаца лумеї ӑндестуле ексемпле деспре віртуціле четъцънілор сеї. А треіа есте кжнд Рома грръмъді маї мулте авуціі шї одоаре прін ръсбоаеле пуртате ӑн Европа, Асіа шї Афріка, пропъшінд шї ӑн цівілізаціе, іаръ маї ла урмъ лі се стрікъ наравуріле къзжнд супт ӑмпъраці шї аша Романіі біруіторіі тутурор націілор, ацунгў а се ӑнкъереа еї ӑнтре еї шї стжнгжндулісъ фокул юбіреї де націе шї де патріе де каре маї ӑнаінте скжнтееа, се субцугъ шї се еў ӑн склъвіе де кътръ націіле барбаре, де а кърора нуме нічї макар аузісе віртуошіі лор стръмошї. Політііле челе маї ӑнсъмнате ера: Рома пе амжндоуъ цермуріле Тібрулуї ӑнтемеіетъ де кътръ Ромулус ла 753 ані ӑннаінте де Хс. еа маї ӑнтжіў ну се алкътуеа декжт дін ніще колібе съмънате пе шепте кулмї де мунції, песте каріі маї ӑн урмъ се ащерну доамна тутурор політіілор; ачещї мунції ера Палатін чел маї маре, Капітолін, Квірінал, Челіус, Еквіліп, Вімінал шї Авентін. Рома ацюнсъ а фі ун очеан ӑнтінс ӑн каре се дещърта ізвоареле авуціілор дін луме, прін каре се

ꙟнфрумусецъ ку темплурі помпоасе, палатурі мъреце, ші маї мулте монументе че ꙟнкъ пънъ астъзї аратъ путереа еї чеа веке, ꙟнсе прекум фіїї сеї прѣдъ одоареле алтор політії, асъмінеа ші еа фу десбракатъ ꙟнсушї де кътръ ꙟмпъраціï сеї, де кътръ Гоцї, Вандалї ші Ерулї, іаръ маї ꙟн урмъ Константін жїлуъ ші тітлу де капітала Імперієї дѫндул Константінополулуї. Ромулус ꙟмпърці четатеа Ромеї ꙟн 3 пърцї ꙟн партеа Тачіненілор, Романілор ші Лучерілор. Северіус Туліус о ꙟмпърці ꙟн 14 кварталурї. Політіа Остіа ла ръвърсареа Тібрулуї ера портул Ромеї. Лаурентум резіденціа челор ꙟнтѫї ріцї Латінї. Лавініа (Патерно) ꙟнтемеіетъ де кътръ Енеа. Албалонга (Албано) патріа Куріацілор. Тібур (Тіволї) лок вестіт пентру палатуріле де царъ а луї Меценa ші Орацінс. Ардеа (Ардіа) капітала Рутурілор унде се афла ші ун темплу ꙟн чінстеа тусеї пе каре боалъ Романії о ꙟнзінісъ. Велітра (Велетрї) політіе фрумоасъ ші локул нащереї луї Чезар Август. Чеї шепте мунцї а Ромеї: Мунтеле Палатін нуміт ші Палаціум фу чел ꙟнтѫїу ꙟнкунџурат ку мурї де кътръ Ромулус, аіче се афла ші палатул Цезарілор ꙟнчепут де Август, апої урмат де Тіберіе ші ꙟнфрумусъцат ку каподоперіле артістілор де Калігула, Нерон, Домеціан ші алцї ꙟмпъраці. Мунтеле Капітолін нуміт Тарпеїу ші Сатурнін, чеа ꙟнтѫї нуміре се зіче а о фі къпътат де ла ун кап че с'аў афлат аколе, съпѫнд пентру темплул луї Жоса че се нумі Капітоліў, ачеста ера чел маї маре темплу а Романілор, ꙟн ел се адучеа ку тріумф ріцїї ші се депунеа прѣзіле по-

поарелор. Нумеле де Тарпеꙋ жл кѫпътъ де ла Bестала (преутеасъ фечоаръ) Тарпеа кареа се учісъ де армеле Сабіненілор супт каре се ꙟнгропъ, іаръ Сатурнін се нумі де ла Сатурнꙋ, нуміндусъ ші тоатъ Італіа Сатурніа. Мунтеле Квірінал се нумеа маї ꙟнаінте де веніреа Сабіненілор Агон, іаръ дупъ ꙟнкеіереа пъчеї ꙟнтре Ромулус ші Таціткс, Квірінал. Мунтеле Целіус се нумі аша де ла Челіус Вібенус а Етрусчілор каре венісъ ꙟн аџюторюл Романілор, ел се нумеа маї ꙟнаінте Кверквентуланꙋ. Мунтеле Еквілін. Мунтеле Вімінал се нумеа аша ꙟн чінстеа луї Жоеа ꙟнтітулат Вімінал. Мунтеле Авентін ку ун темплу а Діанеї че ера ка ун сымнꙋ де пріетеніе ꙟнтре Латіні ші Романі, зідіт супт Сервіус Туліус, ꙟн ел се афла ші морміntеле ріџілор Авентін, Таціткс ші Ремус.

САБІНІА а къріеа лъкуіторї нуміцї Сабіні ера чел маї векꙋ попор а Італіеї. Ꙟнтре політії се ꙟнсъмна Чіріс (Кореса) капіталъ веке а Сабінілор. Котіліа апроапе де Чівіта Дукала де астъзї, ꙟн еа мурі ꙟмпъратул Веспасіан. Амітернум (Аквіла) патріа історіографулуї Салустіус. Сулмон (Сулмона) патріа поетулуї Овідіус. Еквї ꙟн цара Еквілор ку карії Романії се луптъръ маї мулт тімп пънъ че ꙟнсфѫршіт жї ꙟнвінсе.

ПІЧЕНА ку політііле: Анкона ла мареа Адріатікъ. Оксімум (Озімо). Фірмум (Фермо). Інтерамна (Терано) патріа історіографулуї Таціткс.

ОМБРІА (ꙟн статул Бісеріческ), а къріа лъкуіторї нуміцї Омбрї ера унул дін челе маї векї попоаре а І-

талісї че аѹ веніт де песте Апенінї, пе лѫнгъ еї се афла шї Сенонії съмінціе Галъ. Ѫнтре політії се ѫнсъмна: Арімінум (Ріміні) ла равварсареа рівлві де асемінеа нуміре ѫн Адріатіка. Сена Галіка (Сенігагліа) ѫн апропіере де карса се афла Сарсіна патріа поетвлві Плаутѹ, Нарніа (Нарні) локвл нащереі ѫмпъратвлві Нерва Траіан.

ТІРІНЕА сеаѹ цара Етрурілор нумітъ шї Тусчіа (Дукатвл Тоскана), а къріа лъкуіторї съ зік а се фі статорнічіт аіче алунгацї фіінд дін патріа лор Лідіа, еї ера фоарте гібачї, гѫчіторї бунї шї мещерї. Ѫн Тіреніа се афлъ лакул Тразімен (Перузіа) пе а къруеа цермурі Анібал бъту пе Романї. Ѫнтре політії се ѫнсамнъ: Луна ла ѫмпреунареа Арнулві шї а Макрулві ку порт бун. Лука. Пісторіа (Пістоа) аіче се учісъ Кателіна. Флоренціа. Піза (Піза). Коза купорт алес ла мареа Тіренъ. Клузіум (Шірзі) резіденціа лві Порсена ріга Етрусчілор. Фалеріі вестітъ пентру карактерул чел нобіл а лві Каміллус, кѫнд ну пріімі продосіреа тінерілор четъцеї че і се фъку де кътръ ун ѫмвъцъторіѹ а лор. Тарквініа (Турчіна) патріа Тарквініілор. Чере (Чер-Ветері) вестітъ пентру бъіле сале нуміте Черетане, аіче се трасъ Весталеле дупъ че съ луъ Рома де кътръ Галї.

ГРЕЧІА МАРЕ.

(СІЦІЛІА ДІН ІТАЛІА).

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Італіа пропріе. Ла ост мареа Адріатікъ. Ла суд мареа Сікулікъ сеаѹ Іонікъ. Ла вест мареа Тіренъ.

ФЛꙊВІІЛЕ. Волтурнул (Волтурно) чел маĭ маре флувіŭ дін Кампаніа. Літернул апроапе де Капуа. Френто (Форторе) ші Авфідус (Офанто) чел маĭ маре ꙟн Апуліа.

НꙊМІРЕА. Гречіа magna сеаŭ маре се нумі аша де ла маĭ мулте колоніĭ гречещĭ че се статорнічіръ ꙟн партеа судікъ а Італіеĭ. Еа се алкътуеа дін шепте церĭ де къпітеніе каре ера урмътоареле:

КАМПАНІА астъзĭ ръспунде ла Тера де Лабор ку політііле: Капуа ꙟнсъмнатъ прін бътъліа ку Анібал. Неаполі нумітъ ші Партенопа ꙟнсъмнатъ кумормжнтул поетулуĭ Вірџіліе. Помпеіа німічітъ де лава Везувулуĭ дін преунъ ку Еркуланум каре се ꙟнмормжнтъръ ла 79 анĭ дупъ Хс. Нола ꙟнсъмнатъ прін моартеа луĭ Август. Салернум (Салерно) прін моареа луĭ Сіла.

САМНІА астъзĭ ръспунде ла Самніо ші Абрузіа. Лъкуіторіĭ Самніеĭ ера фоарте вестіцĭ Гладіаторĭ (боінічĭ сеаŭ луптъторĭ) ші ну се лупта ку арме оморітоаре. Ꙟнтре політіĭ се ꙟнсъмна: Комса (Конза), ꙟн апропіере де еа се афлъ лакул Амсанктус фоарте аджнк, а кърует евапораціе есте фоарте ꙟнпестътоаре ꙟнкжт се прівеа ка о гуръ а Інфернулуĭ.

АПꙊЛІА ръспунде астъзĭ ла Капітаната дін рігатул Неаполі, ꙟн еа се ꙟнсъмна політііле: Лучеріа (Лучера) ꙟнтемеіетъ дупрекум зік уніĭ де кътръ Діомед ꙟн провінціа Дауніа кареа ера о парте а Апуліеĭ. Арпі (Арпіа) одініоаръ резіденціа луĭ Діомед, політіе стрълучітъ. Сіпонтум політіе марітімъ. Кжмпул луĭ Діомед ꙟн апропіере де політіа Кана пе ріул Авфідус унде Анібал пуртъ о ꙟнвінџере

асупра Романілор. Барiум (Барі) ла цермул мърей. Венузіа (Веноза) патріа поетулуї лірік Орацiус.

МЕЗАПІА пуртъ нуміре де Іапігіа ші Салентіна де ла лъкуіторії Іапігї ші Салентіні, ачещі дін урмъ ші Калабрії ꙟнтемеіеръ ачеастъ парте а Італіеї каре астъзї се нумеще пъмжнтул Отрантў. Ꙟн Мезапіа се ꙟнсъмна політііле: Брундунзіум (Брінда) унде мурі поетул Вірџіліус, дін портул ачестеї політіе се ꙟнбърка плутіторії кътръ Гречіа. Тарентум (Тарант) ꙟнтемеіетъ де кътръ Лачедемоні ла голфул де асъмінеа нуміре. Хідрумтум (Отранто) апроапе де промонторіа Салектінъ сеаў Іпагіа (Капул Леука) ку порт бун.

ЛѸКАНІА ръспунде астъзї ла о парте дін Базілікатa ші Калабріа де сус, ꙟн еа се ꙟнсъмна політііле: Пестум сеаў Посідоніа (Песті) ла голфул Салерн. Елеа ꙟнтемеіетъ де о колоніе а Фенічепілор. Метапонтум ꙟн сінул Тарентінў унде се арункъ де фортунъ о парте де Пізені дін Пелопонес карії се ꙟнтурна дін ръзбоюл Троеї, іаръ о парте дін еї се мжнъ де валурї токма ꙟн Лігуріа унде ꙟнтемеіеръ політіа Піза, ꙟн Метапонтум мурі ші філософул Пітагора. Ераклес тот ꙟн ачест голфў унде Пірус бъту пе Романі. Сібаріс се сурпъ де кътръ Кротоніацї дін Бруціа ші ꙟн урмъ се рідікъ де Гречї супт нуме де Турії.

БРѸЦІА ръспунде астъзї ла Калабріа кареа есте партеа чеа маї деспре амеазъзі а Пенінсулеї Італіче; ꙟн еа се ꙟнсъмна політііле: Консенціа (Консенца) капітала Бруцілор, Росціанум (Росано), Петіліа

(Стронголі) ꙟнтемеіеть де кътръ Філоктет кредінчосꙋл прієтін а лꙋї Еркꙋле. Кротона (Кротона) патріа атлетꙋлꙋї Мілон каре пꙋртъ ꙟн џіокꙋріле Олімпіче ꙟн спінаре ꙋн таꙋр де патрꙋ ані, пе каре ꙋчігжндꙋл кꙋ о ловітꙋръ ꙟл ші мжнкъ ꙟн зіоа ачеа. Сціладіꙋм (Сцілас) ла голфꙋл де асеменеа нꙋміре. Локрі (Локра) нꙋмітъ ші Епізефіріена де кътръ Гречї, карії о ꙟнтемеіеръ апроапе де промонторіа Зефоріꙋм. Регіꙋм (Регіо).

ІНСꙋЛЕЛЕ ІТАЛІЕЇ.

ꙟн мареа Адріатікъ грꙋпа інсꙋлелор Діомеде (Треміті) чінчї ла нꙋмър афлътоаре ла нордꙋл промонторіеї Гарганꙋм (Гаргано). Чеа маї маре дін еле есте Трімітꙋс ꙋнде мꙋрі ꙟн екзіл Іꙋліа фїка лꙋї Авгꙋст.

ꙟн мареа Медітеранъ. Інсꙋла Січіліа се нꙋмеа дін ꙟнчепꙋт Сікаміа де ла лъкꙋіторії веніцї дін Спаніа, пе карії Сікꙋлїї дін Італіа сіліндꙋї а се стржнџе ꙟнтрꙋ о парте мікъ а інсꙋлеї се нꙋміръ де ла джншії Сікꙋліа сеаꙋ Січіліа. Еа се нꙋмеа ші Трінокріа де ла фігꙋра са чеа тріꙋнгетъ алкътꙋітъ дін промонторііле Пелорꙋм (Фаро), Пачінꙋм (Пасаро) ші Лібеꙋм (Боко); асеменеа се нꙋмеа ші Трілінквіа пентрꙋ къ ꙟн еа се ворбеа треї лімвї деосъбіте де кътръ колонііле че се ашезасе аіче, адекъ а Гречілор, Картагінезілор ші а Латінілор карії о стъпжніръ пе ржнд.

ФЛꙋВІІЛЕ. Таꙋроменіꙋл (Олкантара) се варсъ ꙟн партеа деспре ост а інсꙋлеї ꙟн фретꙋл Сікꙋлік

(Месіна). Кріза (Гіарета) тот ꙟн партеа деспре ост а інсулеі. Імера (Салзо). Алава (Платані), се варсъ пе цермул судік а інсулеі ꙟн Медітерана.

МѸНЦІІ. Етна мунте върсъторїу де фокѹ, фоарте вестіт ка локул пітречереі ші а фъурърієі луі Вулкан, ла поалеле луі лъкуеа Лестрігоніі ші Чіклопії. Ачест мунте дъду прічінъ фабулаторілор де а зіче: къ Жоеа ꙟн бътъліа ку гігаңціі ꙟнвінгꙟндуі, ар фі гемуіт супт Етна пе ꙟнфрікошатул гігант Тіфон, дін акъруеа гуръ ꙟнкъ пънъ астъзі се варсъ флакърі ші рїурі де фокѹ.

ПОЛІТІЛЕ. Месіна ла стрꙟмтоареа де асеменеа нуміре, каре стрꙟмтоаре се нумеа Закле маі ꙟнаінте де дескълекареа Месіненілор фуџіці аколе дупъ ꙟнвінџереа лор де кътръ Спартані. Тауромен (Тауроміна) ꙟнсемнатъ пентру мармора са. Катана (Лентіні) політіе фоарте ꙟнавуціть. Леонтінум (Леонтіні) політіе веке. Сіракуза капітала веке а інсулеі пе Анапус, еа есте патріа фаімосулуі Матсматік ші маре механік а векімеі Архімідес, а ораторулуі Лізіа, а скулпторулуі Зомбо ші а луі Теокріт. Сіракуза фу ꙟнтемеіетъ де кътръ Корінтені ла 757 ші аџунсъ уна дін челе маі ꙟнфлоріте ші маі путерніче політіі а лумеі, ꙟнкꙟт пентру неатꙟрнареа са се луптъ ку Рома, іаръ ꙟн прівіреа артелор фрумоасе се ріваліза ку Рома ші Атена. Нетум аѹ дат нуміре пърцеі дін Сіціліа че се нумеще Вал де Ното. Камаріна (Скамаріа) ла промонторіа деасеменеа нуміре. Дрепанум (Трапані). Панормус (Палермо), зідітъ де Фочіені. Ена ꙟн лъунтрул ін-

сулеї акъріа грЪдіні афлЪтоаре ꙟн прежмЪтуріле сале ші адапате де рїурї лімпезї, пЪдуріле комоасе ші ꙟмбракате де о вердеацЪ етернЪ, прін каре се респірЪ ун аер ꙟнбалсамат, аў фЪкут пе фабулісті а о ꙟнсЪмна ка локул пітречереї Цересеї ші а фіїчеї сале Просерпіна, каре тжнЪрЪ де аіче се ріпі де кЪтрЪ Плутон. Агіріум патріа історікулуї Діодор нуміт а Сіціліеї. Хібла маре ера вестітЪ пентру міереа са. Моле (Мелазо) апроапе де кареа флота луї Секстус Помпеў фу сфарматЪ де ачееа а луї Октавіе. Спре суд ла Сіціліа се афлЪ інсула Мелітус (Малта) колоніе ФенічеанЪ ші Голос (Козо). ꙟнтре Сіціліа ші Італіа ла фретул Сікулік се ꙟнсамнЪ доуЪ стжнчї прімеждуітоаре навігаторілор каре се нумеа де чеї векї Сціла ші Харібда сокотіндусе ка ніще монструрї адукЪтоаре де перзаре трекЪторілор че пікЪ ꙟнтре еле, аша кЪ се луасЪ проверbіа (зікЪтоареа): кЪ скЪпжнд де Сціла, дЪ ꙟн Харібда, адекЪ кЪ чінева афлжндусЪ ꙟнтре доуЪ рЪле ші мжнтуіндусЪ де унул дЪ песте челалалт.

Інсулеле Еолієне сеаў Вулкане (інсулеле Ліпаре) се нумірЪ аша де ла Еол зінул вжнтурілор каре се зіче а фі фост домніторул лор, прін ачеаста фабула ꙟнцЪлеџе кЪ Еол ар фі фост ун куноскЪторЪ маре де курсул вжнтурілор, іарЪ Вулкане се нумеск де ла уна дін інсуле че фумегЪ нес'нчетат, каре феномен аў фЪкут пе фабуліщї а о ꙟнсЪмна ка локул пітречереї луї Вулкан, де ла каре се нумеще Волкано. Дін ачеастЪ групЪ де інсуле се ꙟнсамнЪ Ліпара, Вулканіа ші Стронгіла (Стромболі)

Ꙟнтре мареа Медітеранъ ші Тѹскѹлікъ. Інсѹла Сардініа нѹмітъ де кътръ Гречї Іхнѹва пентрѹ къ се зіче къ фігѹра са ар авеа асемънаре кѹ ѹрма пічорѹлѹї де омѹ̆. Еа фѹ ꙟмпопоратъ де кътръ Сардѹс фіюл лѹї Масеріс кареле адѹсъ аколо о колоніе де Лівіенї, де ла каре се нѹмі інсѹла Сардініа ші ꙟн а кърѹеа чінсте лъкѹіторіі ꙟнълцъръ статѹе кѹ інскріпціа „Sardus pater“ адекъ „пърінтеле Сардѹс“. Ꙟнтре політії се ꙟнсемна: Караліс (Кагліарі) ꙟнтемеіетъ де кътръ Картагінезї дѹпъ че кѹпрінсъръ інсѹла, асеменеа тот еї ꙟнтемеіеръ ші політіа Сѹлчі. Романії кѹчерінд інсѹла зідіръ Леза ші Форѹм, Траянї (Алес ші Фор Донціало), Олвіа кѹ порт бѹн ꙟн партеа деспре норд-ост а інсѹлеї, ачеаста се сѹрпъ де кътръ Сціпіон Афріканѹл.

Ꙟнтре мареа Лігѹстікъ ші Тіренъ стъ інсѹла Корсіка кареа се нѹмі аша де ла Корсі о семінціе че фѹџісъ аколе дін Сардініа. Еа маї ꙟнтжїѹ се нѹмі Ціpнос ꙟмпопоратъ де кътръ Фочіенї. Лъкѹіторіі Корчіреї фѹръ адесе орї ꙟнкалкацї де кътръ Картагінезї ші Романї. Маріѹс ші Сіла фѹндъръ аіче колоніїле Маріана ла ръварсареа рїѹлѹї Танола (Голо) кареа ера чеа маї фрѹмоасъ політіе дін тоатъ інсѹла ші Алеріа ла ръварсареа Ротанѹлѹї (Фіѹморто).

Ꙟн мареа Тѹскѹлікъ інсѹла Планазіа (Піаноза) спре вест де ла Етрѹріа, аіче пітрекѹ ꙟн екзіл Агріпа непотѹл лѹї Авгѹст. Інсѹла Ілоа нѹмітъ апої Еталіа ші астъзї Елба.

Інсѹла Понціа (Понзо) ѹнде Тіберіѹс екзілі пе непотѹл сеѹ̆ Нерон, пе Калігѹла ші сора са.

Інсула Пандатаріа (Венто-ţона) унде Іуліа фііка луі Август пітреку ън ексіл, аіче мурі ші Октавіа соціа луі Нерон.

Інсула Капрареа (Капрі) плінъ де мунці ън голфул Соренто сеаў де Неаполі.

ЏЕРМАНІА.

НУМІРЕА. Нумеле де Џерманіа 'л къпътъ цара ачеаста де ла лъкуіторії Џермані семінціе ръсбоітоаре, каре ънкълкъ статуріле Европеі венінд де ла нордул сі, маі апоі се нумі Алеманіа де ла семінціа Алеманілор дін Свабіа, Теутоніа де ла Теутоні че ера уніці ку Чімбрії лъкуіторі ън херзонезул Чімбрік (пенінсула Іутланд).

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд执 мареа Балтікъ. Ла ост Сармаціа Европіанъ деківа се деспърца прін флувіул Вістула. Ла суд Дунъреа ші ла вест Рінул.

ФЛУВІІЛЕ. Рінус (Рінул), Ізала (Зел), Аміза (Емс), Візургіс (Везерул), Албіс (Елба), Віадріс (Одерул) ші Вістула каре се варсъ ън мареа Џерманъ ші Балтікъ. Лупіа (Ліпа), Нічер (Некер) ші Менус (Маін) ън Рін. Данубіус сеаў Істер (Дунъреа).

ПОПОАРЕЛЕ. Лъкуіторії Џерманіеі се алкътуеа дін о мулціме де оарде маі мулт сеаў маі пуцін барбаре, каре ура пітречереа ън політії, вецуінд пентру ачеаста дін ънчепут прін аджнкуріле пъдурілор, ън бордеіе сеаў колібе де фрунзарі, прекум ші супт черю слобод, асеменеа пре лжнгъ фокурі маі алес атунчеа кжнд ну пурта ръсбоае сеаў ну ера ла вжнат, дін

преѹнъ кѹ еї пітречеа шї тѹрмеле лор дін каре парте се хрънеа шї парте се ꙟнбрака. Џерманії ера де о статѹръ ꙟналтъ окї черѹрії, коама лѹнгъ валае пѹртжнд о манта де пжнзъ че лъса десконерітъ о парте а трѹпѹлѹї, ꙗръ ꙟн ресвоае пѹрта пеї де анімале пъмінтещї шї де мареа. Фемеіле авеа страе албе лѹнџї ꙟноджндѹле кѹ корделе рошії, Свевії ꙟнода тот пърѹл ꙟн вжрфѹл капѹлѹї, франчії погорірорї дін Істевонї пѹрта пърѹл лѹнгѹ ꙟнкреціт. Наравѹріле лор дѹпъ кѹм шї Таціtѹс зіче ера деосевіте, нѹмаї Катії кѹнощеа маї віне арта ресвоюлѹї. Џерманії ꙟндеобще ера аплікацї ла хоції, ꙟнкжт маї вѹкѹрошї прівеа върсіндѹлісъ сінџеле пентрѹ а къпъта челе а ле веџѹіреї, декжт се кѹлтівезъ ꙟнпаче пъмжнтѹріле че ле стъпжнеа; лѹптеле ачесте неконтеніте аџюнсесе челе маї де къпітеніе ꙟнделетнічірї а лор, а кърора армътѹръ маї ꙟнсъмнатъ ера піка (сѹліца) шї спада, еї нѹ авеа дісціплінъ, ѹмбла кѹ пічоареле гоале, ера ꙟндрѹзнецї, плінї де върбъціе шї фанатісмѹл ресвоюлѹї, аша къ ꙟнсѹшіреле ачесте шї мѹлцімеа лор жї фъкѹ де а спарџе трѹпѹл чєл маре шї пѹтернік а Імперіеї Романе, къчї леџіоанеле вѹлтѹроасе арарe орї пѹтеа пѹрта вірѹінцъ асѹпра лор, ба ꙟнкъ ꙟн маї мѹлте ржндѹрї ꙟнтімпінжнд челе маї марї греѹтъцї шї педічї дін партеа рїѹрілор, млащенілор шї пъдѹрілор че акопереа цара лор, переа де фоаме шї де ферѹл варварілор. Ѹнії дін Џерманї се ѹніръ кѹ Романії ꙟнлесніндѹї кѹ трѹпе, шї маї апої аџюнсе къ еї алкътѹеа шї гвардіа преторіанъ, каре хотъра деспре соарта ꙟмпарацілор пѹнжндѹї шї скоціндѹї дѹпре вро-

інцъ. Челе маї де къпітеніе семінції алор ера Вінділії де ла Албіс пе цермул нордік а Џерманіеї пънъ ла Сармаціа, ші Ерміоніі лнтре Візургіс ші Албіс пънъ ла Дачіа, купрінзінд маї ку самъ партеа судікъ а Џерманіеї. Пе лжнгъ ачесте доуъ попоаре марі се лнсъмна Раса (Спіца) Істевонілор лъкуіторі лнтре Рін ші Аміза, алкътуіндусъ маї ку самъ дін Бруктері, Шасварі, Сікамбрі, Марсі, Херусчі ші Кастійкарії ста лн неконтеніте ресбоае ку Раса Істевонілор шъзъторі дін коло де Амізус пе цермул мъреі Џермане пънъ ла сінул Кодан, алкътуіції дін Еудозі, Свартоні, Кауції марі ші Кауції мічі. Раса Алеманілор ашъзатъ спре суд де ла флувіул Менус, се алкътуеа дін маї мулте семінції лнкжт Птоломеу арatъ пе унеле дін еле къ супт стъпжніреа луі Каракала аџунсе чентрул унеї конфедераціе Алемане. Спре норд де ла ачестіа се афла Раса Ермундурілор каре дупре арътъріле луі Тацітус ера о націе маре Џерманъ че ста лн пріетеніе ку Романії, лнкжт лор лі ера лнгъдуіт а лнтра лн статуріле Романілор ші а фаче комерцу, кжнд алтора ера ку тотул опріт. Спре ост де ла ачещіа ера Раса Боіохемілор алкътуітъ дін Сеноні, Бурі, Марсіні ші Маркомані, а кърора локурі ръспунд астъзі ла Бохеміа, Моравіа, ші Аустріа. Спре суд-ост ера попорул Каділор. Де ла Албіс пе цермул нордік а Џерманіеї ші кътръ чентрул статулуї Џерман пънъ ла Сармаціа се афла Авіоніі, Теутоніі, Ноітоніі, Руґії, Лемовії, Лонгобарзії, Сеноніі, Вандалії, Готоніі ші Херулії.

ПОЛІТІІЛЕ челе маї лнсемнате ера: Лугдунум-

Батаворум (Леіда) ла раварсареа Рінулуі унде се афла цара Батавілор че ста ҭн аліаціе ку Романіі. Амізіа (Емден) ла раварсареа (Емсулуі) ера політіе ҭнсъмнатъ а Фрізілор лъкуіторі ҭнтре Ріну шi Амізус, ачещіа ҭнвінсъръ армеле Романілор де супт Тіберіе, шi апоі еі се супусъръ де кътръ Корбулон супт домніреа луі Клаудіе. Мунументум Карбулоніс (Кремінгер), Лупіа (Ліпстад) пе ріул де асеменеа нуміре ҭн цара Сікамбрілор попор фоарте путернік каре супт Тіберіе о маре парте се трансмутъ ҭн Галіі. Теутобургум (Детмолд кап. прінціпатулуі Ліпа Детмолд) лжнгъ Візургіс, апроапе де аіче се афла пъдуреа Теутобургікъ лок ҭнсемнат прін лупта че се фъку аіче ҭнтре Еруcчі комендуіці де Армініус шi ҭнтре Романі де супт Варус, ҭн каре ачещі дін урмъ пердуръ де тот треі легіоане, Кжмпул Індіставіу пе Візургіс се креде а фі Астембек де астъзі, аіче Армініус фу ҭнвінс де кътръ Друсус-Џерманікус. Матіум (Марбургу) політіе маре а Матіацілор. Акве-Матіаце (Вісбаден) ла ръварсареа Маінулуі ҭн Ріну, апеле термале де аіче ера куноскуте де Романі шi нумеле де Матіаце 'л пурта де ла о мікъ семінціе васалъ Романілор. Мунументум Траіані (Ханау) пе Маіну. Ругіум (Ругенвалд) ҭн цара Ругіілор ла ръварсареа Віадрулуі ҭн мареа Свевікъ ера капітала лор. Арсікуа (Варсовіа) пе Вістулъ, Кародунум (Краковіа). Еборум (Олміц), спре норд-ост де аіче се афла пъдуреа ҭнкінатъ лунеі сеау Діанеі каре есте ҭн Моравіа. Робудунум (Бріун). Маробудум (Будваіс ҭн Бохеміа)

ера капітала Маркоманілор лъкуіторі дін преунъ ку Баімії де ла карії ремасеръ нумеле Бохеміа.

ЧІМБРІА. Ꙟнтре очеанул Џерман ші сінул Кодануc се ꙟнсемна Херзонезул Чімбрік сеаѹ пенінсула Іутланд де астъзі, кареа се нумі аша де лъкуіторії сеі Чімбрі, еа пурта ші нумеле Картріс нуміндусъ аша партеа чеа маі деспре норд а пенінсулеі. Інсулеле афлътоаре ла апусул Херзонезулуі пе каре Птоломеѹ ле нумеще Інсуле Саксоане ера вестіте пентру комерцул амбреі (кіхрімбарю) галбене.

РЕЦІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Дунъреа. Ла ост Норікул. Ла суд Галіа Цізалпінъ де кътръ кареа се деспърца прін мунції нуміці Алпії Рецієі. Ла вест Максіма Саквонорум (Елвеціа).

ФЛЮВІІЛЕ. Данубіус, Вінда (Верта), Лікус (Лех) Ізарус (Ізер), Інус (Інул), Тічінул (Течін), Адуа (Ада) ші алтеле.

ꙞМПЪРЦІРЕА. Ачеастъ царъ се ꙟмпърца ꙟн доуъ пърці: Реціа се нумеа партеа суд-вестікъ ші чеа остікъ Вінділічіа. Ꙟн чеа дінтжі се ꙟнсемна політііле Куріа (Коара) пе Рінѹ капітала Сарунецілор. Оскела (Озула) ші Біліціум (Белізона) політії а ле Лепонтіенілор лъкуіторі кътръ ꙟнълціміле Алпілор ла ізвоареле Рінулуі ші а Ронеі. Тріденту м (Трант) капітала Тріденцілор, Фелтріа (Фелтра) капітала Фелтрінілор. Вілдідена (Вілтаѹ) пе Енус капітала Бренілор ші Белунон (Белуно). Ꙟн чеа

де а доуа сеаȣ Вінділічіа кареа се нȣмі аша де ла ріуріле Вінда (Вертах) ші Лікус (Лех) се ꙟнсъмна Бріганціа (Брегенс) лжнгъ лакул де асеменеа нуміре, нуміт астъзі Констанца, капітала Бріганцілор, аіче се статорнічі ші о колоніе Романъ. Аугуста Вінделікорум (Аuксбургȣ) ера капітала Вінделічіеі ші фу уна дін челе маі ꙟнсемнате політії а Романілор, мъріреа еі се ꙟнсуштъще Чезарулуі Август де ла каре с'аȣ ші нуміт. Батава Кастра (Пасаȣ) ла ръварсареа Енулуі ꙟн Данубіус. Регіна (Рекнабургȣ) лок таре пе Дунъреа. Реціа ші Вінделічіа ръспунд астъзі ла Тірол ші Бабаріа Меридіоналъ.

НОРІКȢМ

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Дунъреа. Ла ост Паноніа де каре се деспърцъ прін мунтеле Четіȣ (Калембергȣ) ку міне ꙟнавуціте де ферȣ. Ла суд флувіул Сава. Ла вест Реціа ші Вінделічіа.

ФЛȢВІІЛЕ. Данубіус, Муріус (Мур), Драва, Сава ші Іованус (Салцах).

ПОЛІТІІЛЕ. Боіодорум (Інстад) ла ръварсареа Енулуі ꙟн Дунъреа. Ленціа (Лінц) зідітъ де кътръ Граціан тот пе Дунъреа. Лауріакум (Лорш), пе Дунъреа ера станціа унеі флотіле Романе. Овілабіс (Велс). Іававіум (Салцбургу) політіе мъреацъ зідітъ де кътръ Адріанȣ. Норікум купрінде астъзі о парте дін Карінтіа ші Стіріа, аіче се ашезъръ семінціа Беонілор кареа се алунгасъ де кътръ Маркоманї.

ПАНОНІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Данубіус. Ла ост Дачіа. Ла суд Іліріа ші Мізіа де сус. Ла вест Норікум.

ФЛЮВІЛЕ. Данубіус, Дравус (Драва), Савус (Сава), Арабон (Рааб) ші Мурус (Мур).

ꙟМПЪРЦІРЕА. Панѳніа сеаꙋ Ѹнгаріа де астъзі се ꙟмпърца ꙟн доуъ: ꙟн Панонія суперіор (де сус) ші ꙟн Панонія інферіор (де џіос), чеа дін тжі вінеа кътръ норд-вестул церей, іаръ а доуа кътръ суд-ост. Панонія фу купрінсъ де кътръ Філіп ші Александру, апоі де кътръ Романі супт Август ші Тіберіе фъкжндуꙋ'о провінціе Романъ, іаръ маі ꙟн урмъ се луъ де кътръ Гоці ші Хуні. Панонієній ера марі де статуръ, робущі ші путернічі, ꙟнкжт доуъ суте де мії дін солдації лор фъкуръ а се кутремура Август ꙟн бътржнеца са. Маі ꙟн урмъ Тіберіе жі ꙟнфржнсе домоліндуі ші еі аџунсъръ а да Романілор челе маі буне трупе пентру леџіоане.

ПОЛІТІЛЕ. Віндобона (Віена) політіе маре ші фрумоасъ. Карнунтум (Брегеціо). Четате таре пе Данубіус. Арабона (Рааб), Аціnкум (Офен сеаꙋ Буда) пе Данубіус. Сабаріа (Сарвор). Мурза (Есек) апроапе де раварсареа Дравеі ꙟн Данубіус фу зідітъ де кътръ Адріан. Цібаліс (Свілеі) унде Луцінус фу ꙟнвінс де кътръ Константін ку каре се черта пентру тронꙋ. Сірміум (Сірніх апроапе де Мітровічі ꙟн Славонія) есте патріа ꙟмпъратулуі Пробус, кареле се учісъ аіче де кътръ ꙟнсуші осташії сеі. Таурунум (Белград) ла ръварсареа Дравеі ꙟн Данубіус.

ІЛІРІА.

НѸМІРЕА ші ЛЪКѸІТОРІЇ. Іліріа къпътъ ачеастъ нуміре де ла Ілірiус фіюл луї Кадмус ші а Ерміонеї че се стръмутъ аіче. Попоареле лъкуітоаре ɉн ачеастъ царъ 'шї ɉмпестріца пелеа ку фелюріте съмне, прекум ѡчеа ші Трачії, еї ера фоарте бравї, ɉнсе дедаці ші ла беціе. Ку тоате къ пъмжнтул лор ера ɉндестул де родіторію, тотушї еї се апліка ла піратерії (хоції де маре), ɉнкжт Романії фъръ сіліці де аї ставіла, ші аша Тіберіе фу ачел че'ї супусъръ.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд Норікум ші Панонія. Ла ост Мізіа ші Іліріа. Ла суд Епірул ші мареа Адріатікъ. Ла вест тот ачеастъ маре ші Істріа.

ФЛѸВІЛЕ. Наро (Нарента), Дрінус (Дрінул) ші Савіус (Сава).

ɈМПЪРЦІРЕА. Іліріа се ɉмпърца ɉн доуъ: партеа нордікъ а цереї пънъ ла флувіул Дрінус се нумеа Іліріа Барбаръ, іаръ партеа судікъ де ла Дрінус ɉн џіос кътръ Епір Іліріа Гречеаскъ. Чеа дінтжї купріндеа треї провінції: Іаподочіа, че вінеа кътръ Істріа, Лібурніа ла міжлок ші Далмаціа ла суд, іаръ партеа а доуа алкътуеще Албаніа нордікъ де астъзї.

ПОЛІТІІЛЕ. Метулон (Метлігу), Тарсатіна (Терсац), Сеніа (Сена), Іадера (Зара) політіе веке капітала Лібурнілор дінтре карії о парте трекжнд ɉн Італіа дъдуръ нуміре Лібурніеї, че ɉнкъ ні адуче амінте деспре екзістенціа

лор. О парте а Лібурніеі каре ръспунде ла Кроація де астъзі се лъкуеа де кътръ Іапізі сеаў Іапозі че се супусе де кътръ Август, еі ера фоарте мізері, вецуінд маі ку самъ ку малаю ші ку тълхърії. Салона (Салона) се ѫнсамнъ ка локул нетречереі луі Діоклеціан дупъ абдікареа коронеі, унде сінгур култіва о грꙋдінъ, еа ера капітала Оторіацілор ші Ардіенілор. Діокліа патріа ѫмпаратулуі Діоклеціан. Нарона (Нарена) політіе марітімъ. Епідаурус (Рагуза веке). Скодра (Скутарі) ла лакул Лабеатіс, аіче ера резіденціа Домніторюлуі Гентіу, політііле пънъ аіче ѫнсъмнате се афла ѫн Іліріа Барбаръ, іаръ ѫн чеа Гречеаскъ ера Діррахіум (Дуратсо) політіе марітімъ, Аполоніа іаръші ла цермул мъреі, ѫнсъмнатъ пентру прежмътуріле сале челе родітоаре. Албанополіс каре се креде къ аў дат нуміре Албаніеі де астъзі. Ліхнідус (Ахріда сеаў Охріда) лѫнгъ лакул де асеменеа нуміре маі кътръ конфінііле Мачедоніеі.

MIZIA.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Данубіус. Ла ост Сціціа мікъ ші Понтул Евксін. Ла суд Трачіа де кареа се деспърца прін мунтеле Емус (Балкан), Мачедоніа де кареа се деспърца прін мунтеле Орбелус, ші Іліріа де кареа се деспърца прін мунтеле Скардус. Ла вест Іліріа де кареа се деспърца прін флувіул Дрінус (Дріна).

ФЛꙊВІІЛЕ. Данꙋбіꙋс, Дрінꙋс, Савꙋс, Маргꙋс (Морава), Тімеꙋс (Тімок), Ескꙋс сеаꙋ Осціꙋс (Ісчер).

ꙟМПЪРЦІРЕА. Мізіа се ꙟмпърца ꙟн доꙋъ, ꙟн Мізіа де сꙋс че ера ла апꙋсꙋл церей, кареа астъзї ръспꙋнде ла Босніа шї Сервіа, шї ꙟн Мізіа де џіос каре астъзї ръспꙋнде ла Бꙋлгаріа. Еле се деспърца ꙋна де алта прін флꙋвіꙋл Ескꙋс. Ла ачесте доꙋъ пърцї се нꙋмъра шї Дарданіа каре вінеа кътръ Мачедоніа, ꙗръ партеа деспре ръсъріт а церей се нꙋмеа Сціціа мікъ.

ПОПОАРЕЛЕ. Лъкꙋіторії Мізіей ера Мізії де ла карії къпътъръ нꙋміре цара, Дарданії попор фоарте векꙋ, Трібалії кътръ цермꙋріле Данꙋбіꙋлꙋї, шї Сціції карії веніръ дін Асіа. Ачесте попоаре де кътръ Страбон шї алцї скрііторї контімпꙋранї кꙋ джнсꙋл сеаꙋ шї ꙋрмъторї аї лꙋї се дескріꙋ ка ніще варварї неꙟнблжнзіцї шї несꙋферіцї. Даріе ꙟнкълкжнд Мізіа афлъ пе Гецї. Александрꙋ пе Скардісчї о семінціе веке. Романії сꙋпꙋнжнд'о алкътꙋі кꙋ еа о парте дін Дачіа, шї о ꙟмпопоръ кꙋ колоністї Романї карії се адаосе де Аꙋреліан шї се ꙟнтърі де Іꙋстініан, нъскꙋт дін Романії де аічеа, кареле ꙟнтінсъ домніреа са шї престе Дачіа. Маї ꙟн ꙋрмъ се ꙟнкълкъ цара де кътръ Бꙋлгарї шї Сервї попор Сарматік де ла карії се шї нꙋмеск церіле Бꙋлгаріа шї Сервіа. Романії сꙋпꙋнжнд пъмжнтꙋріле Мізіей че ера акоперіте де пъдꙋрї шї моластіне шї ꙟнтемеінд ꙟн еа агрікꙋлтꙋра ка шї ꙟн Дачіа, о нꙋміръ магазіа Цересеї, пентрꙋ ꙟндестꙋлареа чеа маре, каре продꙋчеа, фаворіндꙋсъ апоі шї де о клімъ ꙟндестꙋл де плъкꙋтъ.

ПОЛІТІІЛЕ. Сінгідунум (Белград) ла ръвърсареа Дравеї ꙟн Данубіус, ера капітала цереї. Монс Ауреус сеаў мунтеле де аур політіе ꙟнсемнатъ лѫнгъ мунтеле де асеменеа нуміре ла цермул Данубіулуї, аіче ꙟмпаратул Діокліціан вътў пе Каріну. Вімініакум (Відін) політіе мъреацъ. Несус (Ніса) пе ун рамў а Маргулуї патріа ꙟмпаратулуї Константін чел маре. Ачесте політії се ꙟнсемна ꙟн Мізіа де сус. ꙟн Дарданіа ера Скупі (Скопіа) капітала Дарданілор. Торезіум (Гіустенділ) патріа ꙟмпаратулуї Іустініан де ла каре се нумі апої Іустініана. ꙟн Мізіа де џіос се ꙟнсемна політііле: Нікополіс зідітъ де кътръ Траіан. Сардіка (Софіа) пе Ескус. Доростолум (Сілістра) пе Данубіус. Скаідака (Русчіук). Марціанополіс (Пребіслав) нумітъ аша ꙟн чінстеа ꙟмпаратулуї Марціан. ꙟн Сціті мікъ се ꙟнсемна: Аксіополіс (Рушава) пе Данубіус де ла кареа маї департе пъкъ ла Понтул Euксін Данубіус се нумеа Істер. Новіодунум (Ісатчеа). Егісус (Тулса) ꙟн інсула Пеуца ꙟнформатъ дін рамуріле Дунъреї. Томі (Овідіополі сеаў Мокаліа) нумітъ ші четатеа алъ локў вреднікў де ꙟнсемнат пентру пітречереа ꙟн ексіл а поетулуї Роман Овідіе ші пентру мормѫнтул сеў депус аіче дін ал 17 анў ꙟнаінте де Хс.

ТРАЧІА.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд Мізіа де кареа се деспърца прін мунтеле Емус. Ла ост Понтул Euксін. Ла суд мареа Пропонтідъ ші Егеє. Ла вест Мізіа ші

Мачедоніа, де кареа се деспърцѫ пріи мѫнтеле Пангеѹс.

ФЛѸВІІЛЕ. Ебрус (Маріца) чел маі маре флѹвіѹ а Трачіеі пе цермѹріле кърѹеа Бакантеле сфъшіеръ пе ненорочітѹл Орфеѹ дін оржндѹіреа Вінереі (везі Мітолоџіа Орфеѹ). Нестос (Место сеаѹ Карасѹ), ші Ардіскѹе (Арда).

МѸНЦІІ. Чел маі ѫнсемнат мѹнте а цереі есте Емѹс нѹміт астъзі Балкан ші Родопа каре віне ѫн фаца мѹнтелѹі Пангеѹс.

ПОПОАРЕЛЕ. Лъкѹіторіі Трачіеі ера фоарте ровѹщі, враві, крѹзі, віклені, талхарі ші ѹвіторі де склъвіе, ѫнкжт ачесте ѫнсѹшірі дефъімътоаре, ші фъчеа а се деспрецѹі кѹ totѹл де кътръ Гречі, ѫнтре еі се ѫнсемна Бесіі лъкѹіторі пе поалеле Емѹлѹі попор фоарте крѹд де ла каре ші цара се нѹмі Бесіка, ачещіа фѹръ сѹпѹші де кътръ Лѹкѹлѹс. Астіі ашезаці ла цермѹріле Понтѹлѹі Еѹксін, де ла карії цара се нѹмеа Астіка ші Одрісіеніі лъкѹіторі пе партеа вестікъ а цереі ера фоарте пѹтернічі, тоці ачещіа се сѹпѹсеръ де кътръ Романі сѹпт ѫмпараціі Траіан ші Адріан, кжнд цара се ші ѫмпопоръ кѹ колоніі Романе, а кърора девііторі сжнт Мачедо-Ромжніі пронѹміці ші Коцовлахі, іара цара се нѹмі Романіа де ѹнде пъстреазъ пънъ астъзі нѹмеле Рѹмеліа, каре нѹміре діші се да маі мѹлтор церi а ле Гречіеі пріфъкѹте ѫн провінціі Романе, тотѹші ѫн деосебі се ѫнсѹшеще Трачіеі.

ПОЛІТІІЛЕ. Абдера (Аспероза) ла равареареа Нестрѹлѹі ѫнголфѹл Стрімонік, ачеаста ера патріа філософѹлѹі поет Демокріт ші а лѹі Протагора. Ма-

ронеа (Маронїа) ꙟкінатъ луї Бакус пентру вінацеле сале челе фаімоасе. Кардіа ла голфул Мелас, Егос-Потамос ꙟн Херзонезу сеаў пенінсула дінтре сінул Мелас шї Елеспонт ꙟнсъмнатъ пентру лупта навалъ урматъ ꙟнтре Атенені шї Лачедемонї, ла 405 ꙟнаінте де Хс. ꙟн каре ачещї дін урмъ, комендуіцї де кътръ Лізандру, ремасеръ ꙟнвінгъторї. Сестус тот ꙟн пенінсулъ ꙟн фаца Авідулуї дін Асіа, ачеастъ політіе нї адуче амінте деспре Леандру шї Херо. Елеспонтул ла стрꙟмтоареа де асеменеа нуміре (Дарданеле) нумітъ аша де ла ꙟнекареа аіче а Елеї сора луї Фріксус че фуџеа ку велерул сеаў пелеа аурїе де вербече ꙟн Колхїда де урџіа вітріцеї лор Іно. Перінтус сеаў Ераклеа ла мареа Пропонтідъ політіе маре. Бізандіа ла Босфорул Трачік (стрꙟмтоареа де Константінополї) нуміт аша де ла Бос шї Форус адекъ трекътоареа боілор, каре пе аічеа тречеа мареа ꙟн нот, ачеастъ політіе се нумї Константінополї де кътръ Константін чел маре, шї еа аџунсъ а фї рівала Ромеї прін фрумусеца зідірілор сале, прін култура щіінцелор шї а артелор, каре прекум се зіче аіче'шї афласе патріа лор, інтеріте де кътръ варварї дін апусул Европеї. Еа фу маї ꙟнтъю декꙟт Рома капітала лумеї Хрістіане, ръдікꙟнд темплурї ꙟн чінстеа адевъратулуї Думнезеу шї сфърмꙟнд пе але ідололатрілор, кꙟнд ачеаста ꙟнкъ ера пъгꙟнъ. Константінополї ꙟнтрунї вултурул шї корона апусулуї сеаў а Ромеї векї ку а ръсърітулуї ꙟнфрумусеціонд ку еа тронул Бізандієї. Тініас ла Понтул Евксін де унде аў ешіт Трачії ашъзацї ꙟн Бітініа. Аполоніа (Со-

зополіс), Девелтус (Бургас) ші Месемвріа (Мізівріі) політії марітіме а ле Понтулуї Еуксін. Філіпополі (Філіпополі) ера політіа чеа маї ӂнсемнатъ а Бесілор, Нікополі (Нікополі), Траіанополі (Траіанополі) ші Андріанополі нуміте аша ӂн чінстеа ӂмпарацілор Траіан ші Адріан. Скапта Хіла (Скіпсілар) ӂнсемнатъ пентру мінеле сале де аур, аіче історікул Тучідід скрісъ історіа са.

DАЧІА.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд мунції Карпацї ші Сармаціа. Ла ост флувіул Тірас (Дністерул) ші Понтул Еуксін. Ла суд Данувіус прін каре се деспърцеа де Мізіа. Ла вест флувіул Тібіскус (Тіса) ші Данувіус ку каре се деспърца де Паноніа. Дачіа се алкътуеа дін о парте а Унгаріеї пънъ ӂн Тіса, Трансілваніа, Молдова, Боковіна, Басаравіа ші цара Ромжнеаскъ.

ФЛУВІІЛЕ ші **РІУРІЛЕ.** Данувіус нуміт ші Істер чел маї маре флувіу а Дачіеї каре о ӂнчінџе ӂн партеа суд-вестікъ ші чева ла ост, деспърціндуо де Сціціа мікъ. Тібіскус (Тіса) каре се маї нумеа Тізіанус ші Патіскус ісворъще дін Карпацї върсіндусъ ӂн Данувіус. Марісіа (Мурешул) ші Грісіа (Кіорос) се варсъ ӂн Тібіскус, Алута (Олтул) се варсъ ӂн Данувіус, Ордесус сеаў Ардеіскус (Арџешул), Маріскус (Іаломіца), Арар (Сіретюл), Пората сеаў Хіерасус ші Піретус (Прутул) ші Тірас (НІструл).

МУНЦІЇ. Ӂнтре мунцї се ӂнсамнъ Карпації нуміцї ші Алпії Бастарнічї де ла лъкуіторії Бастарнї а-

щъзацї ла поалеле лꙋї, карії ера семінціе Сарматікъ. Локꙋл чел маї ꙟсъмнат де пе мꙋнтеле ачеста ера піскꙋл Кокаіонꙋ сеаꙋ Когаіонꙋл нꙋміт де кътръ Геці сеаꙋ Дачї мꙋнтеле Сфѫнт, ꙋнде ера лъкꙋінца челꙋї маї маре преот а лор, пе каре'л ꙟкіна ка пе о дівінітате не маї кꙋноскѫнд алції зінї, дꙋпре кꙋм зіче Страбон. Ачеста се нꙋмеа Замолхіс деспре каре Еродот Кар. 4. §. 95 зіче (*).

ПОПАОРЕЛЕ. Лъкꙋіторії Дачїеї дꙋпре Страбон се нꙋмеа Геці ꙟн партеа деспре ръсъріт шї норд, шї Дачї

(*) Замолхіс фꙋ сколерꙋл лꙋї Пітагора, шї аџꙋнсъ леџꙋіторꙋл шї сінгꙋрꙋл зін ꙟкінат де кътръ Дачї шї Сціті. Ел пітрекꙋ кѫтва тімп ꙟн склъвіе ла Іонія де ꙋнде апої слобозіндꙋсъ, дꙋпъ че адꙋнъ маї мꙋлте авꙋції, се ꙟнтꙋрнъ ꙟн патріа са, а кърꙋя чеа дін тѫї цінтіре аꙋ фост де а політічі о націе варваръ шї а о фаче съ вецꙋеаскъ дꙋпре датінеле Іонієнілор. Пентрꙋ а пꙋте аџꙋнџе ел ла скоп, зіді ꙋн палат мъреџꙋ ꙋнде дін тімп ꙟн тімп адꙋна ла оспеце пе лъкꙋіторії політісі сале, ꙟнвъціндꙋї къ ачеї че вор вецꙋї ка дѫнсꙋл вор фі немꙋріторі, шї къ дꙋпъ че вор мꙋрі се вор пріімі ꙟнтр'ꙋн лок десфътат, ꙋнде ꙟн вечї се вор бꙋкꙋра де о віацъ ферічітъ. Кꙋ тоате ачесте 'шї зіді о каверн̆ъ (пещеръ) сꙋптпъмѫнтікъ шї се фъкꙋ невъзꙋт, аіче вецꙋі аскꙋнс треї ані де зіле, шї ел се плѫнџеа ка шї морт, кѫнд одатъ ла ꙟнчепꙋтꙋл анꙋлꙋї ал 4-ле се аратъ дін ноꙋ ꙟнаінтеа компатріоцілор сеї, ачеастъ відере ꙟнтрꙋ атѫта міраре юаꙋ адꙋс, ꙟнкѫт ꙟнчепꙋръ де а креде тот ачеле че лї зісесе. Ꙟн ꙋрмъ'л пꙋсъ ꙟн нꙋмърꙋл зеілор, шї фіеще каре кредеа къ мꙋрінд ва лъкꙋї ꙟмпреꙋнъ кꙋ дѫнсꙋл. Еї ꙟшї ꙟмпъртъшъ тоате невоіле лор шї се сфътꙋеа кꙋ дѫнсꙋл регꙋлат ла 5 ані, черѫнд повъцꙋірі пентрꙋ ніще лꙋкрꙋрі чꙋдате шї де крꙋзіме, каре аратъ къ Замолхіс нꙋ аꙋ пꙋтꙋт атѫт де віне съ'ї політічеаскъ; еї кѫнд алеџеа депꙋтат ка съ'л тріматъ ла дѫнсꙋл, се цінеа треї сꙋліці дрепт ꙟн сꙋс, кѫнд алції 'л лꙋа де пічоаре шї 'л арꙋнка дрепт ꙟн сꙋс ка съ піче пе вѫрфꙋл сꙋліцілор. Де піка шї се стръпꙋнџеа атꙋнчеа еї сокотеа къ зінꙋл лї есте фоарте фаворіторїꙋ; іаръ де нꙋ, апої ачела се педепса пънъ ла сінџе, сокотіндꙋл ка пе ꙋн омꙋ ръꙋ; дꙋпъ ачееа алеџѫнд пе ꙋн алтꙋ'л тріметеа ла Замолхіс, фъръ ал маї кінꙋі ачест фелїꙋ. Ꙟн тімпꙋрі де фортꙋнъ попорꙋл слобоза съџеці кътръ черїꙋ, спре а аменіпца пе зінꙋл лор.

сеаꙋ Давї шї Даї ꙟн партеа деспре апꙋс шї меазъзї, еї ера тот о семїнціе кꙋ Трачїї а кърора девїіторї се пар а фї Албанезїї. Трачїї ера дінколо де Емꙋс шї Дачїї дінкоаче Трансемїенї шї Чїсемїенї. Дачїї ера о семїнціе фоарте пꙋтернікъ маї кꙋ самъ ꙟн тімпꙋріле лꙋї Страбон, ꙟнкжт пꙋртъръ маї мꙋлте бірꙋінці сꙋпт ріга лор Беребіста, ассменеа ꙟнкълка шї пръда марџініле імперіеї Романе деспре ръсъріт. ꙟнтре Дачї се ꙟнсемна семїнціїле: Бастарнїї ашъзаці ла ізвоареле Тїбіскꙋлꙋї кътръ апꙋс. Карпїї тот ла ізвоареле ачестꙋї флꙋвіꙋ кътръ ръсъріт, ла поалеле мꙋнтелꙋї Карпат, каре се креде а фї лꙋат нꙋміреа а-чеаста де ла джншїї; Агатірсїї лъкꙋіа ꙟн Трансілваніа, Вардеі, Анартїї, Бꙋредензїї, Салденсїї шї Сцірїї ашъзаці ꙟнтре Алꙋта шї Ардеіскꙋс; ꙟн партеа деспре апꙋс а Дачїеї дінтре Данꙋбіꙋс шї Тїбіскꙋс се афла шъзътоаре съмїнціа Іазігїї веніть де ла Палꙋда Меотідъ, кареа се лꙋптъ ꙟн маї мꙋлте ржндꙋрї кꙋ Романїї. Чеї маї ꙟнсъмнаці домніторї а Дачілор, дꙋпре мъртꙋріа лꙋї Преторіе шї Іорнанд, аꙋ фост чінчї: 1. Сарꙋліс сеаꙋ Карꙋліс каре аꙋ домніт 40 анї ꙟн тімпꙋріле лꙋї Іꙋліе Цезар; 2. Варꙋста сеаꙋ Беребіста фоарте брав; 3. Гістібілінд каре аꙋ домніт ꙟн тімпꙋл ꙟмпаратꙋлꙋї Тіберіе; 4. Дернелеꙋ каре аꙋ ꙟнвінс пе Романї сꙋпт ꙟмпъръціа лꙋї Домеціан шї 5. Дечевал сеаꙋ Дꙋрпаніс чел маї де пе ꙋрмъ домніторїꙋ а Дачілор, кареле пꙋртъ треї ресбоае кꙋ Романїї шї с'аꙋ бірꙋіт ꙟн ꙋрмъ де кътръ ꙟмпаратꙋл Романілор Траіан ла 106, кжнд се дешертъ Дачіа кꙋ тотꙋл де кътръ лъкꙋіторїї сеї, карїї ꙟн маї мꙋлте ржндꙋрї се аръта-

съръ некредінчошї кътръ Рома, шї'ї прічінуеа ӂнгріжіре, ачеастъ царъ пріфъкутъ акум де тот ӂн провінціе Романъ се ӂмпопоръ ку колонії адевърате романе ӂнчепжнд дескълекареа лор де ла 106 супт Траıан шї пънъ ла 274 супт Ауреліан, пентру асігуpареа лор шї ставіларea нъвълірілор че фъчеа вечінії се зідіръ маї мулте четъцї шї търії, прекум ӂнкъ пънъ астъзї нї мъртурісъще валул нуміт Троıан сеаў Траıан де ла фъкъторıул сеў ӂмпаратул Траıан каре се ӂнтінде дін цара Ромжнеаскъ прін Молдова пънъ ла Дон.

ӂМПЪРЦІРЕА. Дачіа се ӂмпърцъ ӂн треї пърцї: ӂн Дачіа Ріпензъ пе лжнгъ цермуріле Дунъреї, ӂн Дачіа Алпензъ сеаў мунтеноасъ де пе лжнгъ мунцїї Карпацї, карії се нумеа шї Алпї, шї ӂн Дачіа Медітеранъ адікъ дін міжлоку; маї ӂн урмъ се ӂмпърцї ӂн доуъ пърцї нумаї, адікъ ӂн Дачіа Траıанъ колонізатъ де кътръ Траıан каре ера дін астжнга Дунъреї, купрінзінд цара Ромжнеаскъ, Молдова, Басарабіа шї Трансілваніа, шї ӂн Дачіа Ауреліанъ колонізатъ де кътръ Ауреліан, кареа ера дін а дреапта Дунъреї, купрінзінд о парте а Мізіеї.

ПОЛІТІЛЕ челе маї ӂнсъмнате ера: Сармісагетуза сеаў Ѹлпіа Траıана нумітъ астъзї Вархелї ӂн Трансілваніа, еа аў фост чеа маї маре колоніе а Романілор ӂн Дачіа шї прін урмаре капітала еї. Апулумколоніа нумітъ шї Алба Іуліа, ıаръ астъзї Карлібургў, ера уна дін челе маї ӂнсъмнате політії а Дачіеї. Салінум сеаў Саліне (Торда дін Трансілваніа), Ѹлпіанум (Клужул), Дозірана пе ло-

кѕл нѕміт астъзі Дорна лѫнгъ Карпацї. Сінгідава (Дева) пе Тібіскѕс. Кастра-Траıані пе Алѕта ръспѕнде лѫнгъ Рѫмнікѕ̆ дін Валахіа. Кастранова тот пе Алѕта фѕ ѫнтемеіетъ де кътръ Константін чел маре ѕнде ші пітречеа кѫте одатъ. Мехадіа вестітъ ла Романї пентрѕ апеле сале пе каре ле нѕмеа бъіле лѕї Еркѕле. Зернезѕ (Чернезѕ̆) пе цермѕл Дѕнърeї апроапе де локѕл ѕнде Траıан фъкѕ а се зіді ѕн под де пеатръ песте Дѕнъреа, пе каре трекѕ арміа са. Мѕніціпіѕм Іасіорѕм (Іасiї) колоніе маре а Романілор ѕнде петречеа легіонѕл лор нѕміт Іасіензіс ал XIX. Петро-дава (Піатра), Преторіа Авгѕста а кърiса рѕіне се въд ѫнкъ пънъ астъзі лѫнгъ політіа Романѕл, ачеаста се нѕмеще де кътръ Кантімір Сміродава. Сѕчідава (Сѕчава), Карлідава (Карлібаба) кѕ міне ѫнавѕціте де арџінт.

САРМАЏІА ЕВРОПІАНЪ.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд пъмѫнтѕріле некѕноскѕте кътръ мареа Ѫнгецатъ. Ла ост Сармаџіа Асіанъ де кареа се деспърца прін флѕвіѕл Танаіс. Ла сѕд Дачіа. Ла вест Џерманіа де кареа се деспърца прін Вістѕла. Ѫнкѕрџеріле Сармаџілор фъкѕте ѫн Џерманіа ші алте церї сѕдіче а ле Европеї, адесе орї стръмѕта конфініле атѫт а Сармаџіеї кѫт ші а алтор церї меџіеше. Сармаџіа ръспѕнде астъзі ла Рѕсіа, Прѕсіа ші Полоніа.

ФЛѸВІІЛЕ. Ѫнтре флѕвііле ачестеї церї се ѫн-

съмна: Борістенул (Дніперул) каре ꙟнкъ аша се нумеще де кътръ поецї. Іпаніс (Богул), Танаіс (Донул), ші Тірас сеаў Дністерул (Ніструл), Рубон (Мемел) ші Вістула.

ПОПОАРЕЛЕ. ꙟнтре лъкуіторії Сармацієї Европієне се ꙟнсъмна: Борусчії сеаў Борузії карії ръспунд ла Прушії де астъзї, Естієнії ꙟн Естоніа ера кулегъторї де амбръ, Венедії карії дупре арътареа луї Птоломеў лъкуеа ꙟнтре флувіул Рубон ші Вістула каре ръспунде ла Веден дін Лівоніа. Біесії акърора нуме се пъстреазъ прін мунції Біесціадї апроапе де Лемберг. Чеа маї маре парте а ачестор семінції Сармате се нумеа Амаксобії сеаў попоаре лъкуітоаре ꙟн каръ, ꙟнтре ачещї номазї се деосъбеа Іазігії карії ера чеї маї вестіцї ші венінд де ла Палуда Меотідъ ꙟнкълкъръ церіле дінтре Борістен ші Данубіў, ꙟмпръщіїндусе деалунгул мунцілор Карпацї, апоі аў трекут ꙟн кѫмпііле ръсърітене а ле Паноніеї супт нуме де Іазігї Метанасте, адекъ Іазігї че ш'аў стръмутат лъкуінца.

ХЕРZОНЕZꙋЛ ТАꙋРІК.

(ПЕНІНСꙋЛА КРІМЕА).

Ачест Херзонезў дінтре понтул Еуксін ші Палуда Меотідъ пурта нумеле де Сцітіа де ла Сцітї карії лъкуеа аіче, веніцї де песте мунтеле Таур, пентру каре луъ ші нуміреа де Херзонезул Таурік, іаръ лъкуіторії Тауро-Сцітї, еі ера фоарте крузї фъкѫнд жертфе де оаменї ꙟн чінстеа Діанеї пе каре о ꙟнкіна, аіче дупре арътареа фабулеї се адусъ Іфіџеніа

фійка лѕї Агамемнон че ера а се жъртфі спре а ѫмпъка фѕріа Діанеї, че ѫмпедека флота Гречілор де а плѕті кътръ Троеа. Гречії іаръ маї кѕ самъ Мілезіенії статорнічіръ аколе колонії. Ѫнтре політії се ѫнсъмна: Херзонезѕл політіе веке ші маре, а къріеа рѕіне астъзї се въд лѫнгъ Гѕрчї ѫн прежмътѕріле Севастополѕлѕї. Пантікапеѕм сеаѕ Босфорѕс капітала рігатѕлѕї Босфорік де аіче, каре ера о колоніе веке а Мелезієнілор. Теодосіа пе а кърiеа рѕіне ѫн сѕта а патра се рідікъ Кафа політіе атѫт де ѫнсъмнатъ. Тафра (Перікопѕ).

СПАНІА.

НѸМІРЕА. Пенінсѕла дінтре очеанѕл Атлантік, мареа Медітеранъ ші мѕнції Піріней се нѕмеа де кътръ чеї векі Іберіа, каре нѕміре о къпътасъ де ла флѕвіѕл че о рірреазъ, Іберѕ (Ебрѕ). Гречії о нѕмеа Есперіа, де ла позіціа че віне кътръ апѕсѕл Европеї, асеменеа се нѕмеа ші Челтіберіа де ла лъкѕіторії сеї Челції.

КОНФІНІЛЕ. Ла норд очеанѕл Атлантік. Ла ост Галіа де кареа се деспарте прін мѕнції Піріней ші мареа Медітеранъ. Ла сѕд мареа Медітеранъ, фретѕл Кадітан ші очеанѕл Атлантік. Ла вест очеанѕл Атлантік.

ФЛѸВІІЛЕ. Мінхіѕс (Мінхѕл), Дѕріѕс (Дѕерѕл), Тагѕс (Тагѕл), Анас (Кваді-ана), Бетіс (Квадалквівір), Мѕнда (Мондего) ші Іберѕл (Ебрѕл).

ПОПОАРЕЛЕ. Ѫнтре лъкѕіторії пенінсѕлеї Спаніче

се ꙟнсъмна семінціїле: Галаіщії, Астуріі, Кантабріі ші Васконіі ашъзацї ла нордул църеї, пінтре мунцї, ера салбатічї ші сумецї, ꙟнкжт ку а невоеа 'шї плека капітеле ꙟнаінтеа фущелор Ромеї, де ла ачещіа се нуміръ кжтева провінцїї а Спаніеї прекум: Галіціа, Астуріа, провінціїле Басче. Лузітаніі ашезацї ꙟнтре Тагу ші Дуер ера ушорї ꙟн алергаре ші путернічї ꙟн ресбоае. Челтіберіі ашъзацї пе ла ізвоареле Тагулуї ера о ръмъшіцъ а Челцілор векї, че ꙟнкълкасе Спаніа.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Спаніа маї ꙟнаінте де ръсбоюл Картагінезілор ку Романії се ꙟмпърцъ ꙟн доуъ пърцї: ꙟн Спаніа де сус ку капітала Тарагона, ші Спаніа де џіос ку капітала Картаго-ноу. Супт Август се ꙟмпърці ꙟн треї пърцї: ꙟн Спаніа Тараконензъ ла норд-ост, Спаніа Лузітанъ ла міжлок спре вест ші Спаніа Бетіка ла суд.

ПОЛІТІЛЕ. ꙟн Тараконенза се ꙟнсъмна політііле: Кале-Портус (Порто) де ла каре віне нумеле Португаліеї. Астуріа-Августа (Асторга) ꙟн цара Астурілор. Легіо-Септіма-џеміна (Леон) ера локул ашъзъреї унуї леџіон Роман че прівігеа асупра Астурілор. Флавіобріга (Білбао) ꙟн цара Кантабрілор нумітъ астъзї Біскаеа. Калагуріс (Калахора) пе Ібер, есте локул нащереї луї Квінтіліан. Помпело (Пампелуна). Нуманціа (Соріа) а къкъріеа лъкуіторї дупъ о ꙟмпротівіре де патруспрезечї анї, фуръ маї букурошї а се арунка де сіне ꙟн флакъріле містуітоаре а ле фокулуї, декжт а се супуне Романулуї Сціпіон. Білбіліс (Памбола) патріа луї

Марціал. Толетум (Толедо) політіе ꙟсъмнатъ а Челтіберілор, Мантуа (Мадріт), Ілерда (Леріда) пе ріул Сікоріс (Сегру) че се варсъ ꙟн Іберȣ. Емпоріа (Ампуріа) зідітъ де кътръ Марсіліенї. Тарако (Тарагона) маї ꙟн сус де раварсареа Іберулуї ера капіталаСпаніеї Тараконензъ. Дертоза (Тортоса) політіе ꙟсъмнатъ ла гура Ебрулуї. Сагунтум (Мурвіадро адекъ мурї векї), фу уна дін челе маї тарї четъцї а Романілор, каре се сфърмъ де кътръ Анібал ші апоï ꙗръшї се рідікъ де кътръ Романї.

ꙟн Лузітаніа че се ꙟнтінде де ла Тагȣ пънъ ла Анас се ꙟсъмна політііле Конімбріга (Кембра), Олісіпо (Лізабона) ла ръвърсареа Тагулуї. Норба-Цезаріа (Алкантара), Салмантіка (Саламанка), Мідобріга (Порталегра). Ебора (Евора) аіче се афлъ ші промонторіа Сакра нумітъ астъзї капул Сан-Вінцент. Аугуста Емеріта (Меріда) вестітъ пентру оліveле сале челе дулчї.

ꙟн Бетіка че се ꙟнтінде де ла Анас маї пънъ ла мунтеле Ореспеда се ꙟсъмна політііле: Картеіа (Џібралтарул) ꙟн апропіере де каре стъ ші мунтеле Калпе уна дінтре колоанеле луї Еркуле. Мунда апроапе де Мондан де астъзї каре се фъку вестітъ пріn о біруінцъ а лу Чезар пуртатъ асупра фіілор луї Помпеѹ. Малака (Малага) політіе мърітімъ. Іспаліс (Севіла) пе флувіул Бетіс фоарте комерціоасъ. Італіка (Севіла веке) патріа ꙟмпъраціlор: Траіан, Адріан ші а луї Теодосіе чел тжнър. Кордуба (Кардува) пе Бетіс есте патріа челор доï Сенечї ші а поетулуї Лукен. Кастуло (Казлора) ꙟнсъмнатъ пріn біру-

інца лѹї Сціпіон Афріканѹл пѹртатъ асѹпра лѹї Асдрѹбал.

ІНСѸЛЕЛЕ. Ла Спаніа се нѹмъра інсѹлеле Балеаре лъкѹіте де о съмінціе веселъ ші фоарте гібаче ꙟн асвжрліреа кѹ пращіа, ачесте інсѹле ера Маіор (Маіорка) кѹ капітала Палма ші Мінор (Мінорка) кѹ капітала Махон. Інсѹлеле Пітіѹзе каре ера Ебѹзѹс (Івіка) ші Офіѹза (Форментаръ), ачесте інсѹле стаѹ ꙟн мареа Медітеранъ, інсѹла Кадекс кѹ капітала де асеменеа нѹміре ꙟмпопоратъ де кътръ Тіріенї, ачеаста стъ ла ꙟнтрареа очеанѹлѹї Атлантік ꙟн Медітерана.

ГАЛІА.

КОНФІНІІЛЕ. Ла норд очеанѹл Брітанікѹ, фретѹл Галік ші Рінѹл. Ла ост Рінѹл ші Італіа. Ла сѹд Медітерана ші Спаніа. Ла вест очеанѹл Атлантікѹ. Пъмжнтѹл кѹпрінс ꙟнтре конфінііле ачесте пѹрта нѹме де Галіа Трансалпінъ адікъ дінколо де мѹнції Алпї.

ФЛѸВІІЛЕ. Челе маї ꙟнсъмнате сжнт: Роданѹс (Рона), че пріімеще пе Арар (Саона), Зара (Ізерѹл), Дрѹенціа (Дѹранс), Ренѹс (Рінѹл) че пріімеще пе Мозела, Моза (Моза), Секвана (Сеіна) че пріімеще пе Матрона (Марнѹл), Лігерѹ (Лоора) че пріімеще пе Флевер (Аліер), Гарѹмна (Гарона) че пріімеще пе Тарніс (Тарнѹ), Дѹраніѹс (Дордон), Атах (Одѹ), Орігера (Аріежѹл), Арора (Еролт) ші Карантонѹз (Шаранта).

ПОПОАРЕЛЕ. Галіа се лъкуеа де ніще семінції барбаре, веніте де ла нордул Европеї, а кърора обічеюрї ера салбатіче, жъртфеа оаменї де вії, шї ꙟн чінстеа челор морцї карії се ардеа, се арунка тот че авеа еї маї прецуіт, пънъ ші соцііле, копіїї сеаў руденііле лор. Галії ꙟн деопще, дупре мъртуріїле історічілор Гречї ші Романї се аратъ крузї, некредінчошї юбіторї де прадъ ші беціві, ꙟнсе ачесте патімї жї домнеа атунчеа пе кжнд ꙟнтребуінца кранеле (тідвеле) душманілор учішї ꙟн лок де васе спре бъутуръ, еї юбеа кълъріа, вжнатул ші ꙟнотатул, мжнка стжнд лунџіцї пе коасте ші дупъ масъ адесе орї се хържонеа пънъ че аџунџеа ла лупте серіоазъ. Колоніа Гречеаскъ ꙟнтемеіетъ де кътръ Масіліенї ші ашъзареа Романілор ꙟн Галіа, жї десвъцъ де асъменеа депріндерї неоменоасе. ꙟнбръкъмінтеа Галілор ера о манта скуртъ нумітъ Sagum, о фустъ нумітъ Palla ші панталонї нуміцї Вгассæ (браче сеаў іцарї), ла гжт пурта ун ланц де аур ші тоате армеле лор ші ачеле а ле каілор ера ꙟнаурїте. ꙟнтре семінцііле че лъкуеа ꙟн Галіа треї се деосъбеа маї мулт, ші ачесте ера: Челції, Белції ші Аквітанії.

ꙟМПЪРЦІРЕА. Галіа се ꙟмпърцъ маї ꙟнтъю ꙟн Галіа Комоасъ нумітъ аша де ла лъкуіторії еї че пурта пърул лунг, ꙟн Галіа Бракатъ нумітъ аша де ла браче ші ꙟн Галіа Тогатъ нумітъ аша де ла ачеї че пурта тоџї, маї апої се ꙟмпърці ꙟн патру пърцї: ꙟн Галіа Белџікъ, Челтікъ сеаў Лугдунікъ, Аквітанъ ші Нарбоненвъ, купрінзжнд тоате ла ун лок 17 провінції.

ГАЛІА БЕЛЏІКЪ купріндеа партеа деспре нордкътръ ръвърсъріле Рінулуї, ші унеле дінтре церіле де дінколо де ел алкътуіндусъ дін Белџіка Ꙟнтъї, Белџіка а доуа, Џерманіа де сус ші Џерманіа де џіос, лъкуіте де семінції Џермане. Ꙟнтре політііле Галіеї Белџіче се Ꙟнсъмна: Туліуна (Тул), Діводурум (Мец) куноскуте пентру фрумусеца зідірілор сале, Дуракортурум (Реімс), ера капітала Белџіеї а доуа ші се Ꙟнсъмна ка локул щіінцелор ші артелор. Дурокаталаунум (Шалон) ера капітала Рімілор. Лаудунум (Лаон), Августа-Сфесіонум (Соасон) капітала Сфесілор, Беловакум (Бове), Амбіанум (Аміен), Болоніа (Булоні), Ѹлтеріор-Портус (Кале), Іціус сеаў Візан порт де унде Цезар се Ꙟмбъркъ фъкжнд а доуа експедіціе Ꙟн Брітаніа маре, Кастелум-Морінорум (Касел), Бона (Бон), Колоніа-Агріпіна (Келн) зідітъ де соціа луї Џерманікў де ла каре къпътъ ші нуміре. Монтонціакум (Маіанс) пе Рін капітала Џерманіеї де сус фу мулт тімп локў де търіе а Романілор. Аргенторатум (Страсбург), Аргентаріа (Арбургў) лок Ꙟнсъмнат прін біруінца луї Граціан асупра Џерманілор.

ГАЛІА ЧЕЛТІКЪ сеаў Лугдунікъ купріндеа партеа дінтре флувііле Лігер, Арар ші Матрона алкътуіндусъ дін Лугдунензіс Ꙟнтъѩ, Лугдунензіс а доуа Лугдунензіс а тріа ші Лугдунензіс а патра, ачесте пърці се нумеа ші Ліонензе. Ꙟнтре політііле Галіеї Челтіче се Ꙟнсъмна: Лугдунум (Ліон) колоніе романъ статорнічітъ аіче ку 42 ані Ꙟнаінте де Хс. пе

пъмжнтуріле Сегузіенілор, аіче фу резіденціа преторілор Романі, се тъеа монедъ, ера депозіторіа де комерцў дінтре Галіа ші Італіа, ші станціа де къпітеніе унде се кончентра челе маї марї друмурї дін Статул роман. Еа дъду нуміре Галіеї Лугдуніче сеаў Ліоненъ ші есте локул нащереї луї Цезар Август. Родумна (Роана), Мастіко (Макон) ѫнсъмнатъ пентру фачереа съцецілор ѫн арміа Романъ. Лутеціа (Паріс) капітала съмінцієї Парісіілор, фу зідітъ ку мулт маї ѫнаінте де Іуліе Цезар, ші ѫн еа резедуї Іуліан. Генабум (Орлеан) політіе маре ѫнсъмнатъ пентру комерцў, маї ѫн урмъ се нумі Цівітас-Ауреліанорум. Ротомагус (Руен) ла ръвърсареа Секванеї. Каракотінум (Хавра), Констанціа (Констанс), Медіоланум (Евріо), Даріорігум (Ван), Кондовікнум (Нант), інсула Венділіс (Бел-іл), Бріватес (Брест) ші Кондате (Рен).

ГАЛІА АКВІТАНЪ се ѫнтіндеа ѫнтре флувіул Лігер пънъ пе ла ізвоареле Гарумнеї, Пірінеї ші очеанул Атлантік, алкътуіндусъ дін треї пърцї: дін Аквітаніа ѫнтъіа, Аквітаніа а доуа ші Популаніа ноуъ че вінеа ла ръсърітул мунцілор Пірінеї нуміндусъ аша де ла 9 нації че лъкуеа ѫн тржнса, ѫнтре політії се ѫнсъмна: Аварікум (Бурж) капітала Аквітанеї ѫнтъіа ші уна дін челе маї тарї четъцї а Галіеї. Акве-Борвоніс (Бурбон-л'аршамбо), Акве-калідe (Віші), Августо-Номентум (Клермон) ѫн апропіере де каре се афла Џерговіе че ну се путу луа де кътръ Цезар кучеріторул Галіеї. Аугусторітум (Лімож), Бурдігала (Бордо) ера капітала А-

квітапеї а доуа ші ѫнсъмнатъ пентру вінаце алесе, Агінум (Аген), капітала Нітіобрігілор. Везуна (Перігіо), Ікулісма (Ангулем), Медіоланум-Сантонум (Сент) адікъ політіа де ла міжлок, Лімонум (Поатіе), Секор-Портус (Саблъ-д'Олон), Акве-Тарбеліце (Дакс) ера капітала Популаніеї ноуъ ші вестітъ пентру апеле сале мінерале, Лектора (Лектур), Тарба (Тарб) ші Лапордум (Баіона).

ГАЛІА НАРБОНЕНЗЪ се ѫнтіндеа ѫнтре ісвоареле Гаромнеї, Піріней, Медітерана, мунції Алпї, ші провінціа Максіма Секванорум, алкътуіндусъ дін треї пърції: дін Нарбоненза ѫнтъеа, Нарбоненза а доуа ші Віененза. Ѫнтре політії се ѫнсъмна: Нарбо-Марціус (Нарбона) капітала Нарбонензеї ѫнтъіа ку ун порт фоарте алес ла сінул Галік; аіче се лукра ун комерцу фоарте ѫнсъмнат, Бетере (Безіер) пріімі нумеле Септіманорум де ла Леџіонул Роман че се афла аіче ѫн Гарнізон. Толоза (Тулуз) фу ѫнавуціть прін комерцул чел пурта маї ѫнаінте де а се ѫнкълка де кътръ Романї. Форум Іулії (Френус) ку ун порту мещешуџіт унде се афла о флотъ Романъ. Аква-Секстіе (Екс) унде Теутоніі фуръ ѫнвіншї де кътръ Маріус. Теуло-Марціус (Тулон). Віена (Віена) апроапе де Родануc дъду нуміре пърцеї нуміте Віененсъ а къріеа ера ші капіталъ, Куларо-Граціанополіс (Греноблъ), Валенціа (Валанс), Масіліа (Марсеіл) ѫнтемеіетъ де кътръ Фочіеніі Іоніеї, аіче есте патріа навігаторілор: Пітеас ші Еутімен, а ораторулуї Росціус ші а луї Петроніус че се нъску

ꙟн прежмътꙋріле еї. Бріганціо (Бріансон) пе ꙋнде есте тречереа песте Алпії Котіені (мꙋнції Ценевреї). Дініа (Діні).

МАКСІМА СЕКВАНОРꙋМ сеаꙋ Секвана-маре е-ра о парте а Галієї че се нꙋмъра ла Белціка, астъзі ръспꙋнде ла Елвеціа. Ꙟн еа лъкꙋеа треї попоаръ де къпітеніе: Роракії, Елвеції а кърора нꙋме'л ші поартъ астъзі цара, ші Секванії ꙋнꙋл дін челе маї фрꙋмоасе попоаре але Галієї, де ла карії се нꙋмеа цара Секваніа. Ꙟнтре політії се ꙟнсъмна Авгꙋста-Рꙋракꙋм (Базел) капітала Рꙋрачілор апроапе де Рін. Авентікꙋм фꙋ капітала Елвецієї Романе. Візонціо (Безансон) ꙟнсъмнатъ пентрꙋ схоалеле сале ріторіче. Базіліа (Базел), Тꙋрікꙋм (Цꙋріхі) лꙟнгъ лакꙋл де асеменеа нꙋміре. Лозана ші Ценава лꙟнгъ лакꙋл Ломанꙋс астъзі нꙋміт Констанс. Салодꙋрꙋм (Солꙋр) ші Новіодꙋрꙋм сеаꙋ Колоніа Еквестріс (Ніон).

ІНСꙋЛЕЛЕ БРІТАНІЧЕ.

ꙞМПЪРЦІРЕА. Ꙟн тімпꙋріле лꙋї Страбон ачесте інсꙋле ера фоарте пꙋцін кꙋноскꙋте, іаръ дꙋпъ експедіціїле ші кꙋчерірea Брітанієї де кътръ арміїле лꙋї Клаꙋдіꙋс, аџꙋнсе а фі маї біне кꙋноскꙋте. Брітаніа се алкътꙋеа дін доꙋъ інсꙋле: дін Брітаніа сеаꙋ Албіонꙋ ші дін Іварніа (Ірланда). Брітаніа се ꙟмпърцъ: ꙟн Брітаніа Романъ че ера партеа деспре сꙋд а інсꙋлеї, ші ꙟн Каледоніа сеаꙋ цара Пікцілор че ера партеа деспре норд, ачеастъ парте дін ꙋрмъ ръспꙋн-

де ла Скоціа де астъзі, карea се деспърцъ де Брітаніа прін зідкл фъкут де Север, а кърсеа ръмъшіцурі ѫнкъ пънъ астъзі се въд, скопул ачестуі зідѝ фу пентру де а апъра Брітаніа Романъ де ѫнкурцеріле попоарелор варбаре де ла норд.

ФЛУВІІЛЕ. Ѫн Брітаніа се ѫнсемна флувіїле: Тамезіс (Таміза), Сабріна (Саверна), Абус (Хумбер) ші Тіна (Тін). Ѫн Ірланда, Сенус (Шанон).

ПОПОАРЕЛЕ. Ѫнтре лъкуіторії Брітанієї ші Каледонієї се ѫнсемна: Сілурії попор путернік, карії се ѫмпротівіръ мулт тімп армелор Романе, Ордовічії карії се стърпіръ де трупеле луї Агрікола, Бріганції, Маіації, Каледоніенії нуміці ші Пікці, карії ставілъръ сборул стеагурілор Романе ѫн мунції Скоцієї. Еї 'ші десена пе труп фелуріте фігурі де анімале, іаръ Бретонії обічнуеа аші въпсі фаца ку'н колор албъстріѝ, ачещіа ну мѫнка епурі, гъіне, гѫнще ші алте пасері, че ле цінеа нумаї пентру десфътаре.

ПОЛІТІІЛЕ. Брітаніа Романъ, каре се ѫмпърцъ ѫн Брітаніа ѫнтѫеа, Брітаніа а доуа, Флавіана-Цезаріанъ ші Цезаріана-маре, се ѫнсемна куполітііле: Еборакум (Іорк) резіденціа луї Север ші а луї Констанс Клору, аіче съ афла о колоніе Романъ, політіа ера ѫнфрумусецатъ ку templурі ші скълдъторі публіче, асемене ера унул дін челе маї тарі локурі а імперієї Романе. Дуврітус (Довер), Акве-соліс (Бат) ера вестітъ пентру апеле сале, Магнус-Портус (Портсмут), Лондінум (Лондра) пе флувіул Тамезіс (Таміза) ера ѫндестул де комерціоасъ, Камалодунум (Кол-

шестер), ера капітала Трінобанцілор попор фоарте нумерос. Дуровернум (Кантербурі). Ӂн Каледоніа се Ӂнсемна політііле: Девана (Абердеен векіу), Ліндум (Берт), ші Алата-Кастра (Едімбургу). Ӂн Іберніа се Ӂнсемна політііле: Еблана (Дублін), Іберніс (Касел), Менапіа (Ватерфорд), Рігіа (Армаг), Етера-Рігіа (Лімерік).

Челелалте інсуле дін прецітрул Бріталіеі ера: Оркаделе (Оркаделе), Ебуделе (Ебріделе сеау Вестернеле), Туле (Маінланд) чеа маі маре інсулъ дінтре Шетланде, Глота (Аран) Ӂн каналул Сф. Георгіе, Мона (Англесеі), аіче ера петречереа Друізілор Бретоні, Монабіа (Ман). Інсулеле Каcітеріде (Сорлінце), Бектіс (Віґт) Ӂн стрѫмтоареа Ламанш.

СКАНДІНАВІА.

ПОЗІЦІА. Скандінавіа сеау Свезіа ші Норвеціа де астъзі, де кътръ чеі векі се сокотеа ка о інсулъ а очеанулуі Іперборік сеау а мъреі Пігрум, ші ну куноща мърімеа ачестеі інсуле дупъ кум о сокотеа еі.

ПОПОАРЕЛЕ. Ӂнтре лъкуіторіі Скандіеі сеау Сканзіеі се Ӂнсемна Хілевіоніі ашъзаці Ӂн Сканіа, чеа маі деспре амеазъзі провінціе а Свезіеі, еі ера фоарте нумерошi, ші сінгурі нумаі се куноскуръ де кътръ Романі Ӂн тімпуріле луі Пліміе. Гутіі сеау Іутіі, де ла каріі се зіче къ с'ар фі нуміт пенінсула Іутланд. Свіоніі попор навігатор ші Ӂндестул де цівілізат, де ла каріі цара се нумі Свеоніа сеау Све-

діа. Сітонії, карії дупъ арътареа лхі Тацітхс се о- кжрмхеа де кътръ о фемеіс, ії се пар а фі лъкхіт ӂн цара нхмітъ Нерігон (Норвеџіа), хнде се афла ші портхл Берго (Берген).

ЕРАТА.

Фаца.	Рѫн.	Грешала.	Ѧндрептареа.
8.	8	Медеѫ	Кетес
19.	8	кунонкѫт	кѫнескѫт
21.	3	Ѹстввоола	Ѹствола
21.	3	Менітѫс	Мегістѫс
21.	4	Кізік-Ермак	Кізіл-Ірмак
23.	29	Адѫмбрір	адѫмбріре
24.	18	Сінѫ	Сімѣ
29.	17	Січітан	Січістан
30.	7	сѫд	норд
31.	7	Іесѫе	Іісѫс Наві
37.	18	Дарданеледе	Мармара
37.	23	Ѹстровола	Ѹствола
40.	29	Андріаполіс	Андріанополіс
44.	21	Мілетѫл	Съ се сокоатъ ла Мілетѫл Карієї фаца 48.
45.	26	Сантаріѫс	Сангаріѫс
53.	10	Аантакіа	Антакіа
54.	26	Меос	Месос
59.	11	лѫї Медеѫ	Медеєї фіїка лѫї Кетес
71.	17	вас	вазон.
73	16	Адек	Баб-ел-Мандек
74.	9	ѧт	ѧн
79.	12	Вілос	Біблос
83.	21	Асчастъ	Ачеастъ
85.	18	Августіт	Авгѫстін
92.	10	Кандас	Кандас
99.	2	Овібріос	Омбріос
93.	3	къ	кареа
93.	6	че акопър	че о акопър
43.	12	некуратѫлѫї Медеѫ	Некѫратеї Медее
98.	12	Баса Валенціа	Баса Валенціа
98.	13	Ват картацена	Баса картацена
99.	18	Скадрѫс	Скардѫс
105.	5	Торкофорі	Тѫркохорі
107.	30	Валерѫ	Велерѫ
109.	7	деалѫнтѫл	деалѫнгѫл
110.	6	Артос	Аргос
126.	7	Нерва Траіан	Нерва
135.	9	Істевонілор	Інгевонілор